

Nr 127.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1952/53 till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Med anledning av det förslag som framlagts av utredningen angående näringslivets lokalisering föreslås, att den hittills bedrivna lokaliseringsverksamheten utvecklas i huvudsak i enlighet med f. n. tillämpade riktlinjer. Uppgiften att vara centralmyndighet för verksamheten föreslås fortfarande ankomma på arbetsmarknadsstyrelsen. Personalen för lokaliseringsärendena föreslås något förstärkt.

En av 1950 års arbetsförmedlingsutredning företagen översyn av arbetsmarknadsstyrelsens verksamhet och organisation redovisas. I fråga om verksamhetsområdet föreslås, bortsett från lokaliseringsverksamheten, icke annan ändring än att den av pensionsstyrelsen bedrivna yrkesutbildande verksamheten med början under budgetåret 1952/53 överflyttas till arbetsmarknadsstyrelsen. Denna anses fortfarande böra vara utrustad för att bedriva beredskapsarbeten i egen regi.

I fråga om arbetsmarknadsstyrelsens organisation föreslås, att tre byråer — utlänningsbyrån, sociala byrån och försvarsbyrån — utgå ur organisationen som självständiga byråer. En särskild arbetsvårdsbyrå samt en lokaliserings- och utredningsbyrå föreslås inrättade. I sistnämnda byrå inordnas även den nuvarande försvarsbyrån. Styrelsens personaluppsättning föreslås i viss utsträckning reducerad.

I fråga om den offentliga arbetsförmedlingen redovisas en av 1950 års arbetsförmedlingsutredning verkställd översyn av organisationen inom Stockholms stad och län.

Arbetsmarknadsstyrelsens uppsättning av maskiner för anläggningsarbeten föreslås kompletterad och förnyad så att den förslår för sysselsättning av ca 3 000 man.

Anslag äskas till arbetsmarknadsstyrelsen, den offentliga arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
7 mars 1952.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, DANIELSON, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations-, finans-, handels-, jordbruks-, inrikes- och civildepartementen.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t, på min hemställan, under femte huvudtiteln, punkterna 44—49 och 56, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna följande anslag:

Arbetsmarknadsstyrelsen:	Kronor
Avlöningar	3 329 000
Omkostnader	798 500
Krisorganisationen	1 050 000
Den offentliga arbetsförmedlingen:	
Avlöningar	15 085 000
Omkostnader	4 006 000
Krisorganisationen	2 500 000
Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet	100

Jag hemställer nu att få upptaga ifrågavarande spørsmål till fortsatt handläggning. Härvid torde till en början de av utredningen angående näringslivets lokalisering framlagda förslagen få behandlas. Därefter upptagas i övrigt föreliggande spørsmål rörande arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen. Slutligen torde arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet få behandlas.

I. ATGÄRDER FÖR NÄRINGSLIVETS LOKALISERING.

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t tillkallade statsrådet Ericsson den 17 februari 1947 vissa sakkunniga att utreda och avgiva förslag rörande frågan om näringslivets lokalisering. De sakkunniga ha den 26 januari 1951 avgivit betänkande i frågan (SOU 1951: 6). I det följande lämnas en kortfattad redogörelse för innehållet i betänkandet samt däröver avgivna yttrandena.

Betänkandet.

Inledning.

Utredningen redogör inledningsvis för sambandet mellan befolkningsrörelser och näringslivets lokalisering under åren 1870—1949 samt för den under 1940-talet förda lokaliseringpolitiken. De sakkunniga erinra bl. a. om den upplysnings- och rådgivningsverksamhet i lokaliseringsfrågor, som industriens produktionsråd — bildat av Sveriges industriförbund och Svenska arbetsgivareföreningen — och dåvarande statens arbetsmarknads-kommission i samarbete påbörjade 1945. Inom arbetsmarknadsstyrelsen handläggas numera dessa ärenden av sektionen för social planläggningsverksamhet; under styrelsen bedriva även länsarbetsnämnderna sådan verksamhet. Oberoende av till vilket av här nämnda organ — produktionsrådet, arbetsmarknadsstyrelsen eller länsarbetsnämnderna — företagen hänvända sig, sker den lokaliseringpolitiska bedömningen efter enhetliga riktlinjer. Av företagen inhämtas sålunda erforderliga uppgifter beträffande behovet av manlig och kvinnlig arbetskraft, företagets fordringar på kommunikationer samt tillgång på vatten och elkraft, särskilda anspråk på industritomtens läge, speciella önskemål rörande verksamhetens förläggning med hänsyn till råvarornas belägenhet och avsättningsmarknaderna för de tillverkade produkterna m. m. Med ledning av de lämnade uppgifterna göres i samråd med företaget en bedömning av vilka områden som ur såväl allmänna som företagets synpunkter kunna anses lämpliga för den planerade industrien, varefter olika orter inom dessa områden bli föremål för undersökning.

Den hittills bedrivna verksamheten har fått relativt stor betydelse; i samband med startandet av 200—250 nya industrianläggningar med ca 10 000 arbetare ha företagen diskuterat lokaliseringsfrågan med produktionsrådet eller arbetsmarknadsorganen.

Även de i flera län bildade företagareföreningarna ha handlagt lokaliseringsfrågor.

Behovet av en samhällelig lokaliseringspolitik.

Ekonomiska synpunkter. Av affärsmässiga skäl eftersträva företagen att förlägga produktionen till de orter, som företagsekonomiskt äro mest gynnsamma, d. v. s. i regel där produktions- och distributionskostnaderna bli så små som möjligt. En nationalekonomisk kalkyl kan emellertid icke inskränkas till de poster, som komma till uttryck i företagets bokslut, utan måste omfatta de totala konsekvenserna av lokaliseringsåtgärderna. Som direkt följd av lokaliseringen kan samhället förorsakas betydande kostnader för investeringar i bostäder, vägar, skolor etc. Vidare kunna driftskostnaderna för anläggningar, som drivas av samhället, variera på olika orter. Avvikelser från den nationalekonomiskt riktiga lokaliseringen kunna även uppstå genom att företagens val av produktionsort icke leder till ett maximalt utnyttjande av samhällets arbetskraftsresurser. I fråga

om orter med en arbetskraftsreserv måste övervägas om arbetskraften skall söka sig till förvärvskällor på andra håll i landet eller om nya förvärvskällor skola lokaliseras till den plats, som har överskott på arbetskraft.

Sociala synpunkter. Den befolkning, som bor i glesbebyggda områden och i små tätorter, har f. n. i flera avseenden en lägre standard i fråga om social och kulturell service av olika slag än befolkningen i de medelstora och större tätorterna. Genom lokaliseringpolitiska åtgärder kan man söka stödja utbyggnaden av näringslivet inom sådana tätorter, vilka kunna bli av betydelse som kommersiella och kulturella centra för befolkningen på den egentliga landsbygden. Man kan vidare sträva efter att få anläggningarna så lokaliserade, att de kunna betjäna ett så stort antal människor som möjligt, samtidigt som man söker effektivisera kommunikationsväsendet. Ehuru en standardutjämnning mellan olika samhällstyper endast till en del är fråga om näringslivets lokalisering kunna åtgärder av antytt slag reducera bestående standardskillnader. Även sådana olägenheter som den konjunkturkänslighet, vilken uppstår på en ort om näringslivet är alltför ensidigt, en lokal disproportion mellan antalet män och kvinnor och en ogynnsam åldersstruktur i ett område kunna i många fall påverkas genom lokaliseringpolitiska åtgärder.

Försvarspolitiska synpunkter. Även om de försvarspolitiska synpunkterna icke alltid kunna få avgörande inflytande på lokaliseringen av näringslivet måste de likväl under överskådlig framtid tillmätas stor vikt. Den krigsviktiga industrien bör utbyggas inom områden, som icke direkt kunna väntas beröras av krigshandlingar till lands. Inom dessa områden bör industrien vara grupperad så, att samma förnödenheter kunna tillverkas på flera olika ställen och att långa transporter i samband med tillverkningen undvikas i största möjliga utsträckning. En alltför stark koncentration av näringslivet till ett fåtal större städer bör undvikas.

Slutsatser. Under de närmaste decennierna kan förutses en fortsatt avfolkning av landsbygden samt en utflyttning från de landsdelar, som nu ha en relativt stor befolkning inom jord- och skogsbruk. Då förutsättningarna att i ökad utsträckning decentralisera produktionsenheterna inom industri och hantverk till jordbruksbygder äro begränsade, torde lokaliseringsfrågan främst komma att gälla vilka tätorter, som i framtiden skola öka eller eventuellt minska sin folkmängd. För lokaliseringspolitiken blir här uppgiften närmast att söka jämka lokaliseringen så, att det blir möjligt att samordna bebyggelsegrupper inom större områden — i den glesa jordbruksbebyggelsen med smärre handels- och industriorter samt dessa med medelstora och större städer — på ett sådant sätt, att befolkningen på landsbygden får rika kontaktnöjligheter med tätorternas affärs- och kulturliv, samtidigt som stadsbefolkningen får ökad beröring med landsbygdens arbetsmiljö och rekreationsmöjligheter. Lokaliseringpolitiska åtgärder kunna sannolikt reducera de totala investeringskostnaderna i samhället, sänka produktions- och transportkostnader samt medverka till att lokala arbetskraftsresurser, som annars skulle stå outnyttjade, lagas i anspråk. En

mera aktiv lokaliseringspolitik från samhällets sida måste dock bygga på ett väsentligt större kunskapsmaterial än man f. n. förfogar över.

Lokaliseringspolitikens medel.

Såväl förläggningen av olika samhälleliga institutioner som effekten av statens verksamhet på skilda områden — t. ex. i fråga om byggnadsregleringen, arbetsmarknads- och bostadspolitiken, jordbruket och kommunikationsväsendet — äro av betydelse för näringslivets lokalisering. För direkt påverkan av enskilda företags lokalisering bör i första hand *upplysning* och *rådgivning* komma i fråga. Informationsverksamhet i lokaliseringsfrågor är ett sätt att öka effektiviteten inom näringslivet. Då flera orter ur företagsekonomisk synpunkt äro likvärdiga men det ur samhällelig synpunkt föreligger stora skillnader mellan de olika alternativen, är rådgivning värdefull. Samarbetet mellan staten och det enskilda näringslivet, som varit av relativt begränsad omfattning och haft begränsade resurser, bör utvidgas. Forsknings- och utredningsverksamheten måste intensifieras.

Om rådgivning icke får avsedd effekt kan ifrågasättas, om samhället bör tillgripa *ekonomiska stödåtgärder* — subventioner — för att påverka lokaliseringen. Staten bör endast i undantagsfall lämna individuella subventioner till enskilda företag, t. ex. då av såväl företagsekonomiska som nationalekonomiska skäl ett flertal orter äro likvärdiga medan samtidigt dessa alternativ äro mycket olika ur social synpunkt. Kollektiva subventioner till företag inom vissa områden böra kunna förekomma. För en avvägning och bedömning ur rikssynpunkt av lokaliseringsfrågor av denna karaktär saknas emellertid f. n. lämpligt forum.

Kommunerna böra däremot icke genom subventioner påverka företagens lokalisering; bl. a. kan härigenom den lokaliseringensinriktning, som eftersträvas av nationalekonomiska skäl, i stor utsträckning snedvridas. Möjligheterna att inskränka de kommunala subventionerna äro emellertid begränsade. En aktiv statlig lokaliseringspolitik torde dock komma att minska kommunernas benägenhet att ge subventioner till enskilda företag.

Om de angivna utvägarna att påverka näringslivets lokalisering icke medföra önskade resultat kan övervägas, om samhället skall ha möjlighet att genom *tillståndstvång* förhindra en lokalisering, som ur det allmännas synpunkt anses olämplig. Utredningen framhåller i detta sammanhang önskvärdheten av att förhindra lokaliseringen av nya företag till stockholmsregionen. Innan ställning härtill tages bör dock avvaktas frågan om byggnadsregleringens fortbestånd samt de erfarenheter, som kunna vinnas av en utvidgad lokaliseringsverksamhet.

Lokaliseringsplaneringen.

Lokaliseringpolitiska åtgärder böra grundas på utredningar, som klarlägga de sociala och ekonomiska konsekvenserna av olika lokaliseringsalternativ. I viss utsträckning måste en sådan planering bedrivas i *nationell*

skala. För att kunna beräkna sannolika förskjutningar i den totala sysselsättningen och lokaliseringen av produktionsenheterna inom en bransch krävas ofta utredningar, som avse förhållanden inom hela landet. Kommunikationsspörsmål och frågan om en befolkningsförflyttning mellan olika landsdelar måste i huvudsak bedömas ur rikssynpunkt. Andra problem böra behandlas *regionalt*. Lokaliseringsverksamheten bör inom ett område med differentierat näringsliv och olikartad bebyggelse klargöra dels var skilda produktionsenheter av sociala och ekonomiska skäl böra förläggas inom området, dels ock vilka åtgärder som erfordras för att den lämpliga förläggningen kan komma till stånd. Länen böra vara enheter för den regionala lokaliseringsplaneringen; planeringen skall dock i vissa fall kunna utsträckas över länsgränserna.

Lokaliseringsplaneringen har ett nära samband med den översiktsplanering, som enligt byggnadslagen bedrivs i form av generalplaner eller regionalplaner. Lokaliseringsplaneringen måste därför samordnas med bebyggelseplaneringen liksom med den regionala jordbruksplanering, som bedrivs under ledning av lantbruksstyrelsen. Arbetet bör fördelas så, att frågor, som röra näringslivets lokalisering inom större områden, angripas enhetligt för städer och landsbygd — med hjälp av material, som framkommit i det förberedande arbetet om jordbruksplanering och bebyggelseplanering — medan den konkreta detaljerade planeringen därefter sker för olika områden i regionplaner och generalplaner enligt byggnadslagen resp. i regionala jordbruksplaner.

Lokaliseringsverksamhetens organisation.

Lokaliseringsverksamheten bör påbörjas i relativt begränsad skala och i sådana former, att organisatoriska förändringar lätt kunna genomföras. Verksamheten bör bedrivas dels genom ett centralorgan, dels genom särskilda länsorgan.

Det centrala organet skall övertaga den rådgivning i lokaliseringsfrågor, som f. n. bedrivs av arbetsmarknadsstyrelsen i samråd med industriens produktionsråd. Organet bör beakta, att statens verksamhet om möjligt bedrivs och förlägges så, att den gynnar en utveckling av näringslivet i överensstämmelse med den lokaliseringpolitiska målsättningen. Det skall vidare ha ansvaret för de utredningar och slutsatser i lokaliseringpolitiska frågor, som kunna erfordras för den översiktliga bebyggelseplaneringen och den regionala jordbruksplaneringen samt söka intensifiera utrednings- och forskningsverksamheten i lokaliseringsfrågor.

Utredningen har övervägt, om det centrala organet skulle kunna inordnas i arbetsmarknadsstyrelsen. Förslaget avvisas dock. Härom anför de sakkunniga.

För en samordning med arbetsmarknadsstyrelsen talar framför allt att detta verk f. n. i samråd med industriens produktionsråd har hand om rådgivningen i lokaliseringsfrågor. En lösning, som ligger nära till hands, är därför att den redan existerande organisationen byggs ut till en särskild lokaliseringsbyrå eller avdelning inom styrelsen. Vi anse dock icke att

organisationsfrågan bör lösas efter denna linje. Det skulle uppstå svårigheter att på ett tillfredsställande sätt fylla samtliga de krav, som redovisats i det föregående särskilt beträffande samordningen av statens planeringsatgärder samt beredandet av en fri och auktoritativ ställning åt centralorganet. Härtill kommer att det skulle föreligga risk för att lösningen av lokaliseringsproblemen skedde med större beaktande av de sysselsättningspolitiska faktorerna, än som vore önskvärt ur andra samhälleliga synpunkter.

Det ligger dock i sakens natur att den erfarenhet, som genom sociala beredskapssektionens verksamhet vunnits i fråga om lokaliseringspolitiska åtgärder, bör utnyttjas vid planläggningen av lokaliseringspolitikens administration. Enligt av arbetsmarknadsstyrelsen lämnade uppgifter har en tjänsteman med heltid och en på halvtid fortlöpande varit sysselsatta med lokaliseringspolitiska frågor. Utredningar om arbetsmarknadsfrågor av betydelse för lokaliseringspolitiken böra dock även i fortsättningen anförtros arbetsmarknadsstyrelsen.

Utredningen avstyrker också, att det centrala organet inordnas i Kungl. Maj:ts kansli eller byggnadsstyrelsen samt att för ändamålet inrättas ett självständigt ämbetsverk. I stället förordas en fristående nämnd — statens lokaliseringsnämnd. En sådan verksamhetsform skulle bättre än någon annan möjliggöra en smidig anpassning efter arbetsuppgifterna, vilkas storlek ännu icke kan bestämt fixeras. Nämnden bör bestå av ordförande samt förslagsvis 6 ledamöter. För att undvika dubbelarbete och kompetenstvister i förhållande till byggnadsstyrelsen bör chefen för styrelsen eller dess planavdelning vara ledamot i nämnden. Experter på arbetsmarknads-, jordbruks-, försvars- och trafikekonomiska frågor böra finnas inom nämnden eller såsom särskilt tillkallade sakkunniga.

I fråga om organisationen av nämndens kansli anför de sakkunniga i huvudsak följande.

Utredningen har ansett det vara lämpligt att kansliets personal till en början fördelas på två avdelningar. Den ena avdelningen skall i huvudsak handha frågor, som sammanhånga med rådgivning och granskning av olika slags planer, främst general- och regionplaner samt jordbruksplaner. Denna avdelning bör även svara för kontakten med olika grenar av statsförvaltningen i syfte att bevaka lokaliseringsfrågorna. Den andra avdelningen bör främst syssla med utredningsverksamhet och med rådgivningen till det enskilda näringslivet. I den hittillsvarande verksamheten har man huvudsakligen anlagt arbetsmarknadspolitiska synpunkter. I framtiden får man förutsätta, att rådgivningen i många fall måste byggas på relativt omfattande samhällsekonomiska och näringspolitiska utredningar. Det synes därför naturligt, att rådgivningen till en början bör ske från utredningsavdelningen.

Kanslichefen skall leda kansliets arbete och svara för ärendenas behöriga handläggning. Han skall därjämte särskilt ägna sig åt ledningen av planarbetet och förestå denna avdelning. Det kommer till stor del att bero på honom om verksamheten får en god inriktning. På innehavaren av denna befattning måste därför ställas stora krav. Viktigast är att han äger initiativförmåga, organisationstalang och har lätt att samarbeta med andra. Han bör äga erfarenhet av utredningsarbete och kännedom om näringslivets förhållanden. De sakkunniga anse det därför ofrånkomligt att kanslichefen ges en relativt hög löneställning och i varje fall icke placeras lägre än i Cp 14.

Utrednings- och rådgivningsavdelningen bör utrustas med två kvalificerade tjänstemän i Ce 31 (varav den ene förutsättes huvudsakligen komma att syssla med utredningsarbete och den andre med rådgivningsverksamheten). På avdelningen bör därutöver när verksamheten kommit igång finnas minst fem befattningshavare i amanuensställning och högre.

Planavdelningen, som skall förestås av kanslichefen, behöver en 1:e aktuarie och två amanuenser.

Vid sidan om dessa extra tjänstemän behöver emellertid kansliet tillgång till experter av olika slag. Ett anslag för arvoden till sakkunniga bör därför ställas till nämndens förfogande att användas efter anvisningar av Kungl. Maj:t. Det är utredningens uppfattning, att nämnden genom att centralt anlita experter kan minska behovet av undersökningar i lokaliseringsfrågor på andra håll inom statsförvaltningen och att därigenom nämndens utgifter för experter kunna komma att medföra betydande besparingar på andra håll. Utredningen föreslår att under första året anvisas ett anslag för detta ändamål av 25 000 kronor.

För omkostnader beräknas ett belopp av 30 000 kronor.

Utredningen har med sitt förslag endast angivit den ungefärliga personal och arbetsorganisation som anses sannolik, sedan verksamheten vunnit viss stadga. Organisationen bör emellertid icke i sin helhet tillskapas omedelbart utan successivt uppbyggas i den takt, som Kungl. Maj:t finner lämplig.

De totala kostnaderna vid en fullt utbyggd organisation beräknas enligt följande sammanställning till ca 310 000 kronor (omräknat efter 1951 års höjning av det rörliga tillägget). Utredningen är för sin del övertygad om att nämndens arbete kommer att leda till samhällsekonomiska vinster som flerfaldigt överstiga kostnaderna för statsverket.

<i>Nämnden</i>	1 ordförande	5 000
	6 ledamöter (2 400)	14 400
<i>Planavdelningen</i>	1 kanslichef Cp 14	26 904
	1 förste aktuarie Cg 27	15 888
	(alt. förste byråsekreterare)	
	2 amanuenser Ce 20	21 600
<i>Utrednings- och rådgivnings- avdelningen</i>	2 byrådirektörer Ce 31	38 232
	1 förste aktuarie Cg 27	15 888
	2 aktuarier Cg 24	27 144
	(alt. byråsekreterare)	
	2 amanuenser Ce 20	21 600
<i>Övrig personal</i>	1 kontorist Ce 13	8 088
	2 kanslibiträden Ce 11	14 784
	4 kontorsbiträden Ca 8	25 152
	1 expeditivsvakt Ce 9	6 636
	Extra biträdes hjälp	16 000
	Arvoden till sakkunniga	25 000
	Omkostnader	30 000
	Summa kronor	312 316

Som *regionala organ* anses endast länsstyrelserna kunna komma i fråga. Länslokaliseringsorganet bör emellertid vara sammansatt så, att såväl näringslivet som kommunerna få inflytande på lokaliseringspolitiken. Om länsstyrelsen får den organisation, som föreslagits av länsstyrelseutredningen, kan detta önskemål tillgodoses. Genomföres icke länsstyrelseutredningens förslag eller uppskjutes genomförandet av detta, bör till länsstyrelsen knytas ett expertråd eller en kommitté med tills vidare utslutande rådgivande funktioner och med uppdrag att under landshövdingens ledning och i samarbete med planberedningen inom länsstyrelsen handlägga lokaliseringsfrågorna. Bland experterna böra finnas representanter för landstinget och eventuellt landstingsfria städer samt representanter för företagare och anställda inom näringslivet. Inom länsstyrelserna måste finnas en tjänsteman med statistisk eller ekonomisk utbildning, som kan ägna sig åt lokaliseringsfrågor.

I denna del har en av de sakkunniga varit av avvikande mening och i stället förordat inrättandet av ett arbets- och industridepartement.

Yttranden.

Yttranden över betänkanudet ha avgivits av chefen för försvarsstaben, arbetsmarknadsstyrelsen, bostadsstyrelsen, järnvägsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, byggnadsstyrelsen, statskontoret, statens lönenämnd, statens organisationsnämnd, överstyrelsen för yrkesutbildning, lantbruksstyrelsen — som överlämnat yttranden från lantbruksnämnderna — lantmäteristyrelsen, kommerskollegium — som bifogat yttranden från samtliga handelskamrar — riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, civilförsvarsstyrelsen, överståthållarämbetet och samtliga länsstyrelser — vilka tillika ingivit yttranden från Stockholms stad och vissa andra kommuner — tekniska högskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, statens samhällsvetenskapliga forskningsråd, Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund, Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Riksförbundet landsbygdens folk, Svenska teknologföreningen, Svenska arkitekters riksförbund, Sveriges lantmätareförening och Föreningen för samhällsplanering.

I yttrandena har med få undantag vitsordats behovet av en aktiv samhällelig lokaliseringspolitik.

Kommerskollegium framhåller, att den starkt tilltagande konkurrensen mellan samhällen och landsdelar om nya industrier medför behov av ökad vägledning rörande företagets samhälleligt lämpliga lokala förläggning. Behovet av en samhällelig lokaliseringspolitik har enligt *arbetsmarknads-*

styrelsen aktualiserats genom den rådande bostadsbristen. *Bostadsstyrelsen* understryker för sin del, att lokalisering av näringslivet bör ske även under beaktande av samhällets intresse av att undvika felinvesteringar. En ökad differentiering av näringslivet på sådana orter, som nu domineras av konjunkturkänsliga industrier, skulle minska riskerna för förluster. *Lantbruksstyrelsen* framhåller, att lantbruksorganisationen i sin planeringsverksamhet sökt ställa jordbruket och dess problem i belysning av näringslivet i dess helhet. Styrelsen anför vidare.

Industriens och andra tätortsnäringsars lokaliseringsproblem ha väl hittills oftast bedömts mot bakgrunden av de större tätorternas utbyggnadsproblem, kommunikationsproblem etc. och mycket av det som hittills utförts i planeringssyfte får anses vara ur intressesynpunkt starkt tätortsbetonat. För var dag skärpes kravet på att uppmärksamma vad dessa problem innebära för å ena sidan landsbygden och dess även till jordbruket närmast anslutna tätorter samt å andra sidan städer och andra större tätorter med mera ensidig funktion för stadsnäringar. Det är nödvändigt att vid behandlingen av sådana lokaliserings- och planeringsproblem jordbruksbyggdets intresse av att erhålla ett differentierat näringsliv som ekonomisk grund för standardhöjning mera än som hittills skett beaktas. Samhälleliga åtgärder torde erfordras härför.

Landsorganisationen anser, att utredningen klart påvisat behovet av åtgärder för att åstadkomma en ur samhällssynpunkt så lämplig lokalisering av olika företag som möjligt. Liknande synpunkter ha också anförts av *länsstyrelsen i Malmöhus län*, *Kooperativa förbundet*, *TCO*, *Svenska arbetsgivareföreningen* och *Sveriges industriförbund*.

Så länge byggnadsregleringen består, anse *statskontoret* och *länsstyrelsen i Jämtlands län* ytterligare åtgärder för näringslivets lokalisering knappast erforderliga.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län finner det tveksamt, om den i och för sig önskvärda spridningen av industrien till landsbygden kan främjas genom samhälleliga åtgärder. En utveckling utan ingripande från myndigheter eller kommuner vore den lyckligaste. Med hänsyn till osäkerheten vid en bedömning av lokaliseringen ur försvarsberedskapssynpunkt anser *riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap* ur sin synpunkt behov ej föreligga av en särskild organisation för lokaliseringsplanering.

Vad utredningen anført om forskning samt upplysning och rådgivning som lokaliseringspolitiska medel biträdes i flertalet yttranden.

Överståthållarämbetet, *länsstyrelserna i Skaraborgs* och *Västmanlands län*, *Svenska stadsförbundet*, *Svenska arbetsgivareföreningen*, *Sveriges industriförbund* samt *TCO* förorda, att lokaliseringsverksamheten tills vidare begränsas till nämnda uppgifter. Likartade synpunkter ha framförts av *Kooperativa förbundet*. Olämpligheten av kommunala subventioner understrykes i de flesta remissutlåtandena. Tillståndsgivning som lokaliseringspolitiskt medel avstyrkes i de yttranden, där denna fråga direkt behandlats.

Vad beträffar verksamhetens organisation har förslaget om inrät-

tande av en fristående lokaliseringsnämnd avstyrkts i det övervägande antalet yttranden. *Statens organisationsnämnd, flertalet länsstyrelser, Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* samt *TCO* förorda i allmänhet, att den centrala lokaliseringsverksamheten förlägges till arbetsmarknadsstyrelsen. Åtskilliga anse det tillräckligt om en viss utvidgning av den av arbetsmarknadsstyrelsen i samarbete med produktionsrådet hittills bedrivna upplysnings- och rådgivningsverksamheten kommer till stånd. *Kooperativa förbundet* anser, att risken för att sysselsättningspolitiska faktorer skulle vinna större beaktande än andra, om verksamheten förlägges till arbetsmarknadsstyrelsen, kan förebyggas, om till styrelsen knytes en nämnd med representanter för berörda ämbetsverk och näringslivet. En förstärkning av arbetsmarknadsstyrelsen med sådana representanter förordas även av *länsstyrelserna i Kalmar, Kristianstads och Örebro län*. Av övriga avstyrkande instanser föreslår *statskontoret kommerskollegium* som centralorgan. *Länsstyrelsen i Hallands län* förordar en beredning inom Kungl. Maj:ts kansli.

Byggnadsstyrelsen förordar tills vidare endast fortsatt utredning. Den verksamhet och de åtgärder, som tills vidare skulle kunna åläggas den föreslagna nämnden, torde nämligen bli av så förberedande karaktär att ett lika gott resultat bör kunna uppnås av en till organisationsformen mera obunden, fortsatt utredning. De områden, som närmast sammanhöra med lokaliseringsfrågorna, äro bebyggelseplaneringen och verksamheten rörande reglering av arbetskraft och investering. Styrelsen finner det därför naturligt att de två verk, byggnadsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen, som i främsta rummet svara för dessa verksamheter och vilkas organisation omspannar eller har tillgång till såväl länsinstanser som kommunala organ, åläggas fullfölja denna utredning, eventuellt med biträde av den särskilda ytterligare expertis som kan finnas lämplig.

Riksförbundet landsbygdens folk föreslår, att tills vidare endast en forskningskommitté tillsättes med uppgift att samordna utredningsverksamheten.

Bland de myndigheter och organisationer, som tillstyrka förslaget om inrättande av en särskild nämnd, märkas *arbetsmarknadsstyrelsen* — som anser att nämndens kansli bör förläggas till styrelsen — *lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen, överståthållarämbetet, Landsorganisationen* och *Sveriges lantbruksförbund*. *Kommerskollegium* tillstyrker förslaget om en särskild nämnd under förutsättning att denna inordnas under arbetsmarknadsstyrelsen och att verksamheten även i fortsättningen bedrivs i nära samband med industriens produktionsråd.

Bostadsstyrelsen föreslår, att tillsynen över plan- och byggnadsväsendet flyttas från byggnadsstyrelsen till ett nytt ämbetsverk, som även skulle handlägga lokaliseringsfrågor. Tills vidare kan för lokaliseringspolitiken inrättas en särskild nämnd under byggnadsstyrelsen.

I de flesta yttrandena är inställningen positiv till utredningens förslag

att länsstyrelserna skola vara regionala lokaliseringsorgan. Förslaget tillstyrkes uttryckligen av bl. a. *bostadsstyrelsen, lantbruksstyrelsen, lantmästeristyrelsen, ett flertal länsstyrelser, Sveriges lantbruksförbund och Landsorganisationen*. Vissa länsstyrelser anse det dock tveksamt, om det av organisatoriska skäl går att f. n. genomföra förslaget. I några yttranden förordas, att verksamheten handhaves av de inom vissa länsstyrelser verk samma länsråden. Länsarbetsnämnderna såsom regionala lokaliseringsorgan föreslås bl. a. av *kommerskollegium, några länsstyrelser och TCO. Arbetsmarknadsstyrelsen* understryker behovet av samordning av den planeringsverksamhet, som olika länsorgan utföra. I avbidan på ytterligare erfarenhet böra länsarbetsnämnderna tills vidare fungera som regionala lokaliseringsorgan. *Överståthållarämbetet* framhåller, att spörsmålet om Stor-Stockholmsområdets framtida administration, såvitt angår för området gemensamma lokaliserings- och planeringsfrågor, snarast måste lösas.

Departementschefen.

Den verksamhet, som hittills bedrivits i skilda former i syfte att ernå en lämplig förläggning och spridning av industriföretagen, har varit av icke ringa betydelse. Utredningen angående näringslivets lokalisering har i sitt betänkande förordat en systematisk utveckling av denna verksamhet. I likhet med utredningen och flertalet av dem som yltrat sig i ärendet är jag av den uppfattningen, att samhället bör bedriva en aktiv lokaliseringspolitik. Kunskaperna på detta område äro emellertid ännu långt ifrån fullständiga. Det blir därför en primär uppgift att sammanställa och bearbeta tillgängligt material samt att främja specialundersökningar och annan forskning.

De synpunkter av ekonomisk, social och försvarspolitisk natur, som utredningen anlagt på *behovet av en samhällelig lokaliseringspolitik*, äro enligt min mening beaktansvärda. Lokaliseringspolitiken bör samordnas med strävandena att maximalt utnyttja tillgängliga arbetskraftsresurser och stödja utbyggnaden av näringslivet på de platser, där de totala kostnaderna för produktionen äro lägst. Särskild uppmärksamhet bör ägnas folkminskningen på landsbygden och utflyttningen från de landsdelar, som nu ha en relativt stor befolkning inom jord- och skogsbruk. Jag vill i sammanhanget erinra om det allvarliga problem, som Stor-Stockholms tillväxt innebär.

De ekonomiska och sociala synpunkterna på lokaliseringspolitiska åtgärder måste i det praktiska arbetet ofta komma i konflikt med varandra. Avvägningen får därvid ske från fall till fall. Betydelsefullt är emellertid alltid att de ekonomiska konsekvenserna i vidsträckt mening av olika alternativa åtgärder bli klarlagda.

En precisering av de riktlinjer, efter vilka lokaliseringspolitiken bör arbeta, när det gäller förläggningen av näringsliv och samhälleliga anläggningar inom olika regioner, bör kunna erhållas genom såväl undersökningar berörande hela landet som regionala studier av den typ som lokaliseringsutredningen skisserat. Sådana regionala studier synas böra komma till

stånd länsvis och anknytas till bebyggelseplaneringen och den regionala jordbruksplaneringen. Frågor som röra näringslivets lokalisering inom större områden böra således angripas enhetligt för stadsbygd och landsbygd. En dylik samordning med ömsesidigt utbyte av material och synpunkter torde vara nödvändig för att såväl den översiktliga planeringen som lokaliseringspolitikerna skola kunna bedrivas ändamålsenligt.

Vad angår *lokaliseringens medel* synes den politik, som från samhällets sida skall bedrivas i syfte att påverka enskilda företags förläggning, främst böra få formen av upplysning och rådgivning. Denna verksamhet måste framför allt taga sikte på att för företagarna klargöra de sociala och ekonomiska förhållanden, som ur det allmännas synpunkt böra beaktas vid lokaliseringen. Företagarna å sin sida böra ha intresse av att centralt och lättillgängligt kunna få erforderliga upplysningar rörande sådana förhållanden, som äro av betydelse för deras ställningstagande i lokaliseringsfrågor, såsom arbetsmarknadsläget på olika platser, markpriser, transportkostnader o. s. v.

I åtskilliga remissuttalanden har framhållits, att lokaliseringspolitikens tills vidare icke bör omfatta mera än forskning och rådgivning. Denna uppfattning kan motiveras med att man här rör sig på ett svårbedömbart och föga känt område. Med hänsyn härtill synes det riktigt att forsknings- och upplysningsverksamhet i synnerhet i begynnelseskedet erhåller en dominerande ställning vid lokaliseringspolitikens utformning. Jag vill emellertid samtidigt understryka, att om dessa uppgifter effektivt skola kunna fullföljas måste ett fortlöpande intimt samarbete äga rum mellan statliga, kommunala och enskilda organ, som i olika sammanhang syssla med lokaliseringsfrågor. Ett statligt organ på detta område bör sålunda söka samordna strävandena att åstadkomma en välavvägd lokalisering. Man har anledning hoppas att genom en sådan samordnande verksamhet efterhand skola vinnas icke blott ökade kunskaper om olika lokaliseringsproblem utan överhuvudtaget ett bättre underlag för en sund lokaliseringspolitik.

Jag delar lokaliseringsutredningens uppfattning, att individuella bidrag av staten som medel för lokaliseringens påverkan i regel icke böra förekomma. Frågan huruvida kollektiva bidrag böra ifrågakomma torde få prövas i varje särskilt fall. I överensstämmelse med vad som anförts såväl av utredningen som i flertalet yttranden vill jag understryka önskvärdheten av att de kommunala subventionerna upphöra. Lokaliseringsorganet bör vid fortlöpande samarbete med kommunerna ha sin uppmärksamhet riktad härpå. Den fortsatta utvecklingen torde få utvisa, huruvida anledning kan anses föreligga att vidtaga några särskilda åtgärder på detta område.

Tillståndsgivning för att förhindra olämplig lokalisering anser jag icke erforderlig. Så länge byggnadsregleringen fortgår, böra emellertid lokaliseringens politiska synpunkter anläggas vid prövningen av ansökningar om byggnadstillstånd. Tillståndsärenden av lokaliseringens politiska betydelse pas-

sera numera arbetsmarknadsstyrelsens sociala planläggningssektion för yttrande. Motsvarande ordning bör gälla för lokaliseringsorganet.

Utöver de direkta lokaliseringspolitiska åtgärder, som här berörts, bör lokaliseringsorganet skaffa sig god överblick över lokaliseringen av statens olika verksamhetsgrenar.

Genom den föreslagna uppläggningsen av samhällets politik på detta område får lokaliseringsorganet vissa möjligheter att indirekt inverka på lokaliseringen av det enskilda näringslivet. En sådan indirekt påverkan bör även ske genom att lokaliseringsorganet uppnärksamt följer verksamheten inom olika områden av samhällslivet ur lokaliseringspolitisk synpunkt. Med hänsyn till vad som tidigare anförts om målsättningen för lokaliseringspolitiken är det av största vikt, att denna politik nära samordnas med arbetsmarknadspolitiken, bebyggelseplaneringen och jordbruksplaneringen.

De nu berörda uppgifterna böra enligt utredningen anförtros ett *centralt statligt organ*. Vissa skäl kunna tala för att samma centrala myndighet bör handlägga frågor angående såväl stadsplaneväsendet som näringslivets lokalisering. Frågan om en eventuell omorganisation av stadsplaneväsendet är för närvarande under behandling inom kommunikationsdepartementet. Oavsett hur denna fråga löses, synes det även för planväsendet fördelaktigt, att det redan nu skapas en organisation, som kan ge översiktsplaneringen erforderligt underlag i fråga om lokaliseringspolitiska utredningar och bedömanden. Detta har även framhållits av flera remissmyndigheter. Det är emellertid önskvärt, att organisationen ges en sådan form, att man icke förhindrar att bebyggelseplanering och lokaliseringspolitik organisatoriskt sammanföras, om detta framdeles skulle visa sig ändamålsenligt.

Utredningen har föreslagit inrättande av en särskild nämnd, varigenom en fri och auktoritativ ställning skulle beredas centralorganet. I åtskilliga yttranden har emellertid uttalats den uppfattningen, att en viss utvidgning av arbetsmarknadsstyrelsens sektion för social planläggning bör vara tillräcklig. Arbetsmarknadsstyrelsen själv samt kommerskollegium ha uttalat sig för en särskild nämnd, som dock skulle vara knuten till styrelsen.

Då verksamheten tills vidare endast bör ha försökskaraktär torde det ur administrativ synpunkt vara lämpligt, att den förlägges till någon redan bestående myndighet. I första hand synas härvid arbetsmarknadsstyrelsen och byggnadsstyrelsen kunna komma i fråga. I avvaktan på närmare erfarenheter och den slutliga utformningen av planväsendets organisation förordar jag, att ledningen av lokaliseringsverksamheten tills vidare förlägges till arbetsmarknadsstyrelsen, vilken som nämnts redan har en sektion med vissa uppgifter på detta område. Jag har övervägt, huruvida styrelsen för prövning av de lokaliseringspolitiska frågor, som enligt mitt förslag skola handläggas av centralorganet, bör kompletteras med speciell sakkunskap på samma sätt som redan skett genom den särskilda delegationen hos styrelsen för frågor rörande arbetslöshetsförsäkring. Inrättandet av en sådan delegation synes emellertid kunna anstå något. Till en början torde det erforderliga

samrådet med berörda myndigheter, organisationer m. fl. kunna ske i andra former.

Såsom närmare utvecklas vid behandlingen i det följande av arbetsmarknadsstyrelsens organisation, bör den nuvarande sociala planläggningssektionen, där lokaliseringsfrågorna för närvarande behandlas, ingå i en lokaliserings- och utredningsbyrå. Denna byrå bör som en av sina huvuduppgifter ha lokaliseringsfrågorna. Till personalorganisationen torde jag få återkomma i nämnda sammanhang.

Jag är icke för närvarande beredd att taga ställning till organiserandet av den lokaliseringpolitiska verksamheten på länsstadiet. Jag anser ej detta vara något hinder för att påbörja verksamheten; tvärtom torde vara lämpligt att innan länsorganisationen hinner fastläsas avvakta erfarenheten från det centrala lokaliseringsorganets arbete. De uppgifter som här föreligga torde tills vidare få ombesörjas av länsstyrelserna, länsarbetsnämnderna, lantbruksnämnderna och andra lokala organ, som handlägga ifrågavarande ärenden. Ett ståndpunktstagande i denna del är även beroende av länsstyrelsernas blivande organisation. Jag förutsätter, att centralorganet med uppmärksamhet följer frågan om lokaliseringsverksamheten i länen och — sedan erfarenheter vunnits — avger förslag till ordnandet av denna verksamhet.

II. ARBETSMARKNADSSTYRELSENS ORGANISATION.

1950 års arbetsförmedlingsutredning¹, vilken tidigare behandlat den offentliga arbetsförmedlingens organisation, har avlämnat ett den 22 november 1951 dagtecknat betänkande angående arbetsmarknadsstyrelsens organisation. Utlåtanden över betänkandet ha avgivits av arbetsmarknadsstyrelsen, överrevisorerna vid arbetsmarknadsstyrelsen, pensionsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, skolöverstyrelsen, statens lönenämnd, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund och Arbetsmarknadstjänstemännens riksförening, Sveriges juristförbund, Statsverkens ingenjörförbund och Svenska väg- och vattenbyggares riksförbund. Svenska arbetsgivareföreningen har förklarat sig icke önska avge utlåtande över betänkandet.

Översikt av organisationen.

Arbetsmarknadsstyrelsen inrättades enligt beslut av 1947 års riksdag (prop. nr 239, statsutsk. utl. nr 227, rd. skr. nr 441) fr. o. m. den 1 januari 1948. Styrelsen utgöres av en generaldirektör och chef, en överdirektör och

¹ Riksdagsmännen Gustaf Karlsson (ordförande), I. Johansson och G. Åqvist samt byråchefen L. Hultström.

souschef samt sju av Kungl. Maj:t särskilt utsedda ledamöter. Kungl. Maj:t har därjämte förordnat, att hos styrelsen skall tills vidare vara inrättad en arvodesbefattning såsom överingenjör med ställning som souschef beträffande vissa ärenden. Hos styrelsen finnas inrättade två delegationer, vilka utöva styrelsens beslutanderätt i vissa ärenden. Den ena delegationen handhar ärenden rörande erkända arbetslöshetskassor, den andra ärenden angående inköp av gatsten för statens räkning. Styrelsens kansli delas i en permanent del och en krisdel. Inom styrelsen finnas tio byråer.

Arbetsförmedlingsbyråns huvuduppgift är att planlägga och övervaka arbetsförmedlingens verksamhet.

Yrkesvägledningsbyrån handhar ärenden rörande ungdomsförmedling och yrkesvägledning.

Försäkringsbyrån handlägger ärenden rörande arbetslöshetsförsäkringen.

Sociala byråns arbetsuppgifter äro fördelade på tre sektioner, nämligen sektionen för arkivarbeten och musikerhjälp, sektionen för allmän arbetslöshetshjälp (kontantunderstöd m. m.) och sociala planläggningssektionen.

Tekniska byråns huvuduppgifter äro att upprätta förslag till investeringsreserv (planläggningssektionen) samt att handlägga ärenden rörande statliga och statskommunala beredskapsarbeten (byggnadssektionen).

Försvarsbyrån handlägger ärenden rörande utnyttjande av landets arbetskraft under krigs- och beredskapstillstånd (uppskov m. m.).

Kanslibyrån är organiserad på tre sektioner, juridisk-administrativa sektionen, personalsektionen och statistiksektionen.

Kameralbyrån är likaledes indelad i tre sektioner, kamerala sektionen, revisionssektionen och intendentursektionen.

Utlänningsbyrån handlägger ärenden angående arbetstillstånd för utländsk arbetskraft, praktikantutbyte med utlandet m. m. Till byrån har tills vidare även knutits arbetsvårdssektionen, vilken tidigare ingått i yrkesvägledningsbyrån.

Byggnadstillståndsbyråns uppgifter omfatta ärenden angående ansökningar om byggnadstillstånd.

Utlänningsbyrån och byggnadstillståndsbyrån tillhöra styrelsens krisorganisation, övriga byråer den permanenta organisationen.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag.

Arbetsmarknadsstyrelsens verksamhetsområde.

Utredningen har ifrågasatt mera väsentliga förändringar i arbetsmarknadsstyrelsens arbetsuppgifter endast i fråga om arbetsvården, styrelsens byggande verksamhet samt förrådsverksamheten.

Den *arbetsvårdande* verksamheten för partiellt arbetsföra har, anför utredningen, under senare år successivt utbyggt i anslutning till de förslag,

som framlagts av kommittén för partiellt arbetsföra. Sedan statsmakterna år 1950 uppdragit vissa riktlinjer för den fortsatta försöksverksamheten på detta område (prop. 1950: 167), har arbetsmarknadsstyrelsen tillagts flertalet av de uppgifter, som kommittén förutsatt skola ankomma på styrelsen i egenskap av centralt arbetsvårdsorgan. Ett undantag utgör den yrkesutbildande verksamhet, som pensionsstyrelsen utövar och vilken av kommittén föreslagits skola överflyttas till arbetsmarknadsorganen. Under frågans behandling vid 1950 års riksdag uttalade departementschefen som sin uppfattning, att det i längden kommer att framstå som administrativt olämpligt, att arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen parallellt och utan klar gränsdragning sinsemellan bedriva yrkesutbildande verksamhet för partiellt arbetsföra (prop. 1950: 167, s. 59). Emellertid var departementschefen icke beredd att föreslå beslut om överflyttning utan ansåg, att arbetsmarknadsstyrelsen borde vinna ytterligare erfarenhet av den arbetsvårdande verksamheten, innan en dylik överflyttning skedde. Utredningen har i denna fråga haft överläggningar med de båda verkens ledning. Härunder har framkommit, att det synes möjligt att den ifrågasatta överflyttningen skulle kunna verkställas successivt med början den 1 juli 1952. Utredningen förordar för sin del en sådan lösning av frågan.

Utredningen erinrar, att frågan huruvida arbetsmarknadsstyrelsen bör organiseras för att *i egen regi bedriva beredskapsarbeten* var föremål för ingående övervägande av sakkunniga rörande ett centralt arbetsmarknadsorgan (SOU 1947: 27). Utredningen anför vidare följande.

Den lösning av frågan, som de sakkunniga stannade för och som godkändes av statsmakterna, innebar att åt styrelsen borde uppdragas den byggande verksamhet, som erfordrades för att möta mera tillfälliga ökning av arbetslösheten inom visst mera begränsat yrkesområde eller geografiskt område. Styrelsen skulle dock alltid ha hand om arbeten i sådan omfattning, att den ur beredskapssynpunkt erforderliga minimiorganisationen blev fullt sysselsatt. I fråga om denna funno de sakkunniga det angeläget, att organisationen utformades så att den kunde avvecklas, om utvecklingen skulle föranleda därtill. Alternativet till arbetsmarknadsstyrelsen som byggande verk, nämligen att för undvikande av dubbelorganisation väg- och vattenbyggnadsverket skulle ha hand om all statlig byggnadsverksamhet i beredskapssyfte, bedömes av de sakkunniga liksom vid frågans fortsatta behandling som mindre lämpligt. Den vägledande synpunkten var härvid, att en effektiv beredskap på ifrågavarande område var av den största betydelse ur samhällsekonomisk och social synpunkt även under tider med förhållandevis ringa arbetslöshet. Erfarenheten hade utvisat, att en organisation, där centralorganet för arbetslöshetsfrågor kunde i egen regi driva arbeten, hade goda möjligheter att ingripa snabbt och effektivt, vilket icke kunde anses vara fallet, om centralorganet var helt beroende av andra myndigheter för anordnande av arbeten. För väg- och vattenbyggnadsverkets del påvisades, att vissa svårigheter voro förknippade med verkets sysslande med beredskapsarbeten på grund av att i verkets normala verksamhet strängt ekonomiska synpunkter måste vara avgörande. Såsom ett ytterligare skäl mot att samordna upprätthållandet av en beredskapsorganisation med väg- och vattenbyggnadsverkets normala verksamhet

åberopades, att de sociala synpunkterna i vissa hänseenden måste få en utslagsgivande betydelse, när det gäller arbeten, som anordnas av sysselsättningspolitiska skäl. Däremot ansågs det icke möjligt att helt fritaga väg- och vattenbyggnadsverket från beredskapsuppgifter med hänsyn till att vid en arbetslöshet i större utsträckning en omfattande medverkan från detta verk torde vara ofrånkomlig.

För att belysa utvecklingen har utredningen lämnat vissa uppgifter angående antalet arbetsplatser samt antalet hänvisade arbetare vid statliga beredskapsarbeten i arbetsmarknadsstyrelsens (arbetsmarknadskommisionens) regi sedan 1946.

År	Antal arbetsplatser		Antal hänvisade arbetare	
	Lägst	Högst	Lägst	Högst
1946	27	51	359	1 361
1947	14	38	114	730
1948	10	23	132	491
1949	12	20	135	415
1950	10	22	131	459
1951	7	11	54	228

Motsvarande siffror för statliga beredskapsarbeten i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens regi framgå av följande sammanställning.

År	Antal arbetsplatser		Antal hänvisade arbetare	
	Lägst	Högst	Lägst	Högst
1946	47	76	566	2 210
1947	27	61	199	1 341
1948	29	45	241	969
1949	25	44	346	878
1950	21	37	240	738
1951	15	26	148	351

I statskommunala arbeten ha under samma tid sysselsatts hjälpsökande arbetslösa enligt följande tablå.

År	Antal arbetsplatser		Antal hänvisade arbetare	
	Lägst	Högst	Lägst	Högst
1946	47	86	429	1 104
1947	17	50	125	773
1948	17	45	112	543
1949	15	51	125	614
1950	9	52	58	842
1951	2	17	12	287

Utredningen framhåller, att omfattningen av beredskapsarbetena, såsom sammanställningarna utvisa, minskat starkt under den senaste femårsperioden. Detta gäller särskilt de arbeten, som drivas i arbetsmarknads-

styrelsens regi. Ehuru styrelsens organisation för dessa uppgifter minskats, synes organisationen f. n. icke vara fullt utnyttjad. Utredningen anför i detta sammanhang vidare.

De statliga beredskapsarbetena ha under de senaste åren haft så liten omfattning, att de mycket väl skulle kunna drivas antingen av väg- och vattenbyggnadsverket eller av arbetsmarknadsstyrelsen. Om samtliga beredskapsarbeten överföras till väg- och vattenbyggnadsverket skulle personalbehovet inom detta verk knappast öka nämnvärt (bortsett från arbetsledarna). En sådan överföring skulle innebära, att arbetsmarknadsstyrelsens uppgifter beträffande beredskapsarbetena inskränktes till att pröva behovet av sådana arbeten, att besluta om igångsättande av arbeten i de fall, då behovet av arbetsobjekt icke kan tillgodoses på annat sätt, att ställa medel till förfogande samt att avsyna statskommunala beredskapsarbeten och granska redovisningar för sådana arbeten. En minskning av arbetsmarknadsstyrelsens tekniska personal skulle härvid vara möjlig. Arbetsmarknadsstyrelsen torde i sin tur utan personalökning kunna överta de beredskapsarbeten, som drivas av väg- och vattenbyggnadsverket. Någon om än ringa personalminskning skulle härigenom möjliggöras inom sistnämnda verk.

Enligt utredningens uppfattning tala fortfarande de skäl, som åberopades vid arbetsmarknadsstyrelsens tillkomst, för att styrelsen utrustas på sådant sätt, att den kan driva beredskapsarbeten i egen regi. Detta talar i sin tur för att väg- och vattenbyggnadsverkets beredskapsarbeten överföras till arbetsmarknadsstyrelsen. Emellertid äro å andra sidan vissa fördelar förknippade med att väg- och vattenbyggnadsverket driver sådana arbeten. Genom att beredskapsarbetena huvudsakligen drivas under vintern, då det ordinarie vägbyggandet har sin minsta omfattning, kunna såväl arbetsledare som vissa maskiner utnyttjas effektivare än eljest skulle vara fallet.

Med hänsyn härtill anser utredningen det vara en lämplig anordning, att väg- och vattenbyggnadsverket fortsätter att i viss omfattning driva beredskapsarbeten samt att arbetsmarknadsstyrelsen tillföres andra byggande uppgifter, så att dess tekniska personal utnyttjas fullt. En möjlighet, som anges av utredningen, är att styrelsen, som tidigare bedrivit vatten- och avloppsföretag i beredskapssyfte, övertager den byggande verksamhet beträffande dylika företag, som väg- och vattenbyggnadsverket bedriver som entreprenör för kommunerna. Utredningen har under sina överväganden funnit en sådan anordning lämplig och anser, att denna fråga bör närmare övervägas i samband med prövningen av 1946 års vatten- och avloppssakkunnigas förslag (SOU 1951:26). För den händelse detta förslag icke kan genomföras, bör det ankomma på arbetsmarknadsstyrelsen att undersöka även andra utvägar att tillföra styrelsen byggande uppgifter.

Utredningens förslag beträffande arbetsmarknadsstyrelsens *förrådsverksamhet* behandlas i ett särskilt avsnitt i det följande.

Byråindelningen.

Utredningens förslag i fråga om byråindelningen har uppgjorts i samråd med verkets ledning och bygger enligt utredningen i allt väsentligt på vunna erfarenheter av den år 1947 beslutade organisationen.

Utredningen har till en början erinrat, att man vid utformandet av den nuvarande organisationen övervägde hur rimliga anspråk på organisationens elasticitet med hänsyn till de skiftande förhållandena på arbetsmarknaden skulle kunna låta sig förena med kravet på nödig stadga och kontinuitet i fråga om verksamhetens bedrivande. Övervägandena föranledde bl. a. en uppdelning av arbetsmarknadsstyrelsens organisation i en *permanent del* och en *krisdel*. Till krisdelen fördes personalorganisationen för ärenden rörande byggnadsregleringen och utlänningsverksamheten. Utmärkande för krisdelens organisation är att några ordinarie tjänster icke kommit till användning inom densamma utan endast extraordinarie och extra tjänster. Antalet extraordinarie tjänster är därjämte maximerat.

Utredningen har föreslagit, att uppdelningen i en permanent del och en krisdel skall bibehållas. Med hänsyn till den ovisshet som råder rörande investeringskontrollen i framtiden bör den personal, som erfordras för ärenden rörande byggnadsregleringen, enligt utredningens mening tills vidare alltjämt lämnas utanför den permanenta organisationen.

Beträffande personalen för utlänningsärenden har utredningen funnit frågan mera tveksam. Ehuru de numera kvarstående uppgifterna i stort sett torde vara av bestående natur, anser utredningen det icke uteslutet, att organisationsfrågan kan komma att påverkas av 1949 års utlänningskommittés förslag. Utredningen har bl. a. av denna anledning funnit det svårt att överblicka omfattningen av arbetsuppgifterna i framtiden och anser sig därför icke böra förorda, att den särskilda för utlänningsärenden avsedda personalen f. n. hänföres till den permanenta organisationen.

Arbetsförmedlingsbyrån och utlänningsbyrån. Utredningen har framhållit, att arbetsmarknadsstyrelsens primära uppgift är ledningen av den offentliga arbetsförmedlingens verksamhet. Denna uppgift ankommer nu väsentligen på arbetsförmedlingsbyrån, yrkesvägledningsbyrån samt utlänningsbyrån med den provisoriskt dit hänfödda sektionen för arbetsvårdsärenden. De centrala uppgifterna åvila arbetsförmedlingsbyrån. Denna byrå är det organ inom styrelsen, där utbud och efterfrågan på arbetskraft böra mötas. Byrån kommer alltså att inta ställningen av ett slags »riksarbetsförmedling». Arbetsförmedlingsbyrån skulle vinna en förbättrad överblick över arbetsmarknaden om frågorna rörande disposition av utländsk arbetskraft inom det svenska näringslivet, vilka handläggas inom utlänningsbyrån, överföras till den förstnämnda byrån. Utredningen finner det naturligt, att arbetsförmedlingsbyråns resp. befattningshavare få

att överväga, huruvida arbetskraftsbehov, som ej kan fyllas med svensk arbetskraft, i stället skall täckas med utländsk sådan och att vidtaga därav betingade förberedande åtgärder, innefattande bl. a. samråd med vederbörande fackliga organisation. En sådan överflyttning av ärenden, vilken torde medföra ett icke oväsentligt minskat personalbehov, synes möjlig, då behovet av en särskild utlänningsbyrå icke är lika stort som tidigare. Utredningen föreslår därför, att utlänningsbyrån indrages och att utlänningsärendena överföras till arbetsförmedlingsbyrån. Arbetskraftsfrågorna böra därvid handläggas av den personal å denna byrå, som handhar förmedlingsärendena i övrigt, medan för återstående ärenden, vilka röra arbetstillstånd, praktikantutbyte m. m., bör inrättas en särskild sektion inom byrån.

Å andra sidan föreslår utredningen, att vissa mindre ärendegrupper, främst avseende omskolning av friställd och svårplacerad arbetskraft samt utbildning av arbetsförmedlingspersonal, skola flyttas från arbetsförmedlingsbyrån till andra byråer.

I fråga om *yrkesvägledningsbyråns* nuvarande arbetsuppgifter har utredningen icke ifrågasatt någon ändring.

Utredningen har härefter behandlat frågan om inrättande av en *arbetsvårdsbyrå*. Vid utformandet av styrelsens nuvarande organisation förelåg, anför utredningen, ett förslag från kommittén för partiellt arbetsföra om inrättande av en särskild arbetsvårdsbyrå. Förslaget ansågs dock icke kunna läggas till grund för organisationsplanen med hänsyn till att ställning då ännu ej tagits till nämnda kommittés förslag samt på grund av svårigheten att säkert bedöma verksamhetens framtida omfattning och utformning. Å andra sidan betonades, att arbetsvårdsärendena med hänsyn till sin vikt och omfattning under alla förhållanden borde tillförsäkras en relativt fristående ställning i styrelsens organisation. Ärendena förlades därför till en särskild sektion inom yrkesvägledningsbyrån. Sektionen har sedermera brutits ut ur denna byrå och provisoriskt underställts chefen för utlänningsbyrån.

Utredningen framhåller, att den arbetsvårdande verksamheten, som till en början huvudsakligen omfattade i militärtjänst skadade personer, under de senaste åren har ökat väsentligt i omfattning. Vid tiden för arbetsmarknadsstyrelsens inrättande fanns icke någon egentlig arbetsvårdsverksamhet för övriga partiellt arbetsföra, de s. k. civilskadade, utan endast arbetsförmedling genom särskilda för denna grupp avdelade tjänstemän. Sedermera har organisationen utbyggt. Med inräknande av de befattningar, som med anledning av utredningens förslag beslutats av 1951 års riksdag, omfatta de lokala arbetsvårdsexpeditionerna numera 70-talet tjänstemän. En betydande omskolningsverksamhet för civilskadade har tillkommit. 1950 års riksdag har med anledning av propositionen nr 167 godkänt vissa riktlinjer för arbetsvården, innefattande bl. a. omskolning, statsbidrag till skyddad och halvskyddad verksamhet, inrättande av två

arbetskliniker för arbetsprövning och arbetsträning m. m. Arbetsvården har fortfarande i stort sett karaktären av försöksverksamhet, men denna får numera anses ha vunnit sådan stadga, att det finns helt annan anledning att överväga inrättandet av en särskild arbetsvårdsbyrå än vad fallet var vid arbetsmarknadsstyrelsens tillkomst. Ett skäl härför är för övrigt just den omständigheten, att verksamheten ännu icke i alla delar utformats definitivt. Stora krav på initiativ samt samordning och övervakning måste nämligen under verksamhetens utbyggnad ställas på det centrala arbetsvårdsorganet. Härtill kommer att styrelsens ifrågakvarande verksamhet kommer att ytterligare öka, om pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet, såsom utredningen föreslagit, överföres till arbetsmarknadsstyrelsen. Med hänsyn till dessa omständigheter och då erfarenheterna av arbetsvårdsärendenas sammanförande med yrkesvägledningen inom en byrå icke varit goda, anser sig utredningen böra tillstyrka, att en särskild arbetsvårdsbyrå inrättas.

Enligt utredningens förslag bör arbetsvårdsbyrån handlägga de ärenden, som nu ankomma på arbetsvårdssektionen. Härjämte föreslås, att från sociala byrån ävensom från arbetsförmedlingsbyrån skola överflyttas ärenden rörande kursverksamhet för hjälpsökande arbetslösa samt annan friställd arbetskraft. Samtliga inom styrelsen förekommande omskolningsärenden komma härigenom att handläggas gemensamt.

Utredningen har anfört, att frågan om arkivarbetenas framtida utformning f. n. är föremål för särskild utredning inom arbetsmarknadsstyrelsen. Vid en inventering, som styrelsen företagit av de i arkivarbete och musikerhjälp sysselsatta, har klientelet ansetts böra hänföras till tre grupper, omfattande dels rena arbetslöshetsfall med möjlighet att inom viss tid utan särskilda stödåtgärder kunna placeras på öppna marknaden, dels sådana fall, som först efter lämpliga arbetsvårdsåtgärder kunna vinna anställning i näringslivet, och dels slutligen sådana fall, som icke bedömas stå till arbetsmarknadens förfogande utan där arkivarbetet måste betecknas som skyddad verksamhet. Styrelsen har meddelat, att den har för avsikt att föreslå att dessa grupper behandlas enligt olika regler. Förslag till sådana regler har dock icke utformats innan utredningen måst ta ställning till organisationsfrågorna. Utredningen har därför icke kunnat lägga fram förslag till en mera definitiv organisation för ifrågakvarande ärenden. I avbidan på resultatet av styrelsens utredning anses ärendena tills vidare kunna handläggas inom arbetsvårdsbyrån eller tekniska byrån. Vid redovisningen av personalbehovet för arkivarbetsärendena har utredningen utgått från att ärendena skola handläggas inom tekniska byrån.

Beträffande *försäkringsbyråns* arbetsuppgifter har utredningen icke ifrågasatt någon ändring.

Arbetsförmedlingsutredningen har föreslagit, att en ny byrå, benämnd *utredningsbyrån*, inrättas. Innan moliveringen för detta förslag återges, torde här få redogöras för sociala och tekniska byråernas organisation och uppgifter.

Den nuvarande sociala byrån är organiserad på tre sektioner. En sektion har hand om ärenden rörande arkivarbeten och musikerhjälp. Sektionen för allmän arbetslöshetshjälp handlägger ärenden angående kontantunderstöd, hänvisning av arbetslösa till beredskapsarbeten och yrkesutbildningskurser samt statliga steninköp m. m. Inom sociala planläggningssektionen utarbetas arbetsmarknadsöversikter och prognoser över utvecklingen på arbetsmarknaden. För detta ändamål upprätthålles nära kontakt med närings- och arbetsmarknadsorganisationer samt med statliga myndigheter och organ. Sektionen upprättar vidare sådana översikter och prognoser över tillgång och behov av arbetskraft inom olika områden, som erfordras för nationalbudgetdelegationens arbete samt utarbetar arbetsmarknadsanalyser, som tjäna som vägledning för industrilokalisering. Härjämte utövar sektionen en rådgivande verksamhet i dylika frågor. Vid industrinedläggelser och större driftinskränkningar tar sektionen initiativ till åtgärder för att lösa uppkommande omställningsproblem. För att få förhandsinformationer om väntade dylika händelser tillämpas ett i samråd med industriens produktionsråd upprättat varselssystem. Inom sektionen föres ett register, som omfattar samtliga kommuner och innehåller material av betydelse för bedömandet av arbetskraftstillgången och arbetsmarknadsutvecklingen i olika kommuner och regioner.

Enligt förordningen den 2 maj 1947 om investeringsfonder äger svenskt aktiebolag och svensk ekonomisk förening att avsätta viss del av årsvinsten till investeringsfond. Det åvilar arbetsmarknadsstyrelsen att utöva tillsyn, granska och föra register över avsättningarna till dessa fonder, att verka för att fondernas ianspråktagande i erforderlig utsträckning planlägges samt att pröva och avgöra frågor om fonds ianspråktagande. Inom styrelsen tillkommer det sociala planläggningssektionen att handlägga hithörande ärenden.

Tekniska byrån är indelad i en planläggningssektion och en byggnadssektion. Till tekniska planläggningssektionens uppgifter hör att upprätta förslag till investeringsreserv. Det härför erforderliga utredningsarbetet omfattar i stort sett alla områden för statlig, kommunal och statsunderstödd byggnads- och anläggningsverksamhet. Grundmaterialet erhålles genom införskaffande av kompletterande uppgifter rörande sådana företag, som ingå i reserven, samt nya uppgifter om ytterligare företag, som bedömas lämpliga att intagas i densamma. Efter granskning och eventuell ytterligare utredning och komplettering införes uppgifterna i ett register. Uppgörandet av förslaget till investeringsreserv kräver ett nära samarbete med det ordinarie budgetarbetet inom berörda departement. Då statsverkspropositionen föreligger färdig företages det slutliga utarbetandet av förslaget, varvid ofta erfordras förnyat samråd med berörda verk och myndigheter.

Sedan år 1946 har det centrala arbetsmarknadsorganet av Kungl. Maj:t årligen anbefallts att avge utlåtanden i de anslagsfrågor, som angå de under kommunikationsdepartementet lydande verkens investeringar. Det utredningsarbete, som erfordras härför, utföres inom sektionen.

Sektionen handlägger f. n. även ärenden rörande statsbidrag till planering av investeringsobjekt. Emellertid skall enligt beslut vid 1951 års riksdag planeringsarbetet i fortsättningen i huvudsak äga rum inom ramen för vederbörande myndighets ordinarie anslag. Sektionens befattning med ifrågavarande ärenden kommer härigenom att upphöra.

Byggnadssektionen handlägger ärenden rörande statliga och statskommunala beredskapsarbeten.

Utredningen erinrar, att det vid styrelsens inrättande övervägdes att fördela de ärenden, som nu handläggas inom sociala byrån och tekniska byrån,

på tre byråer, nämligen en planläggningsbyrå, en social byrå och en teknisk byrå. Till planläggningsbyrån skulle enligt detta alternativ sammanföras planläggningssektionerna inom de nuvarande byråerna. Alternativet avvisades främst av det skälet, att det ur beredskapssynpunkt finge anses principiellt olämpligt att åtskilja de planläggande och verkställande uppgifterna rörande arbetsbrist.

Utredningen framhåller, att de verkställande åtgärderna rörande arbetslöshetshjälp, inom sociala byrån avseende främst kontantunderstöd och arkivarbeten samt inom tekniska byrån beredskapsarbeten, minskat i omfattning under den tid som förflutit, sedan styrelsen inrättades. Däremot har behovet av överblick över arbetskraftstillgången och dess utnyttjande blivit alltmer framträdande, vilket innebär att utrednings- och planeringsverksamheten på arbetsmarknadsområdet fått allt större betydelse. Såsom exempel nämnes den utrednings- och prognosverksamhet, som bedrivs inom arbetsmarknadsstyrelsen för nationalbudgetdelegationens räkning. Utredningen anser det sannolikt, att vid bibehållen hög sysselsättning i framtiden kravet på utredningsverksamhet av allmänt arbetsmarknadspolitisk natur kommer att göra sig än starkare gällande än hittills. I sammanhanget erinras om de förut berörda förslagen om utbyggande av den lokaliseringspolitiska verksamheten samt de tidigare framlagda förslagen om upptagande av en prognosverksamhet rörande behovet av arbetskraft inom yrken med relativt långvarig utbildning, vilken fråga f. n. utredes av 1949 års arbetskraftsutredning. Förslagen visa, framhåller utredningen, att behovet av arbetsmarknadspolitisk utredningsverksamhet ökar, varför det synes angeläget, att arbetsmarknadsstyrelsen är utrustad med ett väl kvalificerat utredningsorgan. Om så är fallet, torde behovet av att anordna fristående utredningsorgan för speciella frågor minska.

Utredningen finner det därför lämpligt, att en särskild utredningsbyrå, bildad genom sammanslagning av sociala och tekniska byråernas planläggningssektioner, inrättas. Enligt utredningens förslag bör till denna byrå även föras kanslibyråns statistiksektion, varvid samtidigt föreslås, att den statistik, som föres på arbetsförmedlingsbyrån och yrkesvägledningsbyrån, skall koncentreras till statistiksektionen.

Sedan planläggningssektionen utbrutits, skulle av *sociala byrån* återstå dels sektionen för arkivarbete m. m. och dels sektionen för allmän arbetslöshetshjälp. De på sistnämnda sektion ankommande ärendena böra enligt utredningens mening handläggas inom *tekniska byrån*, där ärenden rörande beredskapsarbeten -- bortsett från investeringsplanläggningen -- fortfarande skola handläggas. I avvaktan på resultatet av styrelsens förenämnda undersökning rörande arkivarbetenas framtida utformning anser utredningen, såsom förut nämnts, att även dessa ärenden kunna handläggas inom tekniska byrån. Sociala byrån skulle sålunda utgå ur styrelsens organisation.

Beträffande *försvarsbyrån* har utredningen anfört bl. a. följande.

Försvarsbyrån är den till omfattningen minsta av styrelsens byråer. Förutom biträdespersonal sysselsätter den f. n. 5 tjänstemän. Vid arbetsmark-

ndsstyrelsens tillkomst ersatte försvarsbyrån den tidigare inom arbetsmarknadskommissionen för samma uppgifter inrättade militära beredskapsbyrån, vilken vid denna tidpunkt omfattade 6 tjänstemän jämte biträdespersonal. Med hänsyn till den relativt ringa personalstyrkan ifrågasattes vid den nya organisationens utformande att inordna den militära beredskapsbyrån i någon annan av arbetsmarknadsstyrelsens byråer. Emellertid ansågos övervägande skäl tala för bibehållande av en särskild byråorganisation för ifrågavarande uppgifter. Bl. a. erinrades om att under krigsåren icke mindre än tre byråer erfordrades inom arbetsmarknadskommissionens kansli för handhavandet av uppskovsväsendet och frågorna i övrigt rörande dispositionen av arbetskraft under krigsförhållande. Vidare betonades, att det planläggningsarbete, som ankom på militära beredskapsbyrån, var av vital betydelse för såväl försvarets som folkförsörjningens funktionsduglighet i en beredskapssituation samt att byråns chef intog en betydelsefull mellanställning mellan å ena sidan de militära myndigheterna och å andra sidan företrädare för produktionen. Härtill kom att verksamheten var artskild från den verksamhet, som i övrigt skulle komma att åvila arbetsmarknadsstyrelsen.

Enligt utredningens uppfattning tala allttjämt samma skäl som vid styrelsens tillkomst för ett bibehållande av en särskild byråorganisation för de uppgifter, som ankomma på försvarsbyrån.

Vad *kanslibyrån* och *kameralbyrån* beträffar har utredningen övervägt möjligheterna att sammanslå byråerna. Emellertid har utredningen funnit, att en gemensam byrå — nämnda byråer omfatta f. n. tillhoppa 44 personer utom biträdespersonal — även sedan statistiksektionen överförts till utredningsbyrån, skulle bli alltför stor, om icke arbetsuppgifterna kunna ytterligare minskas. I denna fråga anför utredningen vidare.

Utredningen har i detta sammanhang uppmärksammat en av särskilda sakkunniga nyligen verkställd utredning rörande väg- och vattenbyggnadsstyrelsens organisation och personalbehov för administrativa m. fl. arbetsuppgifter (otryckt betänkande den 25 sept. 1951). De nämnda sakkunniga ha med hänsyn till bl. a. den förstärkning, som under senare år genomförts beträffande den kamerala organisationen hos de lokala vägförvaltningarna, ansett det möjligt att kraftigt beskära den kamerala revisionen inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. I stället ha de sakkunniga funnit, att väsentliga förbättringar stå att vinna genom en inom styrelsen bedriven teknisk-ekonomisk granskningsverksamhet, för vilken styrelsen nu i stort sett saknar organ. De sakkunniga ha sålunda föreslagit, att revisionskontoret inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens kameralbyrå skall indragas, att ett särskilt organ för teknisk-ekonomisk granskning och kontroll skall inrättas inom styrelsen samt att den kamerala granskningen — utom siffergranskningen, vilken väsentligt reducerad föreslås inordnad i styrelsens kamrerarkontor — skall överföras till riksräkenskapsverket. Om arbetsmarknadsstyrelsens kamerala revision skulle kunna minskas efter liknande linjer, skulle detta närmast leda till att kameralbyråns revisionssektion skulle kunna indragas. Förutsättningar skulle härigenom finnas för en sammanslagning av kameral- och kanslibyråerna. Emellertid har utredningen icke funnit, att en beskärning av arbetsmarknadsstyrelsens kamerala revision är möjlig eller lämplig. Å ena sidan skulle detta erfordra att länsarbetsnämnderna, som sakna någon egentlig kameral organisation, måste tillföras ökade personalresurser till kostnader, som icke skulle stå i rimlig proportion till

möjliga besparingar inom styrelsen. Å andra sidan är revisionssektionens kamerala granskning redan starkt begränsad, medan den sakliga granskningen under senare år givits ökad betydelse.

Utredningen anser dock, att frågan om en sammanslagning av byråerna torde kunna bli aktuell framdeles, sedan de av byggnadsregleringen föranledda s. k. åtalsärendena, vilka utgöra en betydande del av kanslibyråns uppgifter, försvunnit eller minskat väsentligt i antal.

Beträffande de båda byråernas arbetsuppgifter föreslår utredningen vissa jämkningar utöver vad som följer av statistiksektionens utbrytande ur kanslibyrån. Sålunda bör den utbildningsverksamhet, som inom arbetsförmedlingsbyrån, yrkesvägledningsbyrån och arbetsvårdssektionen bedrivs för den offentliga arbetsförmedlingens personal i organisatoriskt och kurs-tekniskt avseende lämpligen handhas av kanslibyrån. För undvikande av dubbelarbete synes vidare böra till kameralbyrån koncentreras handläggningen av frågor rörande styrelsens och den offentliga arbetsförmedlingens omkostnadsanslag och lokaler, vilka ärenden nu äro uppdelade på kameralresp. kanslibyrån.

Omfattningen av *byggnadstillståndsbyråns* uppgifter, vilka uteslutande sammanhånga med byggnadsregleringens uppehållande, har icke givit utredningen anledning att ifrågasätta den nuvarande organisationen.

Utredningen föreslår sålunda att inom arbetsmarknadsstyrelsen skola finnas följande tio byråer.

Arbetsförmedlingsbyrån,
Yrkesvägledningsbyrån,
Arbetsvårdsbyrån,
Försäkringsbyrån,
Utredningsbyrån,
Tekniska byrån,
Försvarsbyrån,
Kanslibyrån,
Kameralbyrån,
Byggnadstillståndsbyrån.

I jämförelse med den nuvarande byråindelningen innebär förslaget, att sociala byrån och utlänningsbyrån utgå ur organisationen, medan två nya byråer, arbetsvårdsbyrån och utredningsbyrån, tillkomma.

Beträffande arbetsmarknadsstyrelsens uppdelning på en permanent del och en krisdel innebär förslaget ingen ändring. Den för byggnadsregleringen och utlänningsverksamheten erforderliga personalen anses sålunda alltjämt höra beräknas utanför den permanenta delen.

Allmänt angående personalorganisationen.

I likhet med vad fallet är beträffande flertalet verk har arbetsmarknadsstyrelsens avlöningsanslag för budgetåret 1951/52 minskats i anledning av den anbefallda 3-procentnedskärningen. Arbetsförmedlingsutredningen

har upplyst, att styrelsen med hänsyn till föreliggande vakanser m. m. icke tagit ställning till indragning av några tjänster på grund av anslagsminskningen. Utredningen har därför vid beräkningen av anslagsbehovet utgått från den före 1 juli 1951 gällande organisationen med de ändringar som beslutats av 1951 års riksdag.

Denna organisation, utredningens förslag till ändringar i densamma samt den av mig förordade organisationen för nästa budgetår framgå av som bilaga till detta protokoll redovisade sammanställningar. I det följande redogöres närmare för innebörden av dessa förslag.

Utredningen framhåller inledningsvis, att den med hänsyn till tjänsteförteckningskommitténs arbete ansett sig böra taga ställning till lönegradsfrågor endast då organisationsfrågor påkallat detta. Vidare har utredningen icke ingått på prövning av styrelsens arbetsrutiner, då utredningen förutsatt, att dessa komma att prövas vid den undersökning, som organisationsnämnden väntas utföra inom verket.

Verksledningen.

Verksledningen utgöres av generaldirektören (Cp 19) och överdirektören (Cp 17). Härjämte har Kungl. Maj:t förordnat, att hos styrelsen skall tills vidare vara inrättad en arvodesbefattning som överingenjör med löneförhöjningar motsvarande Cs 15. Överingenjören har överinseendet över byggnadstillståndsbyrån, tekniska byrån och kameralbyråns intendentursektion samt utövar beträffande där handlagda ärenden den beslutanderätt, som skulle ha ankommit på överdirektören.

Utredningen har ansett, att anledning saknas att ifrågasätta denna organisation så länge byggnadsregleringen uppehålles i nuvarande omfattning.

Byråcheferna.

Av styrelsens nuvarande tio byråchefer är chefen för tekniska byrån placerad i Cp 13, cheferna för yrkesvägledningsbyrån, försvarsbyrån, utlänningsbyrån och byggnadstillståndsbyrån i Ce 37 och de övriga i Ca 37. Enligt utredningens förslag tillkomma inom den permanenta organisationen två byråer, arbetsvårdsbyrån och utredningsbyrån, medan sociala byrån utgår ur organisationen. Utredningen föreslår, att den för sociala byrån avsedda ordinarie byråchefstjänsten föres på övergångsstat samt att två nya tjänster i Ce 37 inrättas. Härjämte föreslår utredningen, att den för yrkesvägledningsbyrån avsedda byråchefsbefattningen omändras till ordinarie tjänst. Av byråchefstjänsterna inom krisorganisationen bör den för utlänningsbyrån avsedda befattningen indragas.

Arbetsförmedlingsbyrån.

Arbetsförmedlingsbyrån är f. n. organiserad på tre sektioner: allmänna sektionen (ärenden angående arbetsmetoder och arbetsmaterial, vakansrapportering, personalutbildning m. m.), tjänstemannaförmedlingens hu-

vudcentral och förmedlingssektionen. Utredningen har anfört, att förmedlingsarbetet för tjänstemän efter hand kommit att alltmera samordnas med förmedlingsarbetet för övriga yrkesgrupper. Någon särskild sektion för tjänstemannaförmedlingen erfordras icke längre utan denna sektion bör sammanslås med förmedlingssektionen. I samband härmed böra de två för allmänna sektionen och förmedlingssektionen avsedda sektionschefsbefattningarna (Ca 31 resp. Ca 29) byta plats.

Beträffande *allmänna sektionen* föreslås i övrigt icke annan ändring än att de två tjänstemän som syssla med personalutbildningsfrågor (1 förste byråsekreterare i Ca 27 och 1 assistent i Ce 22) flyttas till kanslibyrån samt att en assistent i Ce 19, som för tjänstemannaförmedlingens del handhar vakansrapporteringen, flyttas till allmänna sektionen. För denna liksom för övriga assistenter i 19 lönegraden har utredningen använt benämningen kontorsskrivare.

Förmedlingssektionens uppgifter komma efter sammanslagningen med tjänstemannaförmedlingens huvudcentral att omfatta frågor rörande arbetsförmedling för tjänstemän och alla de grupper av arbetstagare i övrigt, som icke falla under yrkesvägledningsbyrån och arbetsvårdsbyrån. På sektionen skall därjämte, såsom förut nämnts, ankomma att pröva behovet av utländsk arbetskraft inom de olika yrkesgrupperna.

Till tjänstemannaförmedlingens förfogande finnas f. n. bl. a. en tjänst som förste byråinspektör i Ce 29, en byråingenjörstjänst i Ce 27 och 2 byråinspektörsbefattningar i Ce 25. Då behovet av expertis för tekniskt utbildad personal i nuvarande arbetsmarknadsläge är begränsat, har byråingenjörsbefattningen hållits vakant. Det behov av dylik expertis, som f. n. föreligger inom tjänstemannaförmedlingens område, anses kunna tillgodosas av hos styrelsen anställda tjänstemän med teknisk utbildning. Utredningen har därför icke beräknat någon personal härför inom förmedlingssektionen. Enligt utredningen är vidare en av de nämnda byråinspektörstjänsterna i Ce 25 icke erforderlig inom sektionen.

Vad angår förmedlingsarbetet för övriga grupper av arbetstagare svara f. n. 4 förste byråinspektörer, därav en i Ce 29, en i Ca 27 och 2 i Ce 27, samt en byråinspektör i Ca 25 var och en för ett bestämt yrkesområde. Förste byråinspektören i Ce 29, vilken tillhör krisorganisationen, handlägger ärenden rörande byggnadsfacken. I jämförelse med de arbetsuppgifter, som åvila övriga förste byråinspektörer, har utredningen funnit denna löneställning för hög och föreslår därför, att tjänsten placeras i Ce 27. Tjänsten anses alltjämt böra beräknas inom krisorganisationen. Beträffande övriga nu nämnda tjänster föreslår utredningen, att byråinspektörstjänsten i Ca 25, vilken är avsedd för ärenden rörande jordbruk och skogsbruk, omändras till en förste byråinspektörstjänst i Ca 27. Utredningen har funnit arbetsuppgifternas natur och omfattning motivera denna uppflyttning.

Beträffande personalen i övrigt inom sektionen föreslås en minskning med en assistent i Ce 22.

Utlänningssektionens arbetsuppgifter komma, sedan prövningen av frågor rörande behovet av utländsk arbetskraft övergått till förmedlingssektionen, att huvudsakligen omfatta ärenden rörande arbetstillstånd för utlänningar, praktikantutbyte med utlandet, upplysning beträffande arbetsutsikter i Sverige och utlandet samt uppgifter, som sammanhånga med flyktingars mottagande i Sverige.

Utredningen anför, att arbetet på sektionen torde få ledas relativt självständigt av sektionschefen, vilken bl. a. sannolikt får svara för huvuddelen av det nära samarbete, som måste upprätthållas med utlänningskommissionen, polismyndigheterna och, i fråga om praktikantärenden, med utländska myndigheter. Sektionschefen bör därför vara byrådirektör i Ce 31.

För handläggning av arbetstillståndsärenden, vilka 1950 uppgingo till 9 432 och under första halvåret 1951 till 6 770, beräknar utredningen en byråassistent i Ce 24, 4 amanuenser eller byråsekreterare samt en kontorskrivare i Ce 19. Amanuens tjänsterna böra vid behov kunna ombildas till assistenttjänster. Härjämte räknar utredningen med en assistent i Ce 22 för flyktingärenden.

Beträffande ärenden rörande praktikantutbyte och upplysningsverksamhet framhåller utredningen, att arbetsuppgifterna i tämligen stor utsträckning medföra förhandlingar såväl med fackliga organisationer som med utländska myndigheter och sålunda ställa relativt stora krav på personalen. Denna beräknar utredningen till en förste byråsekreterare i Ce 27, en byråinspektör i Ce 25, en amanuens eller byråsekreterare samt en assistent i Ce 22.

Jämfört med utlänningsbyråns organisation vid utgången av budgetåret 1950/51 tillkomma enligt utredningens förslag 2 nya tjänster, byrådirektören och byråinspektören, medan å andra sidan organisationen minskas med 6 tjänster, nämligen en förste byråsekreterare i Ce 29, 2 amanuenser och 3 assistenter i högst Ce 22.

Yrkesvägledningsbyrån.

Vid arbetsmarknadsstyrelsens tillkomst utformades, anför utredningen, organisationen för yrkesvägledningen med hänsyn till att det pågående utredningsarbetet på skolväsendets område kunde komma att mera avsevärt ändra förutsättningarna i fråga om sambandet mellan yrkesvägledning och skolväsende. Det program för yrkesvägledningsarbetet i skolorna, som skolkommissionen sedermera skisserat, skall nu prövas närmare inom ramen för den försöksverksamhet med nioårig enhetsskola, som påbörjats i vissa skoldistrikt fr. o. m. läsåret 1949/50. De administrativa detaljfrågorna och främst den konkreta gränsdragningen mellan skolans och arbetsförmedlingens uppgifter behandlas f. n. av en samarbetskommitté, i vilken arbetsmarknadsstyrelsen, skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesutbildning och skolkommissionens yrkesutbildningsdelegation äro representerade. Denna kommitté har ännu icke lagt fram sina slutliga förslag.

Då någon mera väsentlig förändring av styrelsens uppgifter beträffande yrkesvägledningen icke väntas, har utredningen emellertid ansett sig kunna förorda vissa åtgärder för att ge styrelsens organisation för dessa uppgifter en mera permanent utformning.

Utredningen har redovisat yrkesvägledningsbyråns personal under två sektioner, den ena för ärenden rörande ungdomens arbetsmarknad, platsförmedling för ungdom och yrkesvägledning inom både arbetsförmedlingens och skolans område samt den andra för de arbetsuppgifter, som innefatta sammanställning av upplysnings- och informationsmaterial.

För de uppgifter, vilka skola ankomma på den första sektionen, finnas f. n. en förste byråinspektör i Ce 27, 2 konsulenter i Cg 27, 2 byråassistenter i Ce 24, 2 amanuenser samt en arvodesanställd läkare.

Sektionen bör enligt utredningen ledas av förste byråinspektören. Med hänsyn till den kvalificerade karaktären av arbetsuppgifterna rörande yrkesvägledningens allmänna utformning, samarbetet mellan arbetsförmedlingen och skolan m. m. föreslås tjänsten uppflyttad till 29 lönegraden. Den anses därjämte böra uppföras å ordinarie stat.

Av konsulenterna skall den ene liksom hittills svara för yrkesvägledningen vid realskolor, gymnasier och universitet och den andre för yrkesvägledningen inom folkskolan och enhetsskolan. För båda konsulenterna förutsättes viss tjänstgöring inom skolöverstyrelsen komma till stånd. För att hindra alltför täta ombyten å befattningarna föreslår utredningen, att tjänsterna omändras till extra ordinarie.

För det aktiva yrkesvägledningsarbetet vid läroverk och universitet räknar utredningen med de nuvarande byråassistenterna i Ce 24.

Av amanuenserna föreslås en överflyttad till utredningsbyrån som följd av utredningens förslag om koncentration till denna byrå av styrelsens statistikuppgifter.

Den utrednings- och informationsverksamhet som skall ankomma på andra sektionen omfattar främst utarbetande av ett antal publikationer. Svenskt yrkeslexikon (tidigare benämnt yrkeskartoteket) är ett uppslagsverk innehållande yrkesbeskrivningar med uppgifter angående bl. a. de fysiska och psykiska krav, som yrket ställer på sina utövare, utbildningsvägar och utbildningskostnader, kompetenskrav, anställningsförhållanden samt inkomst- och befordringsmöjligheter. Hittills ha ca 1 500 yrken behandlats, upptagande 400 blad. I färdigt skick beräknas lexikonet omfatta omkring 600 blad. Lexikonet är främst avsett för yrkesvägledare och andra tjänstemän hos de lokala arbetsförmedlingarna samt för yrkesvalslärare i skolorna. Vidare utarbetas olika broschyrer (Att välja yrke, Gymnasisternas ämnesval och Skolor för yrkesutbildning). Såsom komplettering till yrkeslexikonet och nämnda tre broschyrer utarbetas ett flertal översikter och seriemeddelanden i stencilerad form. Härjämte bedrivs en yrkesorienterande upplysningstjänst genom den s. k. radiobrevlådan, som kom till 1945.

Andra sektionen skall enligt utredningens förslag stå under byråchefens direkta ledning. För uppgiften att under denne leda utredningsarbetet svarar f. n. en amanuens. Dennes åligganden finner utredningen motivera en högre löneställning. Utredningen föreslår därför, att amanuens tjänsten utbytes mot en förste byråsekreterarbefattning i Ce 27.

Beträffande personalbehovet i övrigt erinrar utredningen om att det tidigare förutsatts, att utrednings- och redaktionspersonalen, vilken f. n. utgöres av 4 amanuenser och 6 assistenter i högst Cg 24, borde kunna minskas sedan det grundläggande arbetet för uppläggande av lexikonet m. m. avslutats, även om ett icke ringa behov av dylik personal måste kvarstå därefter för fortlöpande revision av materialet. För yrkeslexikonets del har det visat sig, att ett omfattande revisionsarbete redan nu är erforderligt, om alla de uppgifter beträffande löner, utbildningskostnader m. m., som lexikonet innehåller, skola hållas aktuella. Arbetet därmed bör emellertid enligt utredningens mening kunna bedrivas med mindre personalinsats än hittills. Utöver förste byråsekreteraren i Ce 27 föreslår utredningen för sektionen sex amanuenser eller byråsekreterare. Dessa tjänster anser utredningen böra vid behov kunna ombildas till assistenttjänster i Ce 22, varigenom bl. a. möjlighet torde yppas att placera kvalificerade ungdomsförmedlingstjänstemän å sektionen.

Arbetsvårdsbyrån.

Utredningen framhåller, att den arbetsvårdande verksamheten under senare år utbyggts i huvudsaklig överensstämmelse med de förslag, som framlagts av kommittén för partiellt arbetsföra. Sedan 1950 års riksdag i anledning av propositionen nr 167 slutligt prövat flertalet av kommitténs förslag har arbetsmarknadsstyrelsen tilldelats i huvudsak alla de uppgifter, som kommittén förutsatte för det centrala arbetsvårdsorganet. Den arbetsvårdande verksamheten inrymmer sålunda numera — förutom arbetsförmedling — omskolning, yrkesutbildning, arbetsprövning och arbetsträning, provanställning, arbete i skyddad verksamhet m. m. Verksamhetens ökade och alltjämt ökande omfattning påkallar enligt utredningen en förstärkning av styrelsens organisation för ifrågavarande uppgifter. Å andra sidan anses verksamhetens försökskaraktär utgöra anledning att iakttaga försiktighet vid beräkningen av personalbehovet. Av samma anledning föreslår utredningen, att några ordinarie tjänster tills vidare icke skola inrättas å arbetsvårdsbyrån.

Utredningen redovisar personalen under två sektioner.

Första sektionen bör stå under byråchefens direkta ledning samt handlägga ärenden rörande arbetsförmedling och utbildning av partiellt arbetsföra, häri inräknat de ärenden, som utredningen föreslagit skola successivt från den 1 juli 1952 överflyttas från pensionsstyrelsen. Enligt utredningens förslag skola vidare från arbetsförmedlingsbyrån överföras utbildningsärenden angående arbetslösa och friställd arbetskraft. Sektionen skall

även svara för styrelsens informations- och propagandaverksamhet i arbetsvårdsfrågor m. m.

För sektionen beräknas de tjänster, som för motsvarande uppgifter finnas inom den nuvarande sektionen. På grund av det ökade antalet utbildningsärenden föreslår utredningen, att en ny assistenttjänst i Ce 22 inrättas med uppgift att leda det ekonomiska utredningsarbetet i samband med dessa ärenden. Härjämte räknar utredningen med en förstärkning med 2 assistenter i Ce 22 för de ökade uppgifter, som följa med övertagandet av pensionsstyrelsens ärenden. Enligt utredningen uppgå dessa f. n. till ett antal av ca 400 nya ärenden per år. Utredningen framhåller, att det möjligen kan visa sig nödvändigt att ytterligare förstärka personalen för dessa ärenden. Som jämförelse lämnas följande uppgifter beträffande pensionsstyrelsens personal för ifrågavarande uppgifter.

Inom pensionsstyrelsen kräver handläggningen av utbildningsärenden, som ledes av en byrådirektör med jämväl andra uppgifter, såsom beslutande personal två förste byråsekreterare i 27 lönegraden samt två amanuenser under den tid dessa äro förordnade i nämnda lönegrad. Dylikt förordnande inneha ifrågavarande amanuenser större delen av året. Enligt vad utredningen inhämtat beräknar pensionsstyrelsen att genom överflyttningen till arbetsmarknadsstyrelsen nämnda personal med undantag av en förste byråsekreterare i 27 lönegraden skulle kunna frigöras för annat arbete. Denne anses behövlig för utredning av sådana ärenden hos pensionsstyrelsen, i vilka yrkesutbildning kan tänkas bli aktuell, samt för samarbetet mellan de båda myndigheterna i dylika ärenden.

På andra sektionen skola i huvudsak ankomma ärenden rörande arbetsprövning, arbetsträning, skyddad och halvskyddad verksamhet, hemarbete m. m. För sektionschefsposten avses en inom den nuvarande arbetsvårdssektionen befintlig tjänst som förste byråinspektör i Ce 29.

Ett arvode av 14 000 kronor har beräknats för en tekniker med uppgift att biträda vid anskaffande av arbetsobjekt för de träningsverkstäder och arbetscentraler, som upprättas av landsting, kommuner m. fl. Befattningen är f. n. vakant. Enligt utredningens uppfattning torde dessa uppgifter i varje fall under den närmaste tiden icke bli av den omfattning eller den speciella natur att en särskild för tekniker avsedd tjänst kan anses motiverad. Utredningen anser, att, i den mån teknisk expertis erfordras vid handläggningen av ifrågavarande ärenden, detta behov torde kunna tillgodoses genom anlitande av styrelsens anslag till sakkunniga och experter. Arvodsbefattningen föreslås omändrad till en byråinspektörstjänst i Ce 25, vars innehavare bl. a. skall biträda vid förhandlingar med landsting, kommuner och industrier om upprättande av träningsanstalter, arbetscentraler m. m.

I övrigt beräknar utredningen för sektionen en amanuens eller byråsekreterare och en assistent i Ce 22.

Försäkringsbyrån.

Utredningen erinrar, att försäkringsbyrån vid arbetsmarknadsstyrelsens inrättande överflyttades från socialstyrelsen. I samband härmed ifrågasattes en omorganisation av byrån. Emellertid ansågs denna fråga böra anstå till dess klarhet vunnits rörande arbetslöshetsförsäkringens framtid. Härvid åsyftades främst möjligheten av ett genomförande av en obligatorisk försäkring i anslutning till de förslag, som socialvårdskommittén sedermera framlagt. Numera ha särskilda utredningsmän tillkallats för en översyn av den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen. Med hänsyn härtill har arbetsförmedlingsutredningen icke ansett sig böra upptaga frågan om försäkringsbyråns personalorganisation till mera ingående behandling. Omfattningen av byråns arbetsbörda nödvändiggör dock enligt utredningen, att en viss förstärkning av organisationen redan nu kommer till stånd.

För de *administrativa* ärendena (registrering, understödsrätt vid arbetsvägran, statsbidrag m. m.) finnas f. n. en byrådirektör i Ce 31, 3 förste byråsekreterare (1 Ca 27, 1 Ce 27 och 1 Cg 27) samt en amanuens. Utredningen har beträffande ifrågavarande ärenden anfört bl. a. följande.

Granskningen och prövningen av kassornas beslut i understödsärenden ha under senare år kommit alltmera i förgrunden. Medan antalet arbetsvägransfall 1946 uppgick till 820, utgjorde antalet 1950 ca 1 815. Ärendena ha icke blott ökat kvantitativt utan även i många fall blivit mera svårbedömbara med hänsyn till att arbetslöshetsförsäkringen kommit att omfatta nya grupper av arbetstagare med delvis speciella arbetsförhållanden och levnadsvillkor. På grund av det starkt stegrade antalet arbetsvägransfall har det visat sig nödvändigt att i viss utsträckning delegera byrådirektörens beslutanderätt i dessa ärenden på sektionens tre förste byråsekreterare. Även anordningen med en särskild delegation inom styrelsen för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring har efterhand medfört en betydande ökning av arbetsuppgifterna för dessa tjänstemän, vilka stå till delegationens förfogande för erforderligt utredningsarbete samt såsom föredragande.

Utredningen anser, att en förbättrad löneställning för dessa befattningshavare bör kunna övervägas. Emellertid föreslår utredningen, att tills vidare icke vidtages annan åtgärd än att en förste byråsekreterartjänst i Ce 29 inrättas i utbyte mot en dylik tjänst i Ce 27. Utredningen förutsätter härvid, att ärendena differentieras efter svårighetsgrad så att de mest kvalificerade ärendena anförtros ifrågavarande tjänsteman. Härjämte föreslås, att en förste byråsekreterartjänst i Cg 27, vilken inrättades 1948, omändras till extra ordinarie.

För *inspektion* av kassorna och *instruktion* av kassornas och arbetsförmedlingens personal finnas f. n. en förste byråinspektörstjänst i Ce 27 och 2 amanuens tjänster (den ena tillfälligt ändrad till tjänst i Cg 22). Utredningen framhåller, att personalen icke räcker till för ifrågavarande uppgifter. Härför anlitas i stor utsträckning även andra tjänstemän inom

byrån. Dessa fullgöra sålunda vid sidan av sina egentliga åligganden revisions-, inspektions- och instruktionsuppgifter. Oaktat denna anordning har främst inspektionen av arbetslöshetskassornas lokalavdelningar, vilka f. n. uppgå till ca 8 000, måst i betydande grad eftersättas. Rörande omfattningen av instruktionsverksamheten nämnes, att förutom redogörare sysselsättas vid den lokala administrationen 10 000—15 000 uppördsmän.

Den personalförstärkning, som kan ifrågasättas för nu angivna ärenden, är enligt utredningen främst beroende av vilka krav, som ur statens synpunkter böra ställas på kontrollen över arbetslöshetskassornas verksamhet. Då denna fråga synes böra närmare prövas i samband med översynen av försäkringen, har utredningen i förevarande sammanhang ansett sig endast böra föreslå sådan förstärkning, som under alla förhållanden kan antagas bli behöfelig. Utredningen har därvid i första hand funnit en förbättrad löneställning böra ifrågakomma för sektionsschefen. Den nuvarande befattningen som förste byråinspektör i Ce 27 föreslås därför uppflyttad till Ce 29.

För inspektions- och revisionsverksamheten vid arbetslöshetskassornas lokalavdelningar föreslår utredningen, att två befattningar som byråinspektör i Ce 25 inrättas. För denna verksamhet räknar utredningen härjämte med 2 amanuenser.

För de *försäkringsteknisk-statistiska uppgifterna* finnas f. n. en tjänst som förste aktuarie i Ce 29 och en amanuens tjänst. Utredningen erinrar, att arbetsmarknadsstyrelsen tidigare hemställt att sektionen måtte tillföras ytterligare personal med försäkringsmatematisk kompetens med hänsyn till de oavlåtligt växande arbetsuppgifterna. Inom försäkringsbyrån har förutom byråchefen endast förste aktuarien försäkringsteknisk utbildning. Detta har medfört, att byråchefen i betydande omfattning måst ägna tid åt de löpande ärendena av försäkringsmatematisk natur. Utredningen anser det nödvändigt, att byråchefen i görlig mån befrias från handläggningen av dylika ärenden för att kunna ägna erforderlig uppmärksamhet åt större principiella frågor rörande arbetslöshetsförsäkringen. Också för att trygga den nödvändiga återväxten inom denna sektion anses en dylik förstärkning vara nödvändig. Utredningen föreslår därför, att en befattning som förste aktuarie i Ce 27 inrättas å sektionen.

Utredningsbyrån.

Utredningsbyråns arbete föreslås skola organiseras på tre sektioner, nämligen en allmän sektion motsvarande sociala planläggningssektionen samt en teknisk planläggningssektion och en statistiksektion motsvarande de nuvarande sektionerna med samma namn. Utredningen förutsätter liksom beträffande övriga byråer, att någon skarp gräns icke skall uppehållas mellan sektionerna. Särskilt allmänna och tekniska sektionernas arbete anses böra intimt samordnas.

Till utredningsbyrån och speciellt *allmänna sektionen* bör i större utsträckning än vad f. n. är fallet beträffande sociala planläggningssektionen sammanföras det inom styrelsen i anledning av remisser eller eljest förekommande utredningsarbetet i arbetsmarknadsfrågor av allmän natur. Intill dess ställning tagits till lokaliseringsutredningens förslag, förutsättes den rådgivande verksamheten i lokaliseringsfrågor fortsätta som hittills.

Sociala planläggningssektionens personal utgöres av en byrådirektör i Ce 31, en förste byråsekreterare i Ca 27 och 4 amanuenser. Utredningen föreslår, att sektionen skall stå under byråchefens direkta ledning. Byrådirektörstjänsten föreslås därför utgå ur organisationen. Med hänsyn till den berörda koncentrationen av utredningsarbetet till byrån anses å andra sidan en viss förstärkning av personalorganisationen i övrigt erforderlig. Utredningens förslag härom upptar en förste byråsekreterare i Ce 27 i utbyte mot en amanuens. Denne befattningshavare skall främst ha till uppgift att under byråchefen handlägga remissärenden men även att svara för planläggningen av åtgärder vid industrinedläggelser och större driftsin-skränkningar.

I övrigt beräknar utredningen att å sektionen skall tjänstgöra nu tillgänglig personal. Av denna beräknas förste byråsekreteraren i Ca 27 och en amanuens huvudsakligen för utarbetande av prognoser och översikter rörande utvecklingen på arbetsmarknaden, bl. a. för nationalbudgetdelegationens räkning och till vägledning för lokaliseringspolitiken. Återstående 2 amanuenser böra utöva tillsynen över näringslivets investeringsfonder, handha varselsystemet m. m.

Tekniska planläggningssektionens arbetsuppgifter omfatta bl. a. ärenden rörande statsbidrag till detaljplanering av investeringsobjekt. Enligt beslut vid 1951 års riksdag skall planeringsarbetet i fortsättningen i huvudsak äga rum inom ramen för vederbörande myndigheters ordinarie anslag. Då sektionens befattning med ifrågakvarande ärenden härigenom kommer att upphöra, föreslås en härför beräknad assistenttjänst i Ce 19 av utredningen till indragning.

I avbidan på resultatet av arbetsmarknadsstatistikkommitténs arbete föreslås beträffande personalen inom *statistiksektionen* endast den ändringen att från yrkesvägledningsbyrån överflyttas en amanuensbefattning med aktuarieuppgifter.

Tekniska byrån.

Enligt utredningens förut redovisade förslag till byråindelning skola arkivarbetsärendena i avvaktan på resultatet av styrelsens utredning beträffande dessa arbeten sammanföras med ärendena rörande allmän arbetslöshetshjälp (kontantunderstöd till arbetslösa m. m.) till en sektion inom tekniska byrån, som därjämte skall omfatta den nuvarande byggnadssektionen.

Antalet svenska arkivarbetare och musikerhjälptra har under åren 1948—1950 uppgått till mellan 350 och 500 samt antalet utlänningar, som sysselsatts i arkivarbete eller erhållit musikerhjälp, till omkring 400. Medan arkivarbetsverksamheten har varit relativt konstant, har kontantunderstödsverksamheten liksom ärendena rörande hänvisning av arbetare till beredskapsarbeten under rådande arbetsmarknadsförhållanden minskat i omfattning. Till följd härav har bl. a. en för ifrågakvarande ärenden avsedd byrådirektörstjänst i Ce 31 vid uppkommen vakans icke ansetts böra återbesättas. Tjänsten uppehålls f. n. medelst förordnande att bestrida göromål, som ankomma på tjänsteman i 29 lönegraden. Utredningen förutsätter, att den föreslagna sektionen för ärenden rörande kontantunderstöd, arkivarbeten m. m. skall stå under byråchefens direkta ledning. Byrådirektörstjänsten liksom det nämnda förordnandet föreslås därför utgå ur organisationen. I stället beräknar utredningen 2 befattningar som förste byråsekreterare i Ce 27, av vilka den ene bör svara för arkivarbetsärendena och den andre för ärenden rörande kontantunderstöd m. m. Härjämte beräknar utredningen 2 amanuenser eller byråsekreterare med huvudsaklig uppgift att biträda vid handläggningen av arkivarbetsärendena. Utredningens förslag innebär, att den nuvarande organisationen ökas med 2 förste byråsekreterare i Ce 27 men minskas med en byrådirektör i Ce 31, en amanuens och en assistent i Cg 19, den sistnämnde tillhörande krisorganisationen.

I fråga om den för ärenden angående beredskapsarbeten avsedda ingenjörspersonalen föreslås icke någon ändring. Härvid förutsätter utredningen, att styrelsens byggande verksamhet erhåller sådan omfattning, att denna personal hålls fullt sysselsatt. Vad angår byggnadssektionens övriga personal anser utredningen, att behovet av juridisk expertis i frågor, som angå beredskapsarbeten, bör kunna tillgodoses av kanslibyråns jurister, varför en för dessa frågor avsedd amanuensbefattning bör indragas.

Försvarsbyrån.

Utredningen har vid genomgången av försvarsbyråns arbetsuppgifter icke funnit anledning ifrågasätta den nuvarande personalorganisationen. Emellertid har utredningen ansett sig böra fästa uppmärksamheten på de omfattande register — företagsregister och uppskovsregister — som föras inom byrån som hjälpmedel i arbetet. Företagsregistren utnyttjas i stor utsträckning även av sociala planläggningssektionen. Uppläggningsen av dessa register anses lämpligen böra närmare utredas i samband med den undersökning av styrelsens arbetsmetoder, som statens organisationsnämnd väntas komma att påbörja inom den närmaste tiden.

Kanslibyrån.

Av kanslibyråns olika arbetsuppgifter berör utredningen särskilt ombudsmanärendena, av vilka de s. k. åtalsärendena utgöra den ojämförligt största delen. Utredningen anför härom bl. a. följande.

Antalet diarieförda dylika ärenden uppgick under åren 1948—1950 till resp. 4 222, 5 846 och 4 964. Åtalsärendena föränledas av bestämmelserna i 12 § lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete, enligt vilka förseelse mot lagen ej må åtalas av allmän åklagare, där den ej av tillsynsmyndigheten, d. v. s. arbetsmarknadsstyrelsen, anmäles till åtal. I propositionen nr 324 till 1948 års riksdag anfördes härom (s. 54), att åtal med hänsyn till lagens extraordinära karaktär icke torde böra tillgripas i fall, då andra åtgärder befinnas vara mera ägnade att befordra effektiviteten av lagens tillämpning. Efter bedömande av omständigheterna i det enskilda fallet underlåter arbetsmarknadsstyrelsen i enlighet härmed i stor utsträckning att anmäla förseelse till åtal och nöjer sig med en erinran till den felande. Samtliga förseelser anmälas emellertid till styrelsen, där prövningen av frågan huruvida åtal skall anställas äger rum. Beslutanderätten i dessa frågor ankommer på kanslibyråchefen.

Med hänsyn till den betydande organisation som f. n. måste uppehållas för prövning av åtalsärendena anser utredningen, att en minskning av antalet ärenden som prövas centralt vore önskvärd. Enda möjligheten härtill torde med nuvarande byggnadsreglering vara, att avgörandet i mera bagatellartade ärenden överlämnas till länsarbetsnämnderna. Vikten av en enhetlig rättstillämpning och den omständigheten att nämnderna icke äro försedda med juridiskt utbildad personal tala dock emot en dylik uppdelning av åtalsärendena. Utredningen har vid bedömande av personalorganisationen icke ansett sig kunna utgå från annan grund än den nu gällande men förutsätter, att möjligheterna att minska antalet centralt behandlade åtalsärenden uppmärksammas i samband med eventuella ändringar beträffande byggnadsregleringens utformning.

I fråga om kanslibyråns organisation uppställer utredningen som ett allmänt önskemål att byråchefens befattning med åtalsärendena minskas till förmån för hans övriga uppgifter. För ett verk som arbetsmarknadsstyrelsen med många underlydande organ och mycket skiftande verksamhet är behovet av juridisk och administrativ expertis särskilt framträdande. Detta behov bör i första hand fyllas av kanslibyråchefen.

Av denna anledning föreslår utredningen, att en omorganisation företages beträffande byråns högre befattningar. Personalsektionen förestås nu av en byrådirektör, medan å juridisk-administrativa sektionen finnas 2 förste byråsekreterartjänster i 29 lönegraden. Enligt utredningens förslag skall sistnämnda sektion förestås av en byrådirektör och personalsektionen i stället av en tjänsteman i 29 lönegraden.

Byrådirektörstjänsten å *juridisk-administrativa sektionen* skall enligt förslaget inrättas i stället för den för styrelsens ordinarie ombudsmannaärenden beräknade befattningen som förste byråsekreterare i Ca 29. Byrådirektören bör intaga ställningen som styrelsens ombudsman med huvudsaklig uppgift att svara för samtliga ombudsmannaärenden, inklusive åtalsärendena, så länge byggnadsregleringen varar. Även om sannolikheten talar därför, är det enligt utredningen osäkert huruvida behov av en ombudsman i 31 lönegraden kommer att föreligga, om byggnadsregleringen

skulle upphöra eller ersättas med en reglering i annan form. Med hänsyn härtill föreslås att byrådirektörstjänsten tills vidare inrättas som extra ordinarie, varvid den nämnda förste byråsekreterarbefattningen i Ca 29 bör föras på övergångsstat.

För åtalsärendena räknar utredningen i övrigt med en förste byråsekreterare i Ce 29, 2 förste byråsekreterare i Ce 27 samt 3 amanuenser, vilket i förhållande till det antal jurister, som tidigare beräknats för dessa ärenden, innebär en minskning med 2 amanuenser. Utredningen förutsätter därjämte, att den förstnämnda befattningen skall kunna utnyttjas för även andra uppgifter inom sektionen. Samtliga nu ifrågakvarande tjänster anses böra beräknas inom krisorganisationen.

Enligt utredningens förslag skola ärenden angående länsarbetsnämndernas lokaler och omkostnadsanslag avskiljas från sektionen för att handläggas å kameralbyrån tillsammans med dylika ärenden berörande styrelsen. I samband därmed föreslås, att en för ifrågakvarande uppgifter avsedd förste byråsekreterarbefattning i Ca 27 överflyttas till kameralbyrån.

Vidare föreslår utredningen, att redaktörsbefattningen, vilken f. n. är förenad med ett arvode av högst 11 868 kronor, omändras till en heltidstjänst i Ce 27 på grund av väntade ökade uppgifter i samband med utgivande av en särskild tidning för arbetsmarknadsfrågor. För styrelsens planer beträffande tidningen har utredningen lämnat i huvudsak följande redogörelse.

Redan i 1947 års riksdagsbeslut angående arbetsmarknadsstyrelsen förutsattes, att riksvakanslistan och nyheter från arbetsmarknaden, vilka senare publiceras i Sociala Meddelanden, skulle sammanföras till en särskild tidning, som skulle utgivas varje vecka av arbetsmarknadsstyrelsen.

På grund av tryckeriernas bristande kapacitet torde det vara synnerligen svårt att regelbundet varje vecka få fram en tidning, om denna skulle framställas på kortare tid än den nuvarande riksvakanslistan. Därtill kommer, att ett system med utsändande av lediga platser blott en gång i veckan icke är tillfredsställande, enär riksvakanslistans uppgifter genom de många förändringar som äga rum mycket snabbt förlora sin aktualitet och mot slutet av löpande vecka bruka utvisa betydande avvikelser från det faktiska läget beträffande lediga platser. På grund härav har styrelsen upptagit tanken att utsända riksvakanslistan med användande av ett system, som innebär, att listan hålles verkligt aktuell och återspeglar läget dag för dag i fråga om lediga platser. Därigenom skulle besparingar kunna göras och ökad säkerhet vinnas. Ett dylikt system förutsätter, att snabbförbindelser kunna ordnas mellan styrelsen och samtliga länsarbetsnämnder och vice versa samt helst även mellan länsarbetsnämnderna inbördes.

Efter att ha undersökt olika möjligheter har styrelsen stannat för ett system med *telexanläggning*. Denna skulle i första hand användas för att hålla riksvakanslistan aktuell, varvid förfarandet skulle bli i huvudsak följande.

Varje lördag utsänder styrelsen en stencilerad riksvakanslista per post till samtliga arbetsförmedlingsorgan. Påföljande måndag förmiddag inrapportera länsarbetsnämnderna per telex under lördagen och måndag morgon nyanmälda lediga platser jämte förekommande avrapporteringar. Dessa meddelanden sammanställas omedelbart å styrelsens arbetsförmed-

lingsbyrå och utsändas måndag förmiddag samtidigt till länsarbetsnämnderna per telex.

Tisdag—fredag upprepas förfarandet med inrapportering till styrelsen och utsändning till nämnderna, vilka efter varje sändning omedelbart upprätta en duplicerad ändringslista, som utsändes till samtliga avdelningskontor och expeditioner men däremot icke till ombuden. Dessa senare böra alltså endast erhålla de fullständiga vakanslistorna och få i övrigt, när så blir erforderligt, söka kontakt med sitt kretskontor.

Även i andra sammanhang kan telex med största fördel komma till användning. I stället för kortare rundskrivelser och cirkulär till länsarbetsnämnderna kan telex utnyttjas liksom vid snabbutredningar där uppgifter nu måste begäras per telefon av samtliga nämnder. Även för meddelanden av olika slag till enskilda nämnder kan telex självfallet användas i stället för telefon, under förutsättning att muntliga resonemang äro obehövlige. Även nämnderna skulle få stor nytta av telex för sändande av meddelanden sinsemellan i arbetsförmedlings- och andra ärenden.

Kostnaderna för telexanläggningen har styrelsen beräknat till 110 000 kronor, varav 85 000 kronor anses böra belasta styrelsen. Denna kostnad beräknas i huvudsak uppvägas av inbesparade utgifter för telefonsamtal och riksvakanslistan, vilka utgifter uppskattats till ca 72 500 kronor.

Då styrelsen förutsätter, att riksvakanslistan skall utsändas genom telex, kommer den avsedda tidningen, vars namn tills vidare bör hållas öppet, icke — annat än i undantagsfall — att behöva belastas med direkta uppgifter om lediga platser. Självfallet skall den innehålla fortlöpande upplysningar om arbetsmarknadsläget, d. v. s. om behovet av och tillgången på arbetskraft i anslutning till länsarbetsnämndernas halvmånadsrapporter, varav följer att den bör utgivas med två nummer per månad. I övrigt skall gälla, att tidskriften skall vara ett officiellt språkrör för arbetsmarknadsfrågor. Tidskriften är överhuvudtaget avsedd att redigeras så, att dess innehåll kan intressera var och en, som vill följa utvecklingen på arbetsmarknaden. I tidningen bör också ingå det material, som styrelsen nu publicerar i Sociala Meddelanden.

Tidskriften är avsedd att spridas i första hand bland verkets egna tjänstemän, till dagspressen och vissa intresseorganisationer men också genom prenumeration bland allmänheten.

I anslutning till att styrelsen får ett eget tidskriftsorgan bör styrelsen också — liksom andra verk — utgiva sina tjänstemeddelanden för internt bruk i form av tryckt cirkulärsamling.

Kostnaderna för tidningen har styrelsen för nästa budgetår beräknat till 32 500 kronor. Kostnaderna beräknas emellertid till stor del uppvägas av bortfallande utgifter för tryck i Sociala Meddelanden.

De föreliggande planerna beträffande telexanläggningen och utgivandet av en särskild tidning synas utredningen otvivelaktigt ägnade att medföra en effektivisering av förmedlingsarbetet och att sprida kännedom om betydelsefulla frågor rörande arbetsmarknaden. Då därjämte kostnadsökningen, på grund av möjliga besparingar i andra avseenden, torde bli av förhållandevis ringa storlek, tillstyrker utredningen, att styrelsen anvisas medel för ändamålet.

Beträffande sektionens personal i övrigt föreslår utredningen indragning av en assistenttjänst i Cg 19.

Såvitt utredningen kunnat bedöma är behovet av en byrådirektörstjänst

å *personalsektionen* betydligt mindre framträdande än i fråga om den juridisk-administrativa sektionen. Utredningen anför, att byrådirektören visserligen tillagts en viss beslutanderätt i personalärenden men att tjänsten i huvudsak synes ha erhållit karaktären av ren föredragandetjänst. Den bör därför utbytas mot en befattning som förste byråsekreterare i Ca 29. Utredningen förutsätter därvid, att den sistnämnda tjänsten hålles vakant, så länge den nuvarande innehavaren av byrådirektörstjänsten, vilken bör föras på övergångsstat, kvarstår i tjänst.

Vid arbetsmarknadsstyrelsens tillkomst inrättades för handläggning av personalärenden under sektionschefen två befattningar som förste byråsekreterare i Ce 27, av vilka den ene avsågs för ärenden rörande länsarbetsnämndernas personal och den andre för styrelsens personalärenden. En av dessa tjänster har sedermera överförts till försäkringsbyrån. Då två tjänster i Ce 27 fortfarande böra finnas för personalärendena, föreslår utredningen, att en amanuens tjänst utbytes mot en förste byråsekreterarbefattning i Ce 27.

Utöver nuvarande tjänster upptar utredningens förslag härjämte en förste byråsekreterare i Ca 27 och en assistent i Ce 22, vilka föreslagits skola överflyttas från arbetsförmedlingsbyrån i samband med att utbildningsverksamheten för den offentliga arbetsförmedlingens personal överföres till kanslibyrån.

Kameralbyrån.

Utredningen har anført, att vid 1950 års riksdag beslut fattades om indragning av ett antal tjänster, vilka styrelsen vid en översyn av kameralbyråns organisation funnit sig kunna undvara. Å andra sidan ansågos de förslag, som styrelsen samtidigt framlagt till förstärkning av kameral- och revisionssektionerna, icke böra prövas i nämnda sammanhang med hänsyn till bl. a. utredningens ifrågavarande granskning. Enligt utredningen torde det f. n. icke vara möjligt att ytterligare minska personalen beträffande de båda sistnämnda sektionerna, varför utredningen i denna del begränsat sig till att behandla den av styrelsen föreslagna personalförstärkningen för sektionerna. Vad intendentursektionen angår har utredningen funnit det möjligt att minska sektionens personal, om förrådsrörelsen begränsas till den omfattning, som utredningen föreslagit (se s. 87).

Den förstärkning, som styrelsen föreslagit för *kamerala sektionen*, avser utbyte av ett förordnande att bestrida göromål, som eljest ankomma på tjänsteman i 27 lönegraden, mot en ordinarie befattning som biträdande kamrerare i samma lönegrad, inrättande av en revisorstjänst i Ca 24 i stället för en bokhållartjänst i Ca 21 ävensom ändrad lönegradsplacering för en kontorsskrivare från Cg 17 till Ce 19 samt för kassören från Ce 18 till Ca 19.

Förordnandet i 27 lönegraden, vilket inrättades år 1949 med hänsyn till att en förstärkning av den kamerala organisationen då befanns oundgängligen erforderlig, anser utredningen fortfarande behövligt. Utredningen är

emellertid icke övertygad om att behovet är att anse som permanent och kan därför icke tillstyrka inrättande av en tjänst som biträdande kamrer.

Den tidigare genomförda indragningen av tjänster förutsatte i viss utsträckning en omDispositionering av arbetsuppgifterna på sektionens olika befattningshavare. Sålunda ankommer det nu på bokhållaren bl. a. att övervaka all dispositionsbokföring och anslagskontroll samt pröva ifrågasatta utgifter berörande styrelsens omkostnadsanslag, medan kontorsskrivaren övertagit bokhållarens tidigare uppgifter beträffande det egentliga bokföringsarbetet. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifter, som nu ankomma på nämnda befattningshavare, tillstyrker utredningen att bokhållartjänsten omändras till revisorstjänst i Ca 24 och att kontorsskrivarbefattningen placeras i Ce 19.

Den ifrågasatta löneförbättringen för kassören bör enligt utredningens mening prövas i ett större sammanhang.

Beträffande *revisionssektionen* har styrelsen föreslagit, att en för sektionchefsposten avsedd tjänst som förste revisor i Ca 27 omändras till en befattning för revisionskommissarie i Ca 29 samt att en till krisorganisationen hörande revisorstjänst i Cg 24 överföres till normalorganisationen och uppföres på ordinarie stat, varigenom sektionen skulle komma att disponera två ordinarie revisorstjänster i sistnämnda lönegrad. Förslagen har styrelsen motiverat med behovet av att successivt utveckla sektionens granskning och systematiska utredningar beträffande de lokala organens förvaltning.

Utredningen har icke ansett sig böra pröva förslaget om uppflyttning i lönegrad av förste revisorn, då denna fråga synes böra hänskjutas till 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Frågan om överförande av revisorstjänsten i Cg 24 till normalorganisationen anser utredningen böra anstå tills vidare med hänsyn dels till att i sektionens åligganden ännu ingå kontrolluppgifter av kriskaraktär och dels till den minskning av kameralärendena, som inträffat genom beredskapsarbetenas minskade omfattning.

Vad *intendentursektionen* angår föreslår utredningen, att personalorganisationen minskas med en byråingenjör i Ce 27 (vakant), en förrådskontrollör i Ce 22 och en ingenjör i Ce 21. Genom indragningen av förrådskontrollörstjänsten förutsättas vissa uppgifter innefattande bl. a. materielbokföring och slitagedebitering komma att överföras till materialförvaltaren i Ce 19, som därjämte skall svara för styrelsens kansliförråd m. m. Tjänsten föreslås därför uppflyttad till assistenttjänst i Ce 22.

Som förut berörts förutsättes härjämte, att en förste byråsekreterare i Ca 27, som handlägger ärenden rörande styrelsens och länsarbetsnämndernas lokaler och omkostnadsanslag, flyttas från kanslibyrån till intendentursektionen.

Byggnadstillståndsbyrån.

Med undantag för biträdespersonalen upptar byggnadstillståndsbyråns organisation 22 tjänster. Av dessa äro 6 befattningar vakanta, nämligen

2 ingenjörstjänster i Ce 27 resp. Ce 23 samt 4 amanuensbefattningar. Ifrågasvarande tjänster har utredningen i första hand föreslagit till indragning. Vidare framhåller utredningen, att det under utredningsarbetets gång har framkommit möjlighet att indraga även en byrådirektörstjänst i Ce 31 och en föredragandetjänst i Cg 31, den senare dock under förutsättning att den vakanta ingenjörstjänsten i Ce 27 återbesättes. I fråga om byrådirektören anges denna möjlighet främst ha sin grund däri, att tjänsten, som f. n. uppehålls av en länsarbetsdirektör under innehavarens ledighet för annan verksamhet, under senare år i stor utsträckning utnyttjats för speciella utredningsuppgifter, vilka numera i huvudsak bortfallit.

Biträdespersonal m. m.

Nuvarande organisation för *biträdespersonal* upptar 9 kansliskrivare, 10 kontorister, 40 kanslibiträden och 116 biträden i reglerad befordringsgång (= summa 175). Av dessa redovisas 3 kontorister, 14 kanslibiträden och 22 biträden inom krisorganisationen.

I samband med utredningsarbetet har en omprövning av biträdesbehovet verkställts av styrelsen, varvid antalet tjänster kunnat minskas. Styrelsens förslag, vilket utredningen för sin del tillstyrker, upptar 11 kansliskrivare, 11 kontorister, 39 kanslibiträden och 96 biträden i reglerad befordringsgång (= summa 157). Härav ha två kontorister, 8 kanslibiträden och 14 biträden beräknats inom krisorganisationen. I jämförelse med nuvarande organisation innebär förslaget å ena sidan en ökning med 2 kansliskrivare och en kontorist samt å andra sidan minskning med ett kanslibitråde och 20 biträden i reglerad befordringsgång.

Av de föreslagna två kansliskrivarna är en avsedd för försäkringsbyrån och en för kanslibyrån. Försäkringsbyrån saknar f. n. kansliskrivare, vilket enligt styrelsen visat sig menligt för kansliarbetets rationella bedrivande. Den för kanslibyrån upptagna kansliskrivaren skall förestå generaldirektörens och överdirektörens gemensamma kansli. Den föreslagna kontornisten skall tjänstgöra som föreståndare för en för byråerna avsedd gemensam skrivcentral, omfattande 14 av de förut nämnda biträdena.

De nya tjänsterna föreslås skola i avbidan på biträdesutredningens granskning av styrelsen upptagas som extra ordinarie.

Expeditionsvaktpersonalen består av en förste expeditionsvakt samt 13 expeditionsvakter, varav 3 redovisas inom krisorganisationen.

Antalet expeditionsvakter minskas enligt utredningens förslag med en. Av återstående tjänster redovisas en inom krisorganisationen.

Förrådspersonalen består av en förrådsvaktmästare, två hantverkare och två expeditionsvakter. Förrådsvaktmästaren tillhör krisorganisationen. Av denna personal anses en expeditionsvakt kunna inbesparas. Den andre expeditionsvakten bör benämnas förrådsman. Förrådspersonalen skulle alltså komma att omfatta 4 tjänster, vilka samtliga redovisas inom normalorganisationen.

Härjämte räknar utredningen med en å försvarsbyrån nu befintlig arvodesbefattning för en pensionerad underofficer.

Sammanfattning.

Arbetsmarknadsstyrelsens organisation vid ingången av budgetåret 1951/52 upptog enligt utredningen sammanlagt 390 befattningar, varav 297 tillhörande den permanenta organisationen och 93 krisorganisationen. Enligt utredningens förslag skulle antalet befattningar utgöra 345, varav 282 inom den permanenta organisationen och 63 inom krisorganisationen.

Yttranden.

Vissa allmänna synpunkter.

Enligt *statskontorets* mening hade det varit önskvärt, att även resultatet av organisationsnämndens undersökningar hade förelegat, innan den föreslagna omorganisationen genomföres. *Överrevisorerna* vid arbetsmarknadsstyrelsen ha givit uttryck åt en liknande uppfattning. Då det därjämte synes överrevisorerna som om ett genomförande av utredningsförslaget i dess helhet knappast torde komma att medföra vare sig någon mera väsentlig förenkling av arbetsmarknadsstyrelsens organisation eller besparingar av den storleksordning, som utredningen angivit, ifrågasätta överrevisorerna, om icke utredningens förslag borde bli föremål för överarbetning innan detsamma slutligt prövas.

Landsorganisationen har uttryckt sin förväntan, att den föreslagna nedskärningen av organisationen icke minskar eller kommer att minska arbetsmarknadsstyrelsens möjligheter att fullfölja sina för arbetstagarna viktiga uppgifter.

Arbetsmarknadsstyrelsens verksamhetsområde.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag att pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet med avseende å partiellt arbetsföra successivt överföres till arbetsmarknadsstyrelsen med början den 1 juli 1952 tillstyrkes av *arbetsmarknadsstyrelsen*. *Pensionsstyrelsen*, som tidigare i olika sammanhang redovisat sin uppfattning i denna fråga, understryker ånyo, att en sådan överflyttning skulle komma att få vittgående och understundom skadliga verkningar för den del av styrelsens verksamhet, som omfattar invaliditetsbedömningen. Mellan invaliditetsprövningen och den verksamhet, som syftar till att häva invaliditet och arbetsoförmåga, måste förefinnas en intim samordning — understundom så intim, att ståndpunktstagandet i invaliditetsfrågan blir direkt avhängigt av det sätt, på vilket arbetsfrågan löses. Ur administrativ och praktisk synpunkt skulle det vara olämpligt, därest frågan om beredande av exempelvis yrkesutbildning komme att bli beroende av en annan myndighets ställningstagande,

än den som beslutar angående invaliditeten. Pensionsstyrelsen fäster även uppmärksamheten vid att bibehållandet hos styrelsen av den yrkesutbildande verksamheten medför, att denna alljämt får en förankring hos de lokala folkpensioneringsorganen, vilkas i allmänhet goda kännedom om de partiellt arbetsföras personliga miljö, stora förtrogenhet med arbetsförhållandena m. m. kan komma verksamheten till godo.

Arbetsmarknadsstyrelsen delar utredningens mening, att styrelsen bör vara utrustad på sådant sätt, att den kan bedriva beredskapsarbeten i egen regi. Styrelsen framhåller, att det är en självklar förutsättning, att beredskapsarbeten icke skola anordnas och bedrivas så, att lokal arbetslöshet genom dem konserveras. Denna fråga har ägnats stor uppmärksamhet från arbetsmarknadsorganens sida. Vid varje tidpunkt ha möjligheterna väl tillvaratagits att överföra ifrågavarande arbetskraft till arbeten i öppna marknaden. Läget på arbetsmarknaden kan emellertid snabbt förändras och göra extra åtgärder för att trygga sysselsättningen erforderliga. Med hänsyn härtill anser styrelsen det nödvändigt, att centralorganet för arbetslöshetsfrågor har tillgång till en byggnadsorganisation, som är så uppbyggd, att den snabbt och effektivt kan ingripa i en arbetslöshetsituation. Styrelsen delar även utredningens mening, att det bör eftersträvas att styrelsens byggnadsorganisation är fullt sysselsatt, varvid även andra byggande uppgifter än den av utredningen berörda verksamheten beträffande utförandet av vatten- och avloppsföretag för kommunernas räkning kunna tillföras styrelsen.

Vid styrelsens behandling av ifrågavarande spörsmål har avvikande mening anmälts av *en av styrelsens ledamöter och tre byråchefer*, vilka ansett att de statliga beredskapsarbetena böra avskaffas såsom hjälpform i den statliga och statsunderstödda hjälpverksamheten vid arbetslöshet. Härför talar hjälpformens obetydliga omfattning, den omständigheten att den numera i avsevärd omfattning ersatts med beviljande av byggnadstillstånd samt dess mindre önskvärda biverkningar då arbetsobjektet är beläget i en trakt där arbetslöshet ej föreligger. Slopandet av denna hjälpform skulle gynna den för statsverket mera ekonomiska hjälpformen statskommunala beredskapsarbeten. Möjligheterna att bekämpa en eventuell arbetslöshetskris genom anordnande av beredskapsarbeten synas numera inom flertalet yrkesområden starkt begränsade. Även om tvekan skulle råda om lämpligheten att avskaffa de statliga beredskapsarbetena bör arbetsmarknadsstyrelsens byggande verksamhet överföras till väg- och vattenbyggnadsverket, som efter sin utveckling under de senaste åren bör kunna övertaga densamma.

Enligt *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* bör arbetsmarknadsstyrelsen liksom hittills vara utrustad för att kunna bedriva arbeten i egen regi. Då man bör räkna med att sådana situationer kunna uppkomma, att en relativt omfattande byggnadsverksamhet snabbt kan behöva igångsättas och bedrivas av arbetsmarknadsstyrelsen, bör den permanenta organisationen

för dessa uppgifter icke vara för liten. Emellertid är det av vikt att personalen har god sysselsättning även när beredskapsarbeten icke äro igång. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anser, att arbetsmarknadsstyrelsen bör oberoende av prövningen av vatten- och avloppssakkunnigas förslag beredas möjlighet att på samma sätt som väg- och vattenbyggnadsverket utföra vatten- och avloppsföretag åt kommuner. Innan den framtida utformningen av vatten- och avloppsorganisationen är klar, anses det dock icke nödvändigt eller lämpligt, att arbetsmarknadsstyrelsen helt skulle övertaga väg- och vattenbyggnadsverkets ifrågasavarande verksamhet. Härutöver synes böra övervägas om icke arbetsmarknadsstyrelsen borde ha möjlighet att utföra ordinära vägföretag, varvid bl. a. syftas på möjligheten för arbetsmarknadsstyrelsen att i öppna marknaden fullfölja nedlagda beredskapsföretag.

Överrevisorerna vid arbetsmarknadsstyrelsen ifrågasätta lämpligheten av att arbetsmarknadsstyrelsen övertager byggande uppgifter beträffande vatten- och avloppsföretag från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, då en relativt omfattande organisation för sådan anläggningsverksamhet redan uppbyggt inom denna styrelse.

Statskontoret erinrar, att ämbetsverket redan i samband med arbetsmarknadsstyrelsens inrättande för sin del icke kunde tillstyrka att det centrala arbetsmarknadsorganet försågs med byggande avdelning och förråd. Mot bakgrunden av den erfarenhet som hittills vunnits bör organisationsnämnden vid sin blivande undersökning ägna hithörande spörsmål särskild uppmärksamhet.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST) och *arbetsmarknads-tjänstemännens riksförening (ATR)* ansluta sig till arbetsförmedlingsutredningens uppfattning att arbetsmarknadsstyrelsen bör tillföras en ordinarie byggande verksamhet och då i första hand vatten- och avloppsbbyggande.

Byråindelningen.

Mot förslaget om arbetsmarknadsstyrelsens uppdelning i en permanent del och en krisdel riktar *arbetsmarknadsstyrelsen* i princip icke någon invändning. Enligt styrelsen finnas dock skäl för att hänföra vissa befattningshavare avsedda för den föreslagna utlänningssektionens praktikantverksamhet till normalorganisationen. *CST* och *ATR* anse, att samtliga befattningshavare för utlänningsfrågorna böra hänföras till den permanenta delen. *Statskontoret* ifrågasätter, huruvida tillräcklig anledning längre föreligger att i anslagshänseende räkna med en permanent del och en krisdel. *Överrevisorerna vid arbetsmarknadsstyrelsen* förorda, att försvarsbyrån överföres till krisorganisationen.

Beträffande den föreslagna indelningen av arbetsmarknadsstyrelsen i tio byråer framhåller *styrelsen*, att förslaget står helt i överensstämmelse med det av styrelsens ledning för utredningen framlagda för-

slaget. I anslutning härtill anför styrelsen, att det torde finnas få centrala ämbetsverk med så vitt skilda arbetsuppgifter inom sitt ämbetsområde som arbetsmarknadsstyrelsen. Härtill kommer att styrelsen har omfattande lokalförvaltningar sig underställda, vilka även ha mycket differentierade arbetsuppgifter.

Den ledamot av styrelsen och de tre byråchefer, vilka reserverat sig mot bibehållandet av de statliga beredskapsarbetena som hjälpform, ha även anmält avvikande mening i fråga om den föreslagna byråindelningen. Ledamoten och två av byråcheferna ha sålunda föreslagit, att tekniska byråns byggande verksamhet nedlägges och att till en byrå benämnd sociala byrån sammanföras arbetsvårdsärenden, ärenden rörande allmän arbetslöshets-hjälp, arkivarbete och musikerhjälp samt ärenden rörande beviljande och central kontroll av beredskapsarbeten. Den tredje byråchefen har under hänvisning till att flera förslag, som kunna påverka omfattningen av styrelsens arbetsuppgifter och deras fördelning på byråerna, f. n. äro under utarbetande eller vänta på att realiseras avstyrkt, att den föreslagna byråindelningen genomföres.

I betraktande av det stora antalet byråer framstår det enligt *statskontorets* mening såsom särskilt angeläget, att nya byråer icke anordnas, innan det blivit till fullo klarlagt, att alla organisatoriska åtgärder vidtagits, som kunna nedbringa organisationens omfattning. *Statens lönenämnd* ifrågasätter, huruvida en så långt driven uppdelning på byråer, som den utredningen föreslagit, numera är motiverad. Vad särskilt angår försvarsbyrån erinrar nämnden, att den redan vid arbetsmarknadsstyrelsens inrättande framhöll, att det syntes kunna övervägas att ersätta denna byrå med en särskild sektion, ingående i någon av övriga byråer. Såsom exempel på organisationsenheter, där chefernas inplacering i löneskalan för byråchefer med hänsyn till arbetsuppgifter och personaluppsättning synes tveksam, nämnes förutom försvarsbyrån yrkesvägledningsbyrån, arbetsvårdsbyrån och tekniska byrån. Beträffande kansli- och kameralbyråerna har lönenämnden icke blivit övertygad om att en sammanslagning av byråerna icke skulle kunna komma till stånd. I anslutning härtill föreslår nämnden, att det vid den fortsatta prövningen av utredningsförslaget närmare överväges, huruvida icke en minskning av antalet organisationsenheter skulle kunna åstadkommas. *Pensionsstyrelsen* tillstyrker inrättandet av en särskild arbetsvårdsbyrå, om en överflyttning av styrelsens yrkesutbildande verksamhet till arbetsmarknadsstyrelsen anses böra äga rum. Enligt *överrevisorernas* mening synes det synnerligen önskvärt och påkallat, att arbetsmarknadsstyrelsens uppgifter beträffande arbetsvård, allmän arbetslöshets-hjälp, musikerhjälp samt arkivarbets- och omskolningsverksamhet sammanföras till en byrå under benämningen social- och arbetsvårdsbyrån. Överrevisorerna kunna icke förorda inrättandet av den särskilda utredningsbyrån. Som motivering härför framhålles att, därest lokaliseringsutredningens förslag om inrättande av ett särskilt lokaliseringsorgan skulle realiseras, torde detta organ komma att ombesörja de mera omfattande ut-

redningarna i hithörande frågor. Om åter detta organ icke skulle komma till stånd, synes arbetsmarknadsstyrelsen vid behov av dylika mera omfattande utredningar, som icke helt kunna utföras av den nuvarande sociala planläggningssektionen, böra anlita redan befintliga expertorgan. Med hänsyn till att tekniska byråns arbetsuppgifter, enligt vad överrevisorerna erfarit, sedan lång tid tillbaka varit förhållandevis begränsade, skulle det vara till fördel, om sociala planläggningssektionen knötes till tekniska byrån, varigenom den tekniska personalen skulle kunna anlitas för utredningar inom den sociala planläggningssektionens område. Enligt överrevisorernas uppfattning bör försvarsbyrån i rådande världspolitiska läge kvarstå som självständig byrå. Vad angår kansli- och kameralbyråerna framhåller överrevisorerna, att frågan om en sammanslagning av de båda byråerna är avhängig av ett flertal omständigheter, bl. a. av i vilken utsträckning arbetsmarknadsstyrelsens lokala organ tilläggas befogenheter att själva fatta administrativa och kamerala avgöranden. Överrevisorerna ifrågasätta, om icke länsarbetsnämnderna i detta avseende nu böra givas en något självständigare ställning, varigenom vissa personalbesparingar inom styrelsen sannolikt skulle kunna göras. Enligt överrevisorernas mening bör även arbetsmarknadsstyrelsens interna revision kunna avvecklas och därmed sammanhängande frågor överföras till riksräkenskapsverket. Revisorerna erinra i detta sammanhang, att det vid inrättandet av arbetsmarknadsstyrelsen förutsattes, att styrelsens revision skulle omhändera den kamerala granskningen av de underlydande organens verksamhet, medan den kontinuerliga sakliga granskningen av bl. a. dessa organs förvaltning och räkenskaper skulle ombesörjas av överrevisorerna. Sedermera har även statens sakrevision tillagts befogenhet att verkställa sakrevisionella undersökningar inom detta område. Någon ytterligare granskning i sakrevisionellt avseende synes icke påkallad. Liksom utredningen anse emellertid överrevisorerna, att frågan om en sammanslagning av kansli- och kameralbyråerna bör upptagas till prövning först sedan kanslibyråns arbetsuppgifter i fråga om åtalsärendena upphört eller minskat väsentligt. *Riksräkenskapsverket* anser, att en indragning av styrelsens kamerala revision icke f. n. är lämplig. Behovet av fortlöpande och effektiv kontroll över de lokala organens medelsförvaltning bör tills vidare såsom hitintills tillgodoses genom att den kamerala granskningen i första hand verkställs på arbetsmarknadsstyrelsen inom dess revisionssektion.

Med anledning av utredningens uttalande att försvarsbyrån tills vidare bör bestå som särskild byrå framhålla *CST* och *ATR*, att det med hänsyn till personalen är synnerligen angeläget, att definitivt besked lämnas om byråns ställning i styrelsens organisation.

Personalorganisationen.

Arbetsmarknadsstyrelsen anför, att styrelsen vid sin tillkomst den 1 januari 1948 hade sammanlagt 462 anställda. Detta antal har undan för undan reducerats. Den 1 juli 1948 utgjorde antalet befattningshavare i

tjänst 437, varav 161 tillhörde krisorganisationen, den 1 juli 1950 var antalet 382, varav 96 å krisorganisationen, och den 1 juli 1951 voro 360 i tjänst, varav 85 å krisorganisationen. Antalet i styrelsens nuvarande organisation ingående befattningar har av utredningen angivits till 390 men bör vara 385. Skillnaden mellan detta antal och antalet befattningshavare i tjänst den 1 juli 1951 (360) beror på att ca 25 befattningar kunnat vakantsättas. Med hänsyn till att styrelsens arbetsuppgifter till sin omfattning och även till sin art variera från tid till annan är det nödvändigt att styrelsens personalorganisation är elastisk. Styrelsen måste äga möjlighet att i mån av behov anställa extra personal. Den av utredningen beräknade personalorganisationen blir — även med de ändringar styrelsen funnit påkallade — en minimiorganisation.

Med hänsyn till att behov av överingenjören funnits över fyra år och då man icke kan överblicka huru länge det kommer att förefinnas, är det enligt arbetsmarknadsstyrelsens uppfattning icke rimligt att befattningen bibehålles endast som arvodestjänst. Den bör därför hänföras till lönegrad med beteckning Cp. *Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* framhåller, att överingenjören innehar förordnande å tjänst i Cp 13 hos denna styrelse, vilket utgår den 1 juli 1955. Styrelsen ifrågasätter om icke behovet av överingenjörstjänsten är att anse som permanent, och att den därför bör upptagas på arbetsmarknadsstyrelsens personalstat. *Svenska väg- och vattenbyggares riksförbund* föreslår, att överingenjörsbefattningen omändras till tjänst i Cp 16.

I fråga om byråcheferna föreslår *arbetsmarknadsstyrelsen* liksom *CST* och *ATR*, att samtliga byråchefstjänster upptagas på ordinarie stat. Innehavaren av tjänsten som chef för den nuvarande sociala byrån, vilken tjänst utredningen föreslagit skola föras på övergångsstat, kan enligt *arbetsmarknadsstyrelsen* icke lämpligen förordnas att uppehålla tjänst i lägre lönegrad. Befattningshavaren i fråga, vilken under 1955 uppnår pensioneringsperiodens övre gräns, bör tills vidare ställas till styrelsens förfogande för särskilda arbetsuppgifter. *Lönenämnden* ifrågasätter, huruvida tillräckliga skäl föreligga att placera chefen för tekniska byrån i annan lönegrad (Cp 13) än övriga byråchefer.

Beträffande byråpersonalen förordar *lönenämnden*, att frågan om löneställningen för den ledande byråpersonalen underkastas ny prövning i samband med den av nämnden föreslagna översynen av utredningens organisationsförslag. Nu befintliga tjänster som assistent i 19 lönegraden ha i den föreslagna organisationen upptagits som kontorsskrivare. En eventuell ändring i detta hänseende bör icke genomföras annat än i samband med den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen. Vidare synes det enligt lönenämnden i viss mån oklart vilka arbetsuppgifter inom styrelsen som böra ankomma å amanuens- och byråsekreterarpersonal å ena, samt å assistent- och inspektörspersonal å den andra sidan. Lönenämnden förutsätter, att även dessa gränsdragningsfrågor komma att uppmärksammas i samband med tjänsteförteckningsrevisionens genomförande.

För övriga yttranden beträffande byråpersonalen redogöres i det följande byrå för byrå med undantag av biträdes- samt vaktmästar- och förrådspersonalen, vilken behandlas i ett sammanhang.

Arbetsförmedlingsbyrån.

I fråga om förmedlingssektionen ifrågasätter *arbetsmarknadsstyrelsen* lämpligheten av att så länge den nuvarande innehavaren kvarstår i befattningen till 27 lönegraden nedflytta den förste byråinspektör, som f. n. är placerad i Ce 29 och har att handlägga arbetskraftsärenden rörande byggnadsverksamheten. Enligt *CST* och *ATR* synes nedflyttningen icke motiverad. Nämnda organisationer kunna icke biträda förslaget om indragning av en byråingenjörstjänst i Ce 27, avsedd för förmedlingsarbetet för tekniker. Tjänsten föreslås i stället omändrad till byråinspektörstjänst i Ca 25.

TCO anser det nödvändigt, att behovet av särskild arbetskraft för handläggning av tjänstemannafrågor blir bättre tillgodosett än enligt utredningens förslag.

Vad utlänningssektionen angår erinrar *arbetsmarknadsstyrelsen* om att den personaluppsättning, som föreslagits för arbetstillståndsärendena, bygger på ärendenas omfattning under år 1950. Medan antalet ärenden detta år uppgick till ca 9 000, utgjorde antalet 1951 ej mindre än 15 000. Då styrelsen likväl ansluter sig till utredningens förslag, sker detta under den uttryckliga förutsättningen att styrelsen får medel för att vid behov kunna anställa extra personal för assistentuppgifter. *CST* och *ATR* anse, att för ifrågasvarande uppgifter behövs minst samma personal som f. n. De båda organisationerna föreslå härjämte, att en för praktikant- och utbytesfrågor m. m. avsedd förste byråsekreterartjänst i Ce 27 uppflyttas till Ca 29 med hänsyn till de ansvarsfyllda och krävande arbetsuppgifterna. Härjämte föreslås uppflyttning av en assistenttjänst från 19 till 22 lönegraden.

Yrkesvägledningsbyrån.

Skolöverstyrelsen erinrar, att arbetsförmedlingsutredningen utgått från att personalbehovet inom arbetsmarknadsstyrelsen för yrkesvägledningen och därmed sammanhängande frågor i stort sett torde vara av permanent natur samt att utredningen förutsatt viss tjänstgöring inom skolöverstyrelsen för två konsulenter. Överstyrelsen anser sig under nuvarande förhållanden höra avvakta de förslag i ärendet, som komma att framläggas av samarbetskommittén för den yrkesorienterade och yrkesvägledande verksamheten inom olika skolformer, helst som, efter vad överstyrelsen har sig bekant, ett permanent samarbetsorgan torde komma att föreslås med uppgift att följa utvecklingen inom yrkesvägledningsverksamheten.

Arbetsmarknadsstyrelsen framhåller, att den amanuens med aktuarieuppgifter, som utredningen föreslagit skola överflyttas till utredningsbyråns statistiksektion, tidvis kunnat utnyttjas även för andra uppgifter inom

byrån. Med hänsyn härtill och då skolkonsulenterna vidare skola tjänstgöra delvis hos skolöverstyrelsen föreslås, att personalen förstärkes med en befattning som byråinspektör i 25 lönegraden. Vidare böra de båda nuvarande byråassistentbefattningarna i Ce 24 på grund av de kvalificerade uppgifter med avseende på yrkesvägledningen i gymnasier och universitet, som äro förenade med desamma, uppflyttas till Ce 25. Det är icke möjligt att reducera den för utrednings- och redaktionsarbete behöfliga personalen i den utsträckning, som utredningen föreslagit. Utöver av utredningen beräknade en förste byråsekreterare i 27 lönegraden och 6 amanuenser eller byråsekreterare förslår styrelsen en amanuens eller byråsekreterare.

Enligt *lönenämnden* bör frågan om inrättande av den nämnda förste byråsekreterartjänsten prövas först i anslutning till tjänsteförteckningsrevisionens genomförande.

Uppflyttning av byråassistentbefattningarna till Ce 25 förordas även av *CST* och *ATR*, vilka härjämte föreslå inrättande av en förste byråsekreterarbefattning i Ce 27 för bl. a. förmedlingstekniska frågor. Organisationerna räkna med ytterligare en tjänsteman i Cg 24 så länge första upplagan av yrkeslexikonet utarbetas, varjämte föreslås att 2 amanuensbefattningar utbytas mot byråinspektörstjänster i 25 lönegraden.

Statsverkens ingenjörsförbund anser, att högre teknisk utbildning bör vara representerad inom yrkesvägledningsbyrån samt föreslår, att 2 tjänster i 27 lönegraden reserveras för tekniker.

Arbetsvårdsbyrån.

Arbetsmarknadsstyrelsen har — i avvaktan på erfarenheter rörande arbetsuppgifternas omfattning — icke någon erinran att göra mot den av utredningen föreslagna förstärkningen med 2 assistenter i Ce 22 för de ökade uppgifter, som följa med övertagandet av pensionsstyrelsens utbildningsärenden. Vidare ansluter sig styrelsen — ehuru med tvekan — till utredningens förslag, att teknikerbehovet för de arbetsvårdande uppgifterna under den närmaste tiden fylles genom anlitanande av styrelsens anslag till ersättningar till experter och sakkunniga. Enligt styrelsen förutsätter detta emellertid, att anslaget uppräknas från 13 000 till 25 000 kronor.

Pensionsstyrelsen anser, att den av utredningen föreslagna personalförstärkningen för de uppgifter, som skola överföras till arbetsmarknadsstyrelsen, icke torde vara tillräcklig, då det av utredningen till ca 400 angivna antalet nya utbildningsärenden per år hos pensionsstyrelsen i verkligheten torde vara väsentligt större. *CST* och *ATR* hävda, att en ytterligare förstärkning av byråns personal redan nu är nödvändig och att en uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster måste anses motiverad.

Försäkringsbyrån.

Arbetsmarknadsstyrelsen säger sig icke sakna förståelse för att den pågående översynen av arbetslöshetsförsäkringen kan komma att påverka den slutliga organisationen för försäkringsbyrån men beklagar, att ställningstagan-

det till frågan ånyo ställes på framtiden. Emellertid anses utredningen med sitt förslag till provisorisk organisation ha sökt råda bot på väsentliga arbetsmässiga olägenheter.

Mot arbetsförmedlingsutredningens förslag om uppflyttning av en av de för administrativa ärenden avsedda tre förste byråsekreterarna i 27 lönegraden till Ce 29 har *lönenämnden* icke funnit anledning till erinran under förutsättning att, såsom utredningen föreslagit, de mest kvalificerade ärendena anförtros ifrågavarande tjänsteman. *Juristförbundet* hemställer, att även de båda andra förste byråsekreterarbefattningarna uppflyttas till 29 lönegraden.

Med anledning av vad utredningen anfört rörande byråns inspektions- och instruktionsverksamhet betonar *arbetsmarknadsstyrelsen*, att ifrågavarande verksamhet har synnerligen stor betydelse. Ett riktigt bedrivande av densamma kan med de avsevärda bidragsbelopp, varom det här kan bli fråga, ge ekonomiska resultat, mot vilka personal- och övriga administrationskostnader te sig blygsamma. Utredningen synes ha förutsatt, att inspektionsarbetet skall utföras av 2 inspektörer i Ce 25 och 2 amanuenser. Enligt styrelsen är detta icke någon ändamålsenlig anordning, då mängden och karaktären av arbetsuppgifterna nödvändiggöra, att envar av dessa befattningshavare måste självständigt utföra inspektions- och instruktionsarbete. Vid sådant förhållande böra de 2 amanuensbefattningarna ombildas till byråinspektörstjänster i Ce 25. Enligt *CST* och *ATR* synes 27 lönegraden vara fullt motiverad för de av utredningen föreslagna inspektörstjänsterna. *Juristförbundet* hemställer, att sektionschefen erhåller byrådirektörs löne- och tjänsteställning.

Beträffande den för försäkringsteknisk-matematiska ärenden avsedda personalen framhåller *arbetsmarknadsstyrelsen*, att det torde bli svårt att få en kvalificerad kraft till den av utredningen föreslagna tjänsten som förste aktuarie i Ce 27. Styrelsen anmäler sin avsikt att om försöket icke leder till önskat resultat återkomma i ärendet. *Lönenämnden* anser, att frågan om inrättande av den nämnda förste aktuarietjänsten bör prövas i samband med tjänsteförteckningsrevisionens genomförande.

Utredningsbyrån.

Det av arbetsförmedlingsutredningen för den allmänna sektionens vidkommande föreslagna utbytet av en amanuensbefattning mot en tjänst som förste byråsekreterare i Ce 27 finner *arbetsmarknadsstyrelsen* behöfligt men anser, att tjänsten bör uppföras i Ce 29. Detta förslag omfattas även av *CST* och *ATR*.

I fråga om statistiksektionen föreslå de nämnda organisationerna, att den nuvarande tjänsten som förste aktuarie i Ce 27 uppflyttas till Ce 29 och att en befattningshavare i Cg 15, vilken handhar statistiska uppgifter rörande byggnadstillståndsärendena på denna sektion, uppflyttas till 17

lönegraden. *Arbetsmarknadsstyrelsen* föreslår för sin del, att sistnämnda tjänst uppflyttas till Ce 17.

Tekniska byrån.

Utredningens förslag till personalorganisation för tekniska byrån har icke givit *arbetsmarknadsstyrelsen* anledning till erinran. Beträffande uppgifterna för sektionen för allmän arbetslöshetshjälp vill styrelsen icke utesluta, att det, sedan arkivarbetsutredningen slutförts, kan visa sig lämpligt att göra viss ny ärendefördelning mellan denna sektion och arbetsvårdsbyrån. *CST* och *ATR* föreslå, att arkivarbetsärendena skola föras till arbetsvårdsbyrån. *Lönenämnden* finner det synnerligen tveksamt, om arbetsuppgifterna inom sektionen motivera de av utredningen föreslagna 2 förste byråsekreterartjänsterna i Ce 27.

Vad angår byggnadssektionen anse *CST* och *ATR*, att en amanuensbefattning i den nuvarande organisationen bör ersättas med en ingenjörstjänst i 24 lönegraden. En ingenjörbefattning i 21 lönegraden kan därvid indragas.

Kanslibyrån.

Arbetsmarknadsstyrelsen har funnit anledning till erinran endast beträffande juridisk-administrativa sektionen. Styrelsen framhåller, att utredningens förslag i realiteten innebär att — fränsett byråchefen och den föreslagne byrådirektören — sektionens permanenta del skall bestå av allenast en rättsbildad tjänsteman i amanuens' eller byråsekreterares tjänsteställning. Med hänsyn till sektionens arbetsuppgifter bör på den permanenta delen finnas, förutom byråchefen och byrådirektören, en förste byråsekreterare i Ca 27 och en juridisk amanuens eller byråsekreterare. I fråga om sektionens krisdel anser styrelsen det icke erforderligt, att de av utredningen beräknade 3 förste byråsekreterarna sättas i högre lönegrad än Ce 27. För handläggning av ifrågavarande ärenden erfordras därutöver endast en rättsbildad amanuens. Styrelsens nu nämnda förslag omfattas även av *CST* och *ATR*. Enligt *juristförbundet* bör personaluppsättningen på sektionens krisdel utgöras av 2 förste byråsekreterare i 29 lönegraden, 3 förste byråsekreterare i 27 lönegraden samt en amanuens, varjämte för sektionens permanenta del bör bibehållas den nu befintliga förste byråsekreterartjänsten i Ca 29. *Lönenämnden* anser, att utredningens förslag om uppflyttning av denna tjänst till byrådirektörstjänst samt inrättandet av en redaktörstjänst i Ce 27 bör prövas i samband med tjänsteförteckningsrevisionens genomförande.

Utredningens förslag att byrådirektörstjänsten å personalsektionen skall ersättas med en förste byråsekreterarbefattning i Ca 29 kan icke tillstyrkas av *CST* och *ATR* samt *juristförbundet*. De båda förstnämnda organisationerna anse härjämte, att en förste byråsekreterarbefattning i Ca 27,

vilken av utredningen föreslagits skola överflyttas från arbetsförmedlingsbyrån för handläggning av frågor rörande utbildningsverksamhet, bör uppflyttas till 29 lönegraden samt underställas chefen för kanslibyrån.

Kameralbyrån.

Arbetsmarknadsstyrelsen erinrar, att utredningen icke ansett sig kunna tillstyrka styrelsens förslag att kamerala sektionen förstärkes med en befattning som kamrerare i Ca 27 i utbyte mot det nuvarande förordnandet att bestrida göromål, som eljest ankomma på tjänsteman i 27 lönegraden. Enligt styrelsen är behovet av denna arbetskraftsförstärkning, som funnits alltsedan 1942, under nu rådande förhållanden alltjämt nödvändigt icke minst med hänsyn till att länsarbetsnämnderna sakna egentlig kameralorganisation. För att tillmötesgå utredningens synpunkter så långt som de icke beskära de praktiska möjligheterna att för ändamålet förvärva eller behålla duglig arbetskraft, föreslår styrelsen, att ifrågavarande befattning i stället för såsom ordinarie uppföres som extra ordinarie. *CST* och *ATR* anse det angeläget, att befattningen ordinariesättes i 27 lönegraden. Utredningens förslag om utbyte av en bokhållartjänst i Ca 21 mot en revisorstjänst i Ca 24 och av en kontorsskrivartjänst i Cg 17 mot en sådan tjänst i Ce 19 bör enligt *lönenämndens* mening prövas i samband med genomförandet av tjänsteförteckningsrevisionen.

Beträffande utredningens förslag att till tjänsteförteckningskommittén hänskjuta frågan om uppflyttning av förste revisorn på revisionssektionen från 27 till 29 lönegraden framhålla *CST* och *ATR*, att anledning saknas att avvakta tjänsteförteckningskommitténs ställningstagande till frågan på grund av den omorganisation av sektionen som successivt genomförts under de sista åren.

Gentemot vad utredningen anfört beträffande styrelsens förslag att en inom revisionssektionen befintlig revisorstjänst i Cg 24 skulle överflyttas från krisorganisationen och ordinariesättas invänder *arbetsmarknadsstyrelsen*, att sektionens befattning med kontrolluppgifter av kriskaraktär numera icke kunna giva kontinuerlig sysselsättning åt en revisor. Utredningens i annat sammanhang uttalade åsikt, att styrelsens organisation för beredskapsbyggande m. m. skall vara fullt sysselsatt inbjuder i stället till den slutsatsen, att kameralärendena åter komma att öka i omfattning. Styrelsen finner det därför angeläget, att ifrågavarande revisorstjänst omflyttas till normalorganisationen och ordinariesättes. *CST* och *ATR* hävda, att enbart de ökade arbetsuppgifter, som tillagts revisionssektionen i samband med dess omorganisation, motivera bifall till styrelsens förslag.

Vad intendentursektionen angår kan *arbetsmarknadsstyrelsen* icke ansluta sig till utredningens förslag om indragning av befattningen som förrådskontrollör (Ce 22). Styrelsen har dock intet att erinra mot att befattningen hålles vakant och att frågan om dess återbesättande prövas,

sedan större klarhet om styrelsens byggande verksamhet och därav för-
anlett personalbehov vunnits. Utredningens förslag om indragning även av
en ingenjörsbefattning i Ce 21 kan styrelsen biträda endast därest med-
givande erhålles att vid centralförrådet i Gnesta inrätta en befattning som
föreståndare i Ce 25 i utbyte mot de nuvarande befattningarna som för-
valtare och verkmästare (arvoden motsvarande 21 resp. 17 lönegraden).
Enligt *CST* och *ATR* kan förrådskontrollörbefattningen vakantsättas tills
vidare under förutsättning, att den av utredningen till indragning före-
slagna ingenjörsbefattningen i Ce 21 bibehålles och uppflyttas till Ce 24.
Förutom byråintendenten och en förste byråsekreterare i Ca 27 räkna orga-
nisationerna härjämte med 2 ingenjörer och 2 assistenter i 24 lönegraden.
Lönenämnden anser, att det av utredningen föreslagna utbytet av en mate-
rialförvaltartjänst i Ce 19 mot en assistenttjänst i Ce 22 bör prövas i sam-
band med tjänsteförteckningsrevisionen.

Byggnadstillståndsbyrån.

Den av utredningen till indragning föreslagna byrådirektörstjänsten i
Ce 31 bör enligt *arbetsmarknadsstyrelsen* endast vakantsättas med hänsyn
bl. a. till den ordinarie innehavaren, vilken sedan åtskilliga år anlitas för
uppdrag inom handels- och industrikommissionen. Däremot kan en före-
dragandetjänst i Cg 31 — såsom utredningen föreslagit — indragas, dock
endast under förutsättning att ej blott en vakant ingenjörstjänst i Ce 27
återbesättes utan även att en ny ingenjörstjänst i Ce 29 inrättas. Styrelsens
ifrågavarande förslag ha även upptagits av *CST* och *ATR*, medan *svenska
våg- och vattenbyggares riksförbund* föreslagit inrättande av en teknisk
byrådirektörsbefattning i Ce 31.

Beträffande byråns övriga personal föreslår *arbetsmarknadsstyrelsen*,
att en tjänst som byråinspektör i Cg 25 omändras till extra ordinarie med
hänsyn till att innehavaren varit i styrelsens (arbetsmarknadskommis-
sionens) tjänst i över 16 år. Styrelsen kan icke biträda utredningens förslag
om indragning av en ingenjörstjänst i Ce 23. Även i nu nämnda avseenden
överensstämmer styrelsens förslag med uppfattningen hos *CST* och *ATR*.

Biträdespersonalen m. m.

I fråga om biträdespersonalen räknar *arbetsmarknadsstyrelsen*
med behov av ytterligare 2 skriv- eller kontorsbiträden som följd av yrkes-
utbildningsärendenas överflyttning från pensionsstyrelsen. Vidare föreslås,
att antalet kanslibiträden i utredningens förslag skall ökas med 3, varvid
antalet kontors- och skrivbiträden föreslås skola minskas med samma an-
tal. *CST* och *ATR* ha funnit, att biträdespersonalen i jämförelse med ut-
redningens förslag bör ökas med 2 kansliskrivare, 1 kontorist och 8 kansli-
biträden samt minskas med 3 skriv- och kontorsbiträden. *Lönenämnden*
anser, att utredningens förslag om inrättande av 2 nya kansliskrivar-
tjänster och 1 kontoristtjänst bör prövas av 1947 års biträdesutredning.

Utredningens förslag beträffande expeditionsvakt- och förrådspersonalen har föranlett erinran från *CST* och *ATR*, vilka efter samråd med civilförvaltningens personalförbund avstyrka den föreslagna indragningen av en expeditionsvakt tillhörande förrådspersonalen. Härjämte föreslås, att den å försvarsbyrån befintliga arvodestjänsten för en pensionerad underofficer inrättas som tjänst i lönegrad 9.

Ordinariesättning.

Arbetsmarknadsstyrelsen har även upptagit frågan om ordinariesättning av vissa tjänster. Styrelsen anför, att arbetsmarknadsstyrelsen vid sin tillkomst utrustades med ett jämförelsevis litet antal tjänster.

Då styrelsens organisation nu efter fyra år blivit föremål för översyn, framstår det som ett oavvisligt behov att få proportionen mellan ordinarie och icke ordinarie tjänster bättre tillrättalagd. Utredningen har, fränsett några speciella fall, icke ansett sig böra taga ställning till detta spörsmål under hänvisning till, bl. a., tjänsteförteckningskommitténs och biträdesutredningens pågående arbeten. Arbetsmarknadsstyrelsen kan icke finna anledning att antaga, att dessa utredningar skola så påverka styrelsens personalorganisation, att de kunna lägga hinder i vägen för en begränsad ordinariesättning av vissa tjänster, vilkas behövlighet varken styrelsen eller utredningen ifrågasatt.

Vid bifall till styrelsens förslag beträffande antalet tjänster föreslås att den ordinarie personalen ökas med 77 tjänster utöver vad utredningen föreslagit.

Förslag om ordinariesättning av vissa tjänster ha vidare framlagts av de över utredningens betänkande hörda *personalorganisationerna*.

Tidpunkten för omorganisationen.

Arbetsmarknadsstyrelsen förordar slutligen, att tidpunkten för omorganisationen icke sättes tidigare än till årsskiftet 1952/53 för att möjliggöra en friktionsfri övergång till den nya organisationen. *CST* och *ATR* anse, att en sådan ordning ur personalens synpunkt synes mest tillfredsställande.

Departementschefen.

Arbetsmarknadsstyrelsen inrättades enligt beslut av statsmakterna år 1947. Det är naturligt att ett nyorganiserat ämbetsverk behöver göras till föremål för översyn sedan någon tids erfarenhet av den nya organisationen vunnits. I fråga om arbetsmarknadsstyrelsen tillkommer den omständigheten, att avsevärda förändringar som påverka styrelsens arbetsuppgifter inträtt sedan den nuvarande organisationen fastställdes. 1950 års arbetsförmedlingsutredning, vilken som huvuduppgift haft att granska den lokala arbetsförmedlingsorganisationen, har nu i samråd med arbetsmark-

nadsstyrelsen granskat även styrelsens organisation. Granskningen har begränsats i vissa hänseenden, bl. a. med hänsyn till pågående tjänsteförteckningsrevision och annat pågående utredningsarbete. Vidare har arbetsförmedlingsutredningen förutsatt, att arbetsrutiner m. m. komma att granskas genom organisationsnämndens försorg. Det skulle givetvis ha varit önskvärt att resultatet av organisationsnämndens undersökning förelegat innan ställning togs till arbetsförmedlingsutredningens förslag. Organisationsnämndens undersökning, som även avses omfatta den offentliga arbetsförmedlingen, är emellertid en fråga på längre sikt (minst två år). Under sådana förhållanden och då organisationsfrågan med hänsyn till de förändringar, som inträtt i styrelsens arbetsuppgifter sedan nuvarande organisation beslöts, icke utan olägenhet kan uppskjutas, bör arbetsförmedlingsutredningens förslag läggas till grund för proposition till årets riksdag. I detta sammanhang bör framhållas, att man även i framtiden torde ha att räkna med att en fortgående anpassning av verksamheten och organisationen måste äga rum i anslutning till utvecklingen på arbetsmarknaden.

Vad angår arbetsmarknadsstyrelsens verksamhetsområde har jag i det föregående förordat, att de uppgifter, som avse näringslivets lokalisering, skola utvecklas ytterligare. Arbetsförmedlingsutredningen har ifrågasatt mera väsentliga förändringar endast beträffande arbetsvården, styrelsens byggande verksamhet samt dess förrådsverksamhet. Sistnämnda verksamhet behandlar jag i ett senare avsnitt. Här torde jag få behandla arbetsvården och den byggande verksamheten.

Beträffande *arbetsvården* innebär utredningens förslag att en — i samband med att statsmakterna år 1950 uppdrogo riktlinjerna för den fortsatta försöksverksamheten på detta område — ifrågasatt överflyttning till arbetsmarknadsstyrelsen av den yrkesutbildande verksamhet, som pensionsstyrelsen utövar, bör verkställas successivt med början den 1 juli 1952. Arbetsmarknadsstyrelsen har tillstyrkt detta förslag medan pensionsstyrelsen har uttryckt farhågor för en sådan överflyttning med hänsyn till den samordning, som måste förefinnas mellan invaliditetsprövningen i folkpensioneringsärenden och den verksamhet som syftar till att häva invaliditet och arbetsoförmåga. För egen del ansluter jag mig till den uppfattning, som omfattades av min företrädare i ämbetet vid frågans tidigare behandling, nämligen att det i längden kommer att framstå som administrativt olämpligt att arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen parallellt och utan klar gränsdragning sinsemellan bedriva yrkesutbildande verksamhet för partiellt arbetsföra. Ätminstone huvuddelen av pensionsstyrelsens ifrågavarande verksamhet bör överföras till arbetsmarknadsstyrelsen. Jag tillstyrker, att beslut nu fattas om att ifrågavarande överflyttning skall påbörjas under nästa budgetår. Då omorganisationen av arbetsmarknadsstyrelsen icke hör träda i kraft förrän den 1 januari 1953, kan någon mera betydande omläggning knappast genomföras under budgetåret 1952/53. Förslag till närmare riktlinjer för ärendesfördelningen mellan de båda

verken, angående det nödvändiga samarbetet samt angående erforderliga ändringar i pensionsstyrelsens organisation böra läggas fram i samband med de båda verkens anslagsäskanden för budgetåret 1953/54.

Vad angår frågan om arbetsmarknadsstyrelsens *byggande verksamhet* har utredningen, under hänvisning till de skäl som återopades vid arbetsmarknadsstyrelsens tillkomst, stannat för att styrelsen alltjämt bör utrustas på sådant sätt, att den kan driva beredskapsarbeten i egen regi. Utredningen har icke heller ansett, att väg- och vattenbyggnadsverket bör fritagas från drivande av dylika arbeten, då vissa fördelar för verkets del i fråga om utnyttjande av maskiner m. m. äro förenade därmed. Med hänsyn härtill anser utredningen det vara en lämplig anordning, att väg- och vattenbyggnadsverket fortsätter att i viss omfattning driva beredskapsarbeten samt att arbetsmarknadsstyrelsen tillföres andra byggande uppgifter, så att dess tekniska personal utnyttjas fullt. Utredningen har i sådant syfte pekat på möjligheten att arbetsmarknadsstyrelsen övertager den byggande verksamhet i fråga om vatten och avlopp, som väg- och vattenbyggnadsverket bedriver såsom entreprenör för kommunerna.

Arbetsmarknadsstyrelsen har, ehuru med reservation av en ledamot och tre byråchefer, tillstyrkt utredningens förslag. Även väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har tillstyrkt förslaget. Innan den framtida utformningen av vatten- och avloppsorganisationen är klar, anses det dock icke lämpligt eller önskvärt att arbetsmarknadsstyrelsen helt övertar väg- och vattenbyggnadsverkets ifrågavarande verksamhet. Vidare anser väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att det bör övervägas att ge arbetsmarknadsstyrelsen möjlighet att utföra vägföretag i öppna marknaden.

Ehuru man bör räkna med att beredskapsarbeten sannolikt icke komma att i framtiden spela samma roll som tidigare vid bekämpande av arbetslöshet, böra sådana arbeten såväl i statlig som kommunal regi fortfarande ingå bland de arbetslöshetsbekämpande åtgärderna. På grund härav och då utvecklingen å arbetsmarknaden icke kan förutses med säkerhet finner jag — trots att de statliga beredskapsarbetena under de senaste åren kunnat reduceras starkt till omfattningen — icke välbetänkt att avskaffa det instrument för en aktiv arbetsmarknadspolitik, som arbetsmarknadsstyrelsens byggande organisation oaktat sin ringa omfattning utgör. Jag tillstyrker sålunda utredningens förslag att arbetsmarknadsstyrelsen alltjämt utrustas för att driva arbeten i egen regi. Jag har vidare icke något att erinra mot att arbetsmarknadsstyrelsen beredes möjlighet att under tider med låga arbetslöshetssiffror bedriva arbeten i öppna marknaden, som kunna hålla dess byggnadsorganisation fullt sysselsatt. De i sådant syfte anvisade möjligheterna beträffande utförande av vatten- och avloppsföretag samt vägföretag anser jag böra prövas. Hur de bägge frågorna närmare skola lösas, torde få bli beroende av samråd mellan arbetsmarknadsstyrelsen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Jag övergår här efter till att behandla de olika spörsmålen angående arbetsmarknadsstyrelsens organisation.

Mot utredningens förslag i vad det avser uppdelningen av styrelsens personalorganisation i en permanent del och en krisdel har jag icke något att erinra.

Utredningens förslag i fråga om byråorganisationen innebär, att inom styrelsen allttjämt skola finnas tio byråer. Två nya byråer, benämnda arbetsvårdsbyrån och utredningsbyrån, skulle tillkomma, medan nuvarande sociala byrån och utlänningsbyrån föreslås skola utgå ur organisationen. I några yttranden har ifrågasatts huruvida en så långt driven uppdelning på byråer kan anses motiverad. Enligt min mening föranleder mångsidigheten i arbetsmarknadsstyrelsens verksamhet behov av ett relativt stort antal byråer. Med undantag för förslaget att behålla försvarsbyrån som självständig byrå har jag därför ansett mig kunna f. n. godtaga utredningens förslag. Härvid har jag också beaktat de ytterligare anspråk på organisationen, som den föreslagna utbyggnaden av lokaliseringsverksamheten ställer.

Jag tillstyrker sålunda utredningens förslag att sociala byrån och utlänningsbyrån utgå ur byråorganisationen.

Vad utredningen anfört beträffande behovet av en särskild byrå för den arbetsvårdande verksamheten, vilken nu omhänderhas av den till utlänningsbyrån provisoriskt knutna arbetsvårdssektionen, synes innefatta en bärande motivering för förslaget. Arbetsvården är av stor betydelse ur samhällsekonomisk och social synpunkt. Arbetsuppgifterna äro, sedan nya riktlinjer enligt beslut av 1950 års riksdag uppdragits för verksamheten, i ständigt stigande och komma att ytterligare öka genom den av mig förordade överflyttningen av åtminstone huvuddelen av pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet till arbetsmarknadsstyrelsen. Arbetsvårdsärendena låta sig vidare icke organiskt inordnas i någon annan byrå. Jag tillstyrker sålunda, att arbetsvårdssektionen ombildas till en särskild arbetsvårdsbyrå.

Jag delar utredningens uppfattning att utrednings- och planläggningsverksamheten i arbetsmarknadsfrågor i nuvarande läge bör givas ökat utrymme inom styrelsens organisation. Av särskild betydelse är behovet av ett speciellt organ för den förut nämnda lokaliseringsverksamheten. För ifrågavarande ärenden bör en särskild byrå finnas. Denna bör erhålla benämningen lokaliserings- och utredningsbyrån. Den nuvarande försvarsbyrån, vars uppgifter i huvudsak äro av utredande och planläggande natur, synes lämpligen kunna inordnas som en sektion inom den nya byrån.

Beträffande kanslibyrån och kamerallbyrån delar jag utredningens och överrevisorernas uppfattning att frågan om en sammanslagning av dessa byråer bör närmare prövas när de av byggnadsregleringen föranledda åtalsärendena, vilka utgöra en avsevärd del av kanslibyråns arbetsuppgifter, minskat väsentligt i antal. Med hänsyn till vad riksräkenskapsverket anfört bör någon indragning av styrelsens kamerala revision f. n. icke komma till stånd.

Mot vad utredningen i övrigt anfört angående arbetsuppgifternas fördelning mellan byråerna har jag icke något att erinra. Jag förutsätter dock att arbetsmarknadsstyrelsen i fråga om detaljerna icke skall vara strängt bunden utan kunna vidtaga de förändringar som befinnas lämpliga för att främja organisationens effektivitet.

Vad sedan gäller personalbehovet har arbetsförmedlingsutredningen erinrat, att arbetsmarknadsstyrelsens avlöningsanslag för innevarande budgetår minskats genom den anbefallda 3-procentsnedskärningen. Då styrelsen på grund av vakanser icke tagit ställning till indragning av tjänster i anledning härav, har utredningen vid sin prövning av personalbehovet utgått från den vid budgetårsskiftet den 1 juli 1951 gällande organisationen. Det sammanlagda antalet befattningar utgjorde vid denna tidpunkt enligt arbetsmarknadsstyrelsen 385. Av dessa voro ca 25 vakanta. Detta är ett uttryck för den reduktion av styrelsens personalorganisation — särskilt krisdelen — vilken ägt rum under de senaste åren och vilken möjliggjorts av utvecklingen på arbetsmarknaden. Enligt arbetsförmedlingsutredningens förslag skulle organisationen minskas med ett antal tjänster motsvarande de vakantsatta samt därutöver ytterligare ett antal tjänster. Samtidigt har utredningen på några punkter föreslagit förstärkningar för arbetsuppgifter, som vuxit i omfattning. Enligt utredningsförslaget skulle antalet befattningar bli 345, varav 282 inom den permanenta organisationen och 63 inom krisorganisationen. Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit resp. 350, 290 och 60 befattningar. I den mån minskningar i personalorganisationen befunnits möjliga böra de givetvis genomföras. Utbyggnaderna kan jag tillstyrka endast i mycket begränsad omfattning. Till lönegradsuppflyttningarna kan jag f. n. endast i undantagsfall taga ställning. I övrigt torde dessa frågor böra prövas av tjänsteförteckningskommittén. De av statens lönenämnd aktualiserade spörsmålen angående användningen av amanuens- och byråsekreterarpersonal, å ena, samt assistent- och inspektörspersonal, å andra sidan, komma att upptagas i ett vidare sammanhang. I avbidan på resultatet av tjänsteförteckningsrevisionen har jag icke ansett mig böra förorda någon ordinariesättning av tjänster.

I bilaga till detta protokoll redovisas sammanställningar över personalorganisationen för arbetsmarknadsstyrelsen. I det följande redogör jag för den närmare innebörden av mitt förslag i huvudsak endast i vad detta avser inrättande av nya tjänster samt ändrad lönesättning för befintliga tjänster. I övrigt torde jag få hänvisa till de nämnda sammanställningarna.

Från arbetsmarknadsstyrelsens samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens sida har föreslagits, att den nuvarande arvodestjänsten som överingenjör uppföres i lönegrad med beteckningen Cp. Med hänsyn till svårigheterna att överblicka det framtida behovet av tjänster är jag icke beredd att nu tillstyrka någon ändring beträffande denna tjänst.

Såsom framgår av det föregående föranleder mitt förslag till byråindelning att nuvarande försvars- och utlänningsbyråerna utgå ur styrelsens organisation. Till följd härav böra de för dessa båda byråer inrättade byråchefstjänsterna i Ce 37 indragas. Den för sociala byrån inrättade byråchefstjänsten i Ca 37 bör utnyttjas för utredningsbyrån.

För arbetsvårdsbyrån bör inrättas en ny tjänst som byråchef i Ce 37. Med hänsyn till att yrkesvägledningens framtida ställning ännu icke är helt klarlagd bör den för yrkesvägledningsbyrån avsedda byråchefstjänsten fortfarande vara extra ordinarie.

Övriga av mig tillstyrkta förändringar i personalbehovet redovisas i det följande byrå för byrå med undantag av biträdespersonalen m. fl., vilken jag behandlar i ett sammanhang. Vid denna redovisning har jag liksom i de förutnämnda sammanställningarna för andra tjänster i 19 lönegraden än nu befintliga kontorsskrivartjänster använt benämningen assistent.

I fråga om *arbetsförmedlingsbyråns* personalorganisation tillstyrker jag utredningens förslag. Med anledning av vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört angående personalbehovet för ärenden angående arbetstillstånd vill jag anföra, att det vid en mera avsevärd ökning av antalet ärenden bör ankomma på Kungl. Maj:t att pröva huruvida en tillfällig förstärkning av personalen måste företagas.

Jag har förut anfört, att jag anser mig förhindrad att biträda förslaget om ordinariesättning av byråchefstjänsten å *yrkesvägledningsbyrån*. Jag kan icke heller tillstyrka, att den nuvarande tjänsten som förste byråsekreterare i Ce 27 ombildas till ordinarie tjänst. Frågan om lönegradsplaceringen för denna tjänst bör prövas av tjänsteförteckningskommittén. Även frågan om utbyte av en amanuens tjänst mot en befattning i Ce 27 bör prövas i nämnda sammanhang. Däremot kan jag biträda förslaget att de båda konsulenttjänsterna i Cg 27 ombildas till tjänster i Ce 27. För de arbetsuppgifter, som skulle falla på andra sektionen (sammanställning av upplysnings- och informationsmaterial), beräknar jag 7 tjänster för amanuenser eller assistenter, av vilka högst 4 böra vara amanuens tjänster.

För yrkesväglednings- och arbetsvårdsärenden finnes hos styrelsen anställd en läkare med årsarvode om 3 900 kronor. Detta arvode synes böra höjas med 400 kronor.

Beträffande *arbetsvårdsbyrån* tillstyrker jag, att den nuvarande personalen tills vidare förstärkes med 2 assistenter i Ce 22 för de ökade uppgifter, som följa med övertagandet av pensionsstyrelsens hithörande ärenden. Frågan om möjliga minskningar av pensionsstyrelsens personalbehov i anledning härav torde böra prövas först sedan de närmare riktlinjerna för överflyttningen blivit uppdragna. Utredningen har föreslagit, att byråns personal förstärkes med ytterligare 2 assistenttjänster i Ce 22. Jag kan f. n. endast tillstyrka den ena av dessa tjänster.

Utredningen har vidare föreslagit, att en f. n. vakant arvodesbefattning för tekniker ändras till en byråinspektörstjänst i Ce 25. Jag biträder för-

slaget med den ändringen att tjänsten tills vidare placeras i Cg 25. För tillgodoseende av teknikerbehovet för de arbetsvårdande uppgifterna beräknar jag i stället ett belopp av 4 000 kronor under styrelsens anslag till experter och sakkunniga.

Vad *försäkringsbyrån* angår har utredningen erinrat, att en omorganisation av byrån varit aktuell ända sedan byrån i samband med arbetsmarknadstyrelsens tillkomst överflyttades dit från socialstyrelsen men att denna fråga ansetts böra anstå till dess klarhet vunnits rörande arbetslöshetsförsäkringens framtid. Med hänsyn till att särskilda utredningsmän numera tillkallats för en översyn av den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen har utredningen icke upptagit organisationsfrågan till mera ingående behandling. Den är från år ökade omfattningen av byråns arbetsbörda har utredningen dock ansett nödvändig göra, att en viss personalförstärkning redan nu kommer till stånd. En provisorisk förstärkning är även enligt min mening motiverad. Jag kan dock endast delvis tillstyrka utredningsförslaget i denna del. De föreslagna lönegradsuppflyttningarna böra hänskjutas till tjänsteförteckningskommittén. Personalförstärkningarna böra begränsas till en tjänst i Cg 25 för inspektions- och instruktionsuppgifter samt en tjänst i Cg 27 för försäkringsteknisk-statistiska uppgifter. Sistnämnda tjänst bör tillsättas endast om därigenom vinnes en verklig förstärkning av arbetskrafterna för angivna uppgifter. Förslaget att en förste byråsekreterartjänst i Cg 27 ombildas till tjänst i Ce 27 biträder jag.

Beträffande *lokaliserings- och utredningsbyrån* utgår jag i det följande från att dess arbete organiseras på fyra sektioner, nämligen en sektion motsvarande den nuvarande sociala planläggningssektionen, här kallad allmänna sektionen, en sektion motsvarande den nuvarande tekniska planläggningssektionen, en statistiksektion och en försvarssektion.

För allmänna sektionen beräknar jag den personal, som f. n. finns inom sociala planläggningssektionen. För lokaliseringsärendena bör tills vidare endast inrättas en befattning som förste aktuarie i Cg 27 och en amanuens-tjänst. Härvid har jag beaktat, att en nu befintlig amanuens-tjänst huvudsakligen utnyttjas för lokaliseringsfrågor, varjämte byrådirektören ägnar en del av sin tid åt dessa frågor. Arbetsförmedlingsutredningens förslag att en ny förste byråsekreterartjänst i Ce 27 skall inrättas i utbyte mot en amanuensbefattning kan jag f. n. icke tillstyrka. För tekniska sektionen bör beräknas samma personaluppsättning som nu finns med undantag för att en befattning i Ce 19 utgår.

I samband med att försvarsbyrån omändras till en särskild sektion och den nuvarande byråchefsbefattningen utgår ur organisationen bör en byrådirektörstjänst i Ce 31 inrättas. I övrigt räknar jag med oförändrat personalbehov för ifrågavarande ärenden.

I avbidan på resultatet av arbetsmarknadsstatistikkommitténs arbete kan jag i likhet med utredningen icke förorda annan ändring i personaluppsättningen för statistiksektionen än att en amanuens med statistikuppgifter överflyttas från yrkesvägledningsbyrån till sektionen.

Vad härefter angår *tekniska byrån* har utredningen beräknat personal för arkivarbetsärendena samt ärendena rörande kontantunderstöd m. m. inom denna byrå. För arkivarbetsärendenas del har härvid avsetts ett provisorium i avbidan på resultatet av styrelsens utredning rörande dessa ärenden. En för ifrågavarande ärenden avsedd tjänst som byrådirektör i Ce 31 — f. n. uppehållen medelst ett förordnande i 29 lönegraden — föreslår utredningen till indragning. I stället beräknas 2 förste byråsekreterarbefattningar i Ce 27, av vilka den ena avses för arkivarbetsärenden och den andra för ärenden rörande kontantunderstöd m. m. Jag kan f. n. endast förordna, att den ena av dessa tjänster inrättas.

För byggnadssektionen räknar jag i likhet med utredningen med oförändrat personalbehov bortsett från att en amanuensbefattning utgår.

I fråga om *kanslibyråns* organisation ansluter jag mig till utredningens uppfattning, att byråchefens befattning med åtalsärendena bör minskas till förmån för hans övriga uppgifter. Jag tillstyrker sålunda, att den juridisk-administrativa sektionen förstärkes med en byrådirektörstjänst mot att en dylik tjänst å personalsektionen indrages.

Byrådirektörstjänsten å juridisk-administrativa sektionen bör inrättas i stället för en befattning som förste byråsekreterare i Ca 29, vilken är avsedd för styrelsens ordinarie ombudsmannaärenden. Med hänsyn till ovissheten om det framtida behovet av en ombudsmannatjänst i 31 lönegraden för bl. a. åtalsärendena föreslår jag, att befattningen tills vidare inrättas som extra ordinarie, varvid den nämnda förste byråsekreterarbefattningen i Ca 29 bör föras på övergångsstat. För åtalsärendena i övrigt beräknar jag i enlighet med arbetsmarknadsstyrelsens förslag 3 förste byråsekreterarbefattningar i Ce 27 samt en amanuens, vilka samtliga böra redovisas inom krisorganisationen. I jämförelse med nuvarande organisation för ifrågavarande ärenden innebär mitt förslag, att en förste byråsekreterarbefattning i Ce 29 nedflyttas till Ce 27 samt att antalet amanuenser minskas från två till en.

Beträffande sektionens personalbehov i övrigt tillstyrker jag med anledning av vad arbetsmarknadsstyrelsen anfört att en förste byråsekreterarbefattning i Ce 27 inrättas mot att antalet byråsekreterare och amanuenser minskas från 4 till 2. I enlighet med utredningens förslag bör härjämte en assistenttjänst i 19 lönegraden indragas och en förste byråsekreterare i Ca 27, vilken handlägger ärenden rörande länsarbetsnämndernas lokaler och omkostnader, överflyttas till kameralbyrån.

Utredningen har tillstyrkt ett av arbetsmarknadsstyrelsen framlagt förslag att riksvakanslistan skall ersättas med vakansrapportering med anlitande av det s. k. telexsystemet samt att arbetsmarknadsstyrelsen skall utge en tidskrift såsom ersättning bl. a. för det avsnitt om arbetsmarknadsfrågor som nu ingår i Sociala meddelanden. Jag har icke annat att erinra mot dessa förslag än att den planerade tidskriften tills vidare bör få en mindre omfattning än styrelsen tänkt sig och utges månadsvis. Jag kan

icke tillstyrka förslaget att den nuvarande arvodesbefattningen som redaktör ändras till en befattning i Ce 27.

Vad personalsektionen angår bör, såsom förut nämnts, byrådirektörstjänsten i Ca 31 indragas. I stället bör inrättas en förste byråsekreterartjänst i Ca 29. Frågan om inrättande av ytterligare en förste byråsekreterarbefattning i Ce 27 i utbyte mot en amanuensstjänst bör prövas av tjänsteförteckningskommittén.

Beträffande *kameralbyrån* tillstyrker jag utredningens förslag med den ändringen att lönegradsuppflyttningarna böra prövas av tjänsteförteckningskommittén. Den å kamerala sektionen inrättade tjänsten i Cg 17 bör tills vidare ändras till befattning i Ce 17. En ökning av styrelsens byggande verksamhet kan givetvis ge anledning till omprövning av personalbehovet på intendentursektionen.

Med hänsyn till rådande ovisshet rörande byggnadsregleringen i framtiden böra f. n. icke några större förändringar vidtagas beträffande *byggnadstillståndsbyrån*. Jag räknar f. n. icke med annan ändring än att antalet amanuensstjänster såsom utredningen föreslagit inskränkes till en.

I fråga om *biträdespersonalen m. m.* innebär utredningens förslag dels å ena sidan ökning med 2 kansliskrivare och en kontorist samt å andra sidan minskning med ett kanslibitråde och 20 biträden i reglerad befordringsgång och dels minskning med 2 expeditionsvakter. Med undantag av att för de föreslagna kansliskrivartjänsterna i stället bör avses kontoristbefattningar har jag ansett mig kunna godtaga detta förslag. Som utredningen funnit böra de nya tjänsterna upptagas såsom extra ordinarie. Frågan huruvida biträdespersonalen behöver ökas med hänsyn till överflyttningen av vissa ärenden från pensionsstyrelsen samt till lokaliseringsverksamhetens utbyggnad torde få prövas framdeles.

De av mig förordade förslagen innebära, att *hela antalet befattningar* blir 348, varav 64 inom krisorganisationen.

I fråga om ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna i organisationen ansluter jag mig till arbetsmarknadsstyrelsens förslag, att tidpunkten härför i syfte att möjliggöra en så friktionsfri övergång som möjligt fastställas till den 1 januari 1953. Jag förutsätter dock att det skall visa sig möjligt att redan dessförinnan indraga tjänster, som icke skola ingå i den nya organisationen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de övergångsbestämmelser som befinnas erforderliga.

III. ANSLAG TILL ARBETSMARKNADSSTYRELSEN.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	2 781 000	2 683 277
1951/52 (statsliggaren s. 312)	2 724 000	
1952/53 (förslag)	3 343 000	

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt utlåtande över arbetsförmedlingsutredningens förslag beräknat grundlönekostnaderna (d. v. s. exkl. rörligt tillägg) enligt utredningens förslag till 2 400 000 kronor och enligt styrelsens i utlåtandet framlagda förslag till 2 500 000 kronor, vilket enligt utredningens förslag innebär en minskning med 66 000 kronor och enligt styrelsens förslag en ökning med 34 000 kronor. Inberäknat kostnader för tillfällig personal, vikariats- och övertidsersättningar samt rörligt tillägg beräknar styrelsen kostnaderna under anslaget enligt sitt förslag till 3 557 000 kronor för helt år.

Departementschefen.

Vid bifall till de av mig i det föregående förordade förslagen och med inräknande av ett belopp av 75 000 kronor för tillfällig personal samt vikariats- och övertidsersättningar beräknar jag det erforderliga anslagsbehovet under nästa budgetår till 3 343 000 kronor. Inberäknat kostnader för chefslöne regleringen, löneklassuppflyttningar, reglerad befordringgång samt höjning av det rörliga tillägget innebär detta en ökning av anslaget med 619 000 kronor.

Jag beräknar anslaget sålunda:

- avlöningar till ordinarie tjänstemän 840 000 (+ 40 000) kronor;
- arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 65 600 (— 26 400) kronor;
- avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 621 000 (+ 75 000) kronor;
- ersättningar till experter och sakkunniga 17 000 (+ 4 000) kronor;
- rörligt tillägg 799 400 (+ 526 400) kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	632 000	515 693
1951/52 (statsliggaren s. 315)	671 000	
1952/53 (förslag)	761 000	

Yrkanden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. $\frac{3}{8}$ 1951) hemställt, att anslaget höjes med 127 500 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.	13 000	
2. Övriga expenser för eget behov	85 000	
3. Expenser för annat än eget behov	20 000	
4. Publikationstryck	10 000	
5. Särskilda kurser m. m. för arbetsförmedlingstjänstemän		500
	<u>128 000</u>	<u>500</u>
	+ 127 500	

Motivering.

1. *Sjukvård m. m.* Utgift 1949/50 22 528, 1950/51 35 043; anslag 1951/52 22 000.

2. *Övriga expenser för eget behov.* Utgift 1949/50 235 887, 1950/51 263 999; anslag 1951/52 273 000. — Kostnaderna för renhållning och städning beräknas öka med 4 000 kronor. För skrivmaterial, papper, blanketttryck o. d. beräknas de verkliga kostnaderna för budgetåret 1950/51 till ca 83 000 kronor. Genom övergång från stencilering till tryckning av vissa broschyrer beräknas en besparing under innevarande budgetår uppkomma med 7 000 kronor. Vid bifall till styrelsens förslag (se punkt 4) att styrelsens cirkulärmeddelanden till länsarbetsnämnderna i stället för att stencileras skola tryckas i form av en ordersamling uppkommer en ytterligare besparing av 3 000 kronor. Trots nämnda besparingar å sammanlagt 10 000 kronor måste på grund av prishöjningarna å papper 80 000 kronor beräknas för nästa budgetår, innebärande en ökning med 7 000 kronor. Kostnaderna för telegram, telefon och annonsering böra i samband med väntad leverans under budgetåret 1952/53 av s. k. telexapparater för styrelsen och nämnderna uppräknas med abonnemangsavgifter och sändningskostnader för anläggningen. Härför beräknas 110 000 kronor, varav 85 000 kronor böra belasta styrelsen. Då anläggningen förutsattes medgiva en besparing av kostnader för rikstelefon samtals, begränsas kostnadsökningen till 80 000 kronor. Ökningen uppväges dock till större delen av minskade kostnader för publikationstryck genom indragning av riksvakanslistan (se punkt 4). Kostnaderna för inköp och underhåll av möbler m. fl. inventarier beräknas trots prisökningar kunna minskas med 6 000 kronor. Delposten beräknas sålunda till $(273\ 000 + 4\ 000 + 7\ 000 + 80\ 000 - 6\ 000)$ 358 000 kronor.

3. *Expenser för annat än eget behov.* Anslagsposten bör med hänsyn till prisstegringar och höjda arbetslöner uppräknas med 20 000 kronor till 70 000 kronor.

4. *Publikationstryck.* Utgift 1949/50 59 485, 1950/51 74 065; anslag 1951/52 145 000. För riksvakanslistan och för styrelsens andel i Sociala meddelanden har för innevarande budgetår beräknats 100 000 kronor. Under förutsättning att telexanläggningen kan tagas i anspråk i den ordning som förutsatts bortfalla dessa kostnader under ifrågavarande post med undantag av kostnaden för den planerade tidskriften Arbetsnytt. Det för denna tidigare beräknade beloppet 25 000 kronor bör med hänsyn till prisstegringarna höjas till 32 500 kronor.

I enlighet med styrelsens förslag att broschyren »Att välja yrke» i besparingssyfte endast skall tryckas vart annat år har för innevarande budgetår någon kostnad icke beräknats för denna broschyr. Under budgetåret 1950/51 trycktes broschyren i 30 000 exemplar. För att samtliga avgångsklasser i folkskolan skola kunna erhålla broschyren erfordras en sammanlagd upplaga av 70 000 exemplar, varför upplagan under budgetåret 1952/53 bör fastställas till 40 000 exemplar. Vid nuvarande prisläge beräknas

kostnaderna för denna broschyr liksom för övriga broschyrer för den yrkesvägledande verksamheten enligt följande.

	1951/52	Ökning	1952/53
Att välja yrke	—	40 000	40 000
Skolor för yrkesutbildning	9 000	6 000	15 000
Gymnasisternas ämnesval	3 800	2 700	6 500
Broschyr för real- och flickskolestadiet	4 200	2 800	7 000
Svenskt yrkeslexikon (yrkeskartoteket) ...	14 000	5 000	19 000
Aktuellt för yrkesvägledning	3 000	1 000	4 000
Stipendier och utbildningslån			
Folkhögskolor			
Industriens yrkesskolor och			
Inträdeskrav vid högskolor och statliga verk			
	<hr/> 34 000	57 500	91 500

Styrelsens cirkulärmeddelanden till länsarbetsnämnderna, vilka hittills duplicerats, böra i framtiden tryckas. Kostnaderna härför beräknar styrelsen till 15 000 kronor, vilka dock (se punkt 2) beräknas bli kompen- serade till ett belopp av 3 000 kronor genom minskade kostnader för dup- liceringspapper m. m.

För tryckning av styrelsens årsredogörelse beräknas 3 000 kronor samt för vissa jordbruksbroschyren och diverse tryckningskostnader 6 000 resp. 7 000 kronor. Anslagsposten till publikationstryck beräknas sålunda till (32 500 + 91 500 + 15 000 + 3 000 + 6 000 + 7 000) 155 000 kronor.

Yttrande.

Statskontoret anser, att den för anslagsposten till expenser för eget behov föreslagna höjningen bör kunna begränsas. Bl. a. synes det för inköp av möbler m. m. beräknade beloppet av 45 000 kronor kunna ytterligare nedsättas med hänsyn till den komplettering av inventarierna, som ägt rum efter styrelsens inflyttning i nya lokaler. För publikationstryck torde böra räknas med oförändrat belopp av 145 000 kronor.

Departementschefen.

Jag har icke något att erinra mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag om uppräknig av anslagsposten till sjukvård m. m. med 13 000 kronor.

Vid behandlingen av arbetsmarknadsstyrelsens organisation har jag för- klarat, att jag biträder styrelsens förslag att för vakansrapporteringen ut- nyttja telexsystemet. Till avgifter härför bör såsom styrelsen föreslagit be- räknas ett belopp av 80 000 kronor under delposten till övriga expenser för eget behov. Jag kan även i övrigt godtaga beräkningen av denna post, vilken sålunda bör höjas med 85 000 kronor. I fråga om delposten till expenser för annat än eget behov kan jag endast tillstyrka en uppräknig med 10 000 kronor.

I förenämnda sammanhang har jag förklarat, att jag endast kan tillstyrka att styrelsen beredes möjlighet att i stället för det i Sociala meddelanden ingående avsnittet angående arbetsmarknaden ge ut en månadstidskrift av mindre omfattning. För detta ändamål bör beräknas ett belopp av 20 000 kronor under nästa budgetår. Återstoden av det för innevarande budgetår till riksvakanslistan och Sociala meddelanden beräknade beloppet bör utgå. Jag kan icke tillstyrka ökad medelsanvisning för att möjliggöra tryckning av styrelsens cirkulärmeddelanden till länsarbetsnämnderna. Däremot kan jag godtaga beräkningen av kostnaderna för broschyrer m. m. för yrkesvägledningen, 91 500 kronor, samt för övriga publikationer, 16 000 kronor. Anslagsposten till publikationstryck bör alltså uppföras med (20 000 + 91 500 + 16 000) 127 500 kronor, vilket innebär en minskning av posten med 17 500 kronor.

Mot den föreslagna minskningen med 500 kronor av posten till särskilda kurser m. m. för arbetsförmedlingstjänstemän har jag intet att invända.

Omkostnadsanslaget bör alltså höjas med (13 000 + 10 000 + 85 000 — 17 500 — 500) 90 000 kronor och uppföras med (671 000 + 90 000) 761 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	900 000	992 376
1951/52 (statsliggaren s. 316)	900 000	
1952/53 (förslag)	875 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha till avlöningar beräknats 800 000 kronor och till omkostnader 100 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. 2/9 1951) under förutsättning av oförändrad organisation beräknat medelsbehovet under nästa budgetår till 950 000 kronor för avlöningar och 100 000 kronor för omkostnader eller sammanlagt 1 050 000 kronor.

Departementschefen.

Antalet befattningar inom krisorganisationen uppgick vid ingången av budgetåret 1951/52 till 93, varav dock några voro vakanta. Vid bifall till de av mig i det föregående förordade förslagen skulle antalet befattningar under nästa budgetår utgöra 64. Avlöningskostnaderna kunna för nästa budgetår uppskattas till ca 775 000 kronor inberäknat 32—33 % rörligt tilllägg. Då till omkostnader (utgift 1950/51 93 919 kronor) bör beräknas oförändrat belopp, 100 000 kronor, bör hela anslaget upptagas till (775 000 + 100 000) 875 000 kronor.

IV. SÄRSKILDA FRÅGOR RÖRANDE DEN OFFENTLIGA ARBETSFÖRMEDLINGEN.

1950 års arbetsförmedlingsutredning har tidigare avlämnat betänkanden angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, varvid dock organisationen i Stockholms stad och län endast behandlades delvis. Med anledning av ifrågavarande betänkanden omprövades arbetsförmedlingens organisation i sin huvuddel vid 1951 års riksdag (prop. nr 135, statsutsk. utl. nr 152, rd. skr. nr 296). Arbetsförmedlingsutredningen har därefter den 20 juni 1951 avlämnat sitt betänkande III, Arbetsförmedlingsorganisationen i Stor-Stockholm (stencilerat). Utlåtanden över detta betänkande ha avgivits av arbetsmarknadsstyrelsen — som överlämnat yttranden av arbetsnämnden i Stockholm och länsarbetsnämnden i Stockholms län — statskontoret, statens lönenämnd, länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stadskollegium och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund. Vidare har arbetsförmedlingsutredningen i särskild skrivelse den 28 december 1951 behandlat tjänsterna för de s. k. statistikassistenterna. Yttranden över denna skrivelse ha avgivits av arbetsmarknadsstyrelsen, statskontoret, statens lönenämnd och Arbetsmarknadstjänstemännens riksförening.

I det följande torde till en början nämnda betänkande och skrivelse få behandlas. Därefter torde arbetsmarknadsstyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår få upptagas.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag.

Arbetsförmedlingens organisation i Stor-Stockholm.

Utredningen har till en början anfört, att det område, som Stockholms stads statistiska kontor redovisar under beteckningen Stor-Stockholm, innefattar, förutom Stockholm, 44 kommuner (före den nya kommunindelningen) och vid slutet av år 1948 hade 963 311 invånare. Nämnda område bör skiljas från det område, som förutsättes ingå i regionplaneförbundet för Stockholmsområdet. Detta område kommer enligt Kungl. Maj:ts beslut att omfatta 98 (äldre) kommuner, vilka vid slutet av år 1948 hade en sammanlagd befolkning av 1 035 164 personer.

Utredningen har hänvisat till vissa av Stockholms stadskollegium i annat sammanhang redovisade beräkningar, enligt vilka folkmängden i Stor-Stockholm skulle stiga till ca 1 300 000 personer omkring år 1960. Utredningen har vidare redogjort för vissa undersökningar, av vilka arbetstillfällenas koncentration till den inre staden framgår. Bl. a. uppges, att under februari 1951 ca 81 % av de hos arbetsförmedlingen i Stockholms stad anmälda lediga platserna funnos i inre staden, medan endast 58—59 % av de under nämnda månad anmälda arbetssökande voro hemmahörande där.

Utredningen har härefter behandlat frågan huruvida en enhetlig organisation bör finnas för arbetsförmedlingen i Stor-Stockholm. Utredningen har erinrat, att i det betänkande, som låg till grund för statsmakternas beslut år 1947 angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation (SOU 1946: 51) föreslogs, att Stockholms län skulle delas mellan arbetsnämnden i Stockholms stad samt länsarbetsnämnderna i Södermanlands och Uppsala län. En lämplig arbetsmarknadsenhet ansågs böra omfatta, förutom Stockholms stad, Södertörn (utom Södertäljeområdet), Mälardöarna, hela ölandskapet öster om Stockholms stad samt Stockholms län norrut till en gräns ungefär vid Upplands-Väsby—Vallentuna—Österåker. Delarna av länet norr om denna gräns borde hänföras till länsarbetsnämnden i Uppsala och Södertäljeområdet till länsarbetsnämnden i Eskilstuna. Vid anmälan av propositionen 1947: 239 anförde emellertid föredragande statsrådet (s. 183), att inrättande av speciella förvaltningsområden, vilkas gränser avvika från länsindelningens, bör undvikas för verk med mera allmänna förvaltningsuppgifter och därmed även för arbetsförmedlingen. En särskild länsarbetsnämnd för Stockholms län borde därför alltjämt finnas. Detta blev också riksdagens beslut. Nämnden har emellertid fått en ofullständig kansliorganisation. Vissa uppgifter ombesörjas även för länets del av personalen hos arbetsnämnden i Stockholm.

Arbetsförmedlingsutredningen har framhållit, att några skäl knappast synas föreligga för att från Stockholms län skilja någon del av den söder om Stockholm belägna länsdelen. Södertäljeområdet har utan tvivel bättre förbindelser och över huvud taget större samhörighet med Stockholm än med Eskilstuna. Vad åter gäller den norra länsdelen är det numera otänkbart att dra gränsen så snävt som gjordes i förenämnda betänkande. Skulle så ske komme icke ens de i det nuvarande begreppet Stor-Stockholm inrymda kommunerna att tillföras Stockholms arbetsmarknadsområde. Under sådana förhållanden synes det utredningen lämpligast att, om en sammanslagning i fråga om arbetsmarknadsorganisationen skall genomföras, hela Stockholms län sammanföres med Stockholms stad.

En sammanslagning av de båda nämnderna skulle enligt utredningens mening innebära vissa betydande fördelar. Arbetsförmedlingsorganisationen skulle på ett smidigare sätt kunna anpassas till de aktuella behoven. I fråga om personalen skulle vissa besparingar kunna göras, då man icke behöver ha dubbel uppsättning av kanslipersonal för nämndernas behov. Clearingmöjligheterna i fråga om personal mellan staden och länet skulle öka. Bättre service för allmänheten skulle på vissa punkter också kunna ernås.

Mot en sammanslagning kan enligt utredningen anföras, att området med hänsyn till folkmängden skulle bli av alltför stor omfattning för att samtliga problem skulle kunna ägnas en tillfredsställande uppmärksamhet. Fara skulle även kunna föreligga för att storstadsproblemen komme att alltför mycket dominera nämndens verksamhet och att landsbygdsproble-

men bleve eftersatta. Dessa invändningar torde emellertid icke vara av avgörande betydelse. Vad angår tillgodoseendet av landsbygdsområdenas in-tressen synes det icke omöjligt att säkerställa detta genom föreskrifter om nämndens sammansättning m. m.

Ehuru starka skäl enligt utredningens mening tala för en sammanslag-ning av de båda nämnderna anser sig utredningen dock icke böra fram-lägga förslag härom med hänsyn till att staden och länet i övrigt ha skilda administrativa organ och att länet ur administrativ synpunkt på andra om-råden utgör en självständig enhet. Så länge som man har en åtskild admi-nistration på andra områden bör enligt utredningens mening nuvarande uppdelning i fråga om arbetsmarknadsorganisationen bibehållas. Ett in-timt samarbete mellan staden och länet är emellertid nödvändigt, och orga-nisationen bör uppläggas så att detta på allt sätt underlättas.

För att befrämja samarbetet bör länsarbetsnämndens kansli enligt ut-redningens mening få lokaler tillsammans med arbetsnämndens. Utred-ningen vill dock icke motsätta sig att länsarbetsnämndens kansli såsom planerats förläggas i anslutning till arbetsförmedlingens kontor i Solna in-till dess att för de båda nämnderna gemensamma lokaler kunna erhållas.

Personalorganisationen i Stockholms stad.

Utredningen har anfört, att befolkningen i Stor-Stockholm vuxit med ca 100 000 personer sedan den nuvarande arbetsförmedlingsorganisationen kom till. Tack vare den goda sysselsättningen ha påfrestningarna på arbets-förmedlingen icke stigit i samma takt. År 1946 utgjorde antalet ansökningar om arbete i Stockholm 279 000, antalet lediga platser 243 000 och antalet tillsatta platser 186 000. År 1950 voro motsvarande siffror 306 000, 287 000 och 219 000. I fråga om de tillsatta platserna har emellertid en utveckling mot mera kortvariga anställningar skett. Antalet arbetssökande personer har snarare avtagit än ökat under ifrågavarande tid.

Med hänsyn till den kraftiga befolkningsökning som ägt rum och som väntas i Stor-Stockholm anser utredningen det icke möjligt att företaga någon större nedskärning av arbetsförmedlingens resurser i detta område. På vissa förmedlingsområden, kanske främst i fråga om ungdomsförmed-lingen och yrkesvägledningen, komma de stora yngre årskullarna inom kort att utsätta arbetsförmedlingen för stora påfrestningar. Behovet av arbets-förmedlingsservice synes också stiga i och med att staden växer. Ju större staden blir, desto svårare blir det för den enskilde att på egen hand över-blicka arbetsmarknaden och att komma i kontakt med de för honom lämpligaste arbetstillfällena.

Den organisation utredningen föreslår är, anför utredningen, avsedd för nuvarande lokalförhållanden. Skulle ett sammanförande av arbetsförmed-lingens olika lokaler komma till stånd, bör personalbehovet omprövas.

Vad angår arbetsnämndens kansli har utredningen anfört, att biträdes-personalen enligt personalplanen utgöres av 3 kanslibitråden och 40 skriv-

eller kontorsbiträden (varav 6 extra befattningshavare) inom normalorganisationen samt 10 skriv- eller kontorsbiträden inom krisorganisationen. Bl. a. på grund av de dåliga befordringsutsikterna har arbetsnämnden haft stora svårigheter att rekrytera biträdespersonal. Enligt nämndens mening borde 2 befattningar i Ce 13 och en i Ce 11 inrättas i stället för motsvarande antal befordringsgångstjänster. Utredningen har ansett, att frågan om inrättande av kontoristtjänster (13 lgr) bör prövas av 1947 års biträdesutredning. Däremot är ett utbyte av 3 skriv- eller kontorsbiträdestjänster mot 3 kanslibitradestjänster i Ce 11 av organisatoriska skäl så starkt av behovet påkallat, att en dylik omorganisation bör genomföras snarast. Utöver de 3 utbytta tjänsterna skulle enligt utredningens mening denna omorganisation möjliggöra indragning av 3 andra skriv- eller kontorsbitradestjänster.

I fråga om artist- och musikerförmedlingen torde få erinras, att 1951 års riksdag beslöt indragning av de inom denna förmedlingsgren inrättade expeditionerna i Linköping, Växjö, Karlstad och Örebro. Expeditionerna i Stockholm, Göteborg och Malmö behölls. Härjämte beslöts, att expeditionen i Gävle skulle kvarstå under budgetåret 1951/52 med hänsyn till att frågan om denna expedition nära sammanhänger med organisationen i Stockholms stad. Utredningen har funnit det svårt att f. n. bedöma i vilken utsträckning Stockholmsförmedlingen kommer att tillföras arbetsuppgifter genom nedläggandet av expeditionerna i Linköping, Växjö, Karlstad och Örebro. Utredningen finner det därför försvarbart, att avgörandet av frågan om Gävle-expeditionen får anstå intill dess att erfarenhet av den redan beslutade omorganisationen erhållits. Någon förstärkning av personalen på Stockholmsexpeditionen föreslås icke.

För sjömansförmedlingen avses enligt gällande personalplan en förste assistent i lönegrad 22 (föreståndare), en assistent i lönegrad 19 och 2 assistenter i lönegrad 16. Regelmässigt äro ytterligare 2—3 tjänstemän tilldelade denna expedition. Utredningen anser motiverat, att föreståndartjänsten, som f. n. är en förste assistenttjänst i 22 lönegraden, utbytes mot en inspektörstjänst i 24 lönegraden. Även i övrigt föreslås en förstärkning av sjömansförmedlingen så att denna, utom föreståndaren, enligt förslaget normalt skall bestå av 2 assistenter i 19 och 3 i 16 lönegraden.

Ungdomsförmedlingen har f. n. följande personaluppsättning: 1 inspektör (24 lgr), föreståndare, samt för manlig ungdomsförmedling 5 assistenter, för kvinnlig ungdomsförmedling 4 assistenter, för manlig yrkesvägledning 3 assistenter och för kvinnlig yrkesvägledning 3 assistenter. Vidare äro 2 assistenttjänster (1 i 22 lgr och 1 i 16 lgr) för ungdomsförmedling inom Stockholms län uppförda på arbetsnämndens stat. Utredningen har med hänsyn till den ökning av antalet ungdomar som kan påräknas anført, att det på något längre sikt knappast synes möjligt att undgå en ökning av personalstyrkan på ungdomsförmedlingen i Stockholms stad. F. n. föreslår utredningen, att ytterligare en tjänst i 22 lönegraden inrättas för yrkes-

vägledning. De för verksamheten i Stockholms län avsedda tjänsterna böra enligt utredningens mening redovisas på länsarbetsnämndens stat.

För arbetsvårdsärenden finnas f. n. 1 inspektör (25 lgr), 4 förste assistenter (22 lgr), 7 assistenter i 19 lönegraden (varav en extra tjänsteman) samt 3 assistenter i 16 lönegraden. Utredningen föreslår icke annan ändring än att den extra assistentbefattningen i 19 lönegraden ombildas till extra ordinarie tjänst.

I fråga om tjänstemannaförmedlingen föreslår utredningen, med anledning av en av statens organisationsnämnd företagen undersökning, att en tjänst som förste assistent i 22 lönegraden överföres till länsarbetsnämnden i Stockholms län och där avses för arbetsvårdsärenden. Även en tjänst i 16 lönegraden anses kunna indragas inom tjänstemannaförmedlingen. En av organisationsnämnden föreslagen indragning av en tjänst i 19 lönegraden anses däremot icke böra genomföras.

Vad slutligen angår arbetsförmedlingen i övrigt har utredningen ansett förstärkning av personalen erforderlig på vissa punkter, främst expeditionen för restaurangpersonal och hemhjälpcentralen. I fråga om sistnämnda central anmärker utredningen dock, att någon förstärkning icke beräknats för förmedling av hemsamariter, då hemsamaritverksamheten liksom hemvårdarinnerverksamheten ansetts i första hand vara en kommunal angelägenhet. Resultatet av utredningens översyn i denna del samt av de i det föregående återgivna förslagen angående specialförmedlingarna har blivit, att antalet assistenttjänster i 16 lönegraden bör ökas med 2, varjämte 4 extra assistenttjänster föreslås ersatta med extra ordinarie befattningar.

I planen för arbetsnämnden i Stockholm äro f. n. upptagna 30 aspirantbefattningar. Utredningen anser detta antal alltför stort för att verksamheten skall kunna planläggas rationellt. I anslutning till ett av arbetsnämnden framlagt förslag förordar utredningen, att antalet aspiranter minskas med 12 samt att i stället 10 nya assistenttjänster i 16 lönegraden inrättas.

Vad angår krisorganisationen har utredningen föreslagit viss reduktion av den för utlänningsärenden anställda personalen. Denna utgjordes vid tiden för utredningens granskning av 12 personer, varav en i lönegrad 22, 3 i lönegrad 19 och 8 i lönegrad 16. Av tjänsterna i 16 lönegraden voro 5 placerade på olika förmedlingsexpeditioner i reguljärt förmedlingsarbete och en på kassaavdelningen. Med hänsyn till utlänningsfrågornas omfattning i Stockholm har utredningen icke ansett det möjligt att föreslå indragning av hela den för utlänningsärenden avsedda personalen. En reduktion anses emellertid möjlig. Utredningen har ansett tillräckligt, att 5 befattningar bibehållas (1 i lgr 22, 2 i lgr 19 och 2 i lgr 16), vilket skulle innebära indragning av en befattning i lönegrad 19 och 6 i lönegrad 16.

I följande sammanställning upptages nuvarande antalet befattningar i Stockholms stad samt det av utredningen föreslagna antalet.

Lönegrad	Befattning	Nuvarande antal	Förslag	Ökning eller minskning + —
	<i>Arbetsnämndens kansli.</i>			
33	Arbetsnämndsdirektör	1	1	
29	Förste inspektör	1	1	
24	Inspektör	3	3	
22	Förste assistent	1	1	
19	Assistent	1	1	
11	Kanslibiträde	3	6	+ 3
11	Förste expeditivsvakt	1	1	
9	Expeditivsvakt	2	2	
4—8	Skriv- och kontorsbiträden	34	34	
		47	50	+ 3
	<i>Förmedlingspersonal.</i>			
25	Inspektör	2	2	
24	”	1	2	+ 1
22	Förste assistent	24	22	— 2
19	Assistent	48	50	+ 2
16	”	45	61	+ 16
10—14	Aspirant	30	18	— 12
		150	155	+ 5
	<i>Extra tjänstemän.</i>			
15	Extra tjänsteman för statistik	1	1	
4—8	Extra skriv- och kontorsbiträden	6	—	— 6
	Vaktmästarbiträden	4	4	
19	Assistent	1	—	— 1
16	Extra assistenter utan särskild placering	4	—	— 4
		16	5	— 11
	<i>Krisorganisationen: utlämningsavdelningen.</i>			
22	Förste assistent	1	1	
19	Assistent	3	2	— 1
16	”	8	2	— 6
4—8	Skriv- och kontorsbiträden	3	3	
		15	8	— 7
	<i>Krisorganisationen: byggnadscentralen</i>			
		16	16	± 0
	Summa	244	234	— 10

Förslagen beräknas för arbetsnämndens del innebära en minskning av de årliga avlöningskostnaderna med 68 600 kronor (inberäknat 32—33 % rörligt tillägg), varav 3 500 kronor falla på normalorganisationen och 65 100 kronor på krisorganisationen.

Personalorganisationen i Stockholms län.

Förutom de två tjänster (1 i 22 och 1 i 16 lgr), som nu finnas för ungdomsförmedling och yrkesvägledning inom Stockholms län och av

utredningen redovisas å länsarbetsnämndens personalstat, anser utredningen erforderligt, att en ny tjänst i 19 lönegraden för nämnda uppgifter inrättas vid kontoret i Solna.

Utredningen anser, att arbetsvärden i Stockholms län icke f. n. blir föremål för den uppmärksamhet som erfordras. Utredningen föreslår därför dels, som förut nämnts, att en tjänst i 22 lönegraden vid tjänstemannaförmedlingen i Stockholms stad överflyttas till länet och där utnyttjas för arbetsvårdsärenden dels ock att en assistenttjänst i 16 lönegraden nyinrättas för nämnda ärenden i länet.

Utredningen upprepar sitt tidigare framförda förslag om inrättande av ytterligare ett avdelningskontor med halvtidstjänstgöring i Stockholms län (i Huddinge).

För länsarbetsnämndens del innebära förslagen en ökning av avlöningskostnaderna med 55 000 kronor inberäknat kostnaderna för de från arbetsnämnden överflyttade tjänsterna (2 tjänster i 22 lgr och 1 i 16 lgr).

Statistikassistenterna.

Arbetsförmedlingsutredningen har erinrat, att den i sitt betänkande den 30 november 1950 angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation förklarat sig ämna återkomma till frågan om de vid länsarbetsnämnderna anställda s. k. statistikassistenternas framtida ställning sedan utredningen behandlat arbetsmarknadsstyrelsens organisation. Utredningen anför nu, att ifrågavarande befattningar sedan arbetsförmedlingens definitiva förstatligande den 1 januari 1948 äro placerade å extra stat (17 tjänster i Cg 15 och 7 i Cg 17). Statistikassistenternas huvuduppgifter äro att svara för länsarbetsnämndernas statistik samt olika register, bl. a. beredskapsregistren. Statistikassistenterna ha endast i ett fåtal fall kunnat förordnas på lägre pensionsberättigande tjänster. Befattningshavarna kunna uppvisa relativt långvariga anställningstider, ett tiotal sedan 1942 och 1943.

Utredningen anser det rimligt, att ifrågavarande tjänstemän erhålla pensionsberättigande anställning utan ytterligare dröjsmål. Utredningen är emellertid icke beredd att förorda högre lönegrad än 15 och anser sig sålunda icke böra ta ställning till huruvida 17 eller 19 lönegraden bör utnyttjas för vissa av ifrågavarande tjänster liksom icke heller till huruvida den vanliga assistentlönegraden 16 bör användas i stället för 15 lönegraden. Dessa frågor höra närmast till tjänsteförteckningsrevisionen. Enligt utredningens mening bör ställning till lönegradsfrågan icke tagas, innan arbetsmarknadsstatistikkommittén framlagt sina förslag och statistikassistenternas arbetsuppgifter därefter blivit slutligt bestämda.

Utredningen förordar därför, att för statistikassistenterna nu inrättas extra ordinarie tjänster i 15 lönegraden, varvid arbetsmarknadsstyrelsen dock bör ha möjlighet att härutöver tills vidare inrätta tjänster i Cg 17 för de nuvarande tjänstemännen i denna lönegrad.

Yttranden.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag att länsarbetsnämnden i Stockholms län skall bibehållas har tillstyrkts av *arbetsmarknadsstyrelsen* samt *länsstyrelsen* och *länsarbetsnämnden i Stockholms län*. *Överståthållarämbetet* har erinrat om att ämbetet tidigare tillstyrkt, att Stockholms län underställes arbetsnämnden i Stockholm. De av arbetsförmedlingsutredningen företagna undersökningarna ge ytterligare stöd för uppfattningen, att en enhetlig arbetsförmedlingsorganisation bör eftersträvas. Det synes dock icke uteslutet, att en sammanslagning av nämnderna med hänsyn till verksamhetsområdets storlek och den omständigheten, att staden och länet i övrigt ha skilda organ, även skulle komma att medföra vissa olägenheter, måhända främst för de övriga arbetsuppgifter, som utöver ledningen av arbetsförmedlingen för närvarande ankomma på nämnderna. En dylik sammanslagning skulle därjämte försvåra ett fullföljande av 1948 års länsstyrelseutrednings förslag om inordnande av vissa fristående länsorgan i länsstyrelserna. *Stockholms stadskollegium* har åberopat, att Stockholmsregionen bildar en i stort sett enhetlig arbetsmarknad. Starka skäl tala därför för att även arbetsförmedlingen organiseras enhetligt för hela regionen. Kollegiet vill sålunda i princip tillstyrka en sådan sammanslagning av arbetsförmedlingsorganen. *Arbetsnämnden i Stockholm* har anfört, att nämnden tidigare tillstyrkt förslaget att huvuddelen av Stockholms län skulle sammanföras med staden i fråga om arbetsförmedlingen. De senare årens erfarenheter ha icke givit nämnden anledning att frångå sin uppfattning om lämpligheten av en organisationsförändring. *Statskontoret* anser, att avsevärda fördelar stå att vinna vid ett sammanförande av de båda nämnderna. Den omständigheten att staden och länet i övrigt ha skilda administrativa organ kan icke utgöra tillräckligt skäl mot ett sådant sammanförande. Statskontoret har för sin del svårt att inse, att länsindelningen skall behöva utgöra avgörande hinder för sådan organisation av arbetsförmedlingsverksamheten, som ur rationell synpunkt visar sig lämplig. Staden och länet utgöra en enhet i fråga om hushållningssällskap och lantbruksnämnd. Då man vidare torde kunna utgå ifrån att länsstyrelseutredningens förslag att överföra länsarbetsnämndernas funktioner till länsstyrelserna icke kommer att genomföras, kan icke heller detta förslag åberopas som skäl att ställa frågan om en sammanslagning av arbetsnämnderna på framtiden. Statskontoret, som anser en uppdelning av länet på flera länsarbetsnämnder icke böra komma i fråga, föreslår, att så snart lokalförhållandena så medgiva Stockholms län i sin helhet sammanföres med Stockholms stad i fråga om arbetsmarknadsorganisationen.

Med anledning av vad utredningen anfört rörande förläggningen av länsarbetsnämnden och huvudkontoret i Stockholms län har *arbetsmarknadsstyrelsen* uttalat, att vissa synnerligen besvärliga lokalfrågor för arbetsnämnden och länsarbetsnämnden måste lösas och att

länsarbetsnämnden därför tills vidare bör förläggas till Solna. Denna förläggning bör emellertid betraktas som en försöksanordning och man får se till resultatet därav när anordnande av gemensamma lokaler för arbetsnämnden och länsarbetsnämnden kan bli aktuellt. Den närmare gränsdragningen mellan de olika nämnderna bör få bestämmas av styrelsen.

Beträffande utredningens förslag till personalorganisation för arbetsnämnden i Stockholm har *arbetsmarknadsstyrelsen* anfört, att enligt förslaget arbetsnämndens personalresurser komma att minskas med sammanlagt 10 befattningar. Mot bakgrunden av utredningens uttalande att arbetsuppgifterna kunna förväntas öka för arbetsförmedlingen i Stockholm synes det styrelsen som om de föreslagna indragningarna äro alltför stora. Omsättningen av personal är särskilt stor vid arbetsnämnden. Detta har till följd att 5—6 tjänster alltid äro vakanta. Därtill komma alltid tjänstledigheter av olika anledningar. Det föreligger därför ständigt behov av vikarier. Vissa fördelar stå att vinna genom att behålla ett antal av de extra assistenter, som enligt utredningens förslag skulle utgå ur organisationen. Genom att dessa finnas att tillgå och genom omflyttningar skulle ofta behovet av utomstående vikarier, vilkas upplärande medför en belastning för den övriga personalen, kunna elimineras. Två av de fyra befattningar i Cg 16, som utredningen föreslagit till indragning, böra därför behållas.

Den kvalitetsförbättring av tjänsterna i biträdesgraderna, som utredningen föreslår, torde möjliggöra, att det totala antalet biträden minskas något. Å andra sidan kvarstå fortfarande de med rådande lokalförhållanden sammanhängande svårigheterna att rationellt utnyttja biträdespersonalen. Styrelsen föreslår därför, att två av de sex extra befattningar för skriveller kontorsbiträden, som föreslagits till indragning, tills vidare behållas.

Styrelsen föreslår vidare, att befattningen som föreståndare för ungdomsförmedlingen uppflyttas från 24 till 25 lönegraden. De stora krav som ställas på denna befattningshavare bland annat med hänsyn till befolkningens utvecklingen motivera, att befattningen i likhet med motsvarande befattningar inom tjänstemannaförmedlingen och arbetsvården i Stockholm hänföres till lönegrad 25. En av befattningarna i lönegrad 16 inom ungdomsförmedlingen bör vidare utbytas mot en befattning i lönegrad 19. Omsättningen av personal är särskilt stor inom ungdomsförmedlingen, bland annat beroende på att kraven på utbildning ställas högre inom denna förmedlingsgren än inom andra. Detta har nämligen till följd att befattningshavare i 16 lönegraden lätt kunna få mera väslönat arbete.

Statskontoret har i fråga om artist- och musikerförmedlingen icke funnit tillräckliga skäl att frångå utredningens tidigare förslag om indragning av Gävleexpeditionen. I vart fall torde personalen å expeditionen kunna minskas. Vad utredningen anfört rörande sjömansförmedlingen har icke övertygat statskontoret om angelägenheten av en förbättrad löneställning för föreståndaren och en assistent. Anledning föreligger icke att beträffande tjänstemannaförmedlingen frångå statens organisationsnämnds förslag att

ytterligare en assistenttjänst i 19 lönegraden indrages. Statskontoret ifrågasätter nödvändigheten av en särskild kommunalarbetarexpedition för förmedling av viss personal till Stockholms stad. Det bör övervägas om icke arbetsuppgifterna omedelbart kunna flyttas till andra expeditioner utan personalförstärkning å dessa. Expeditionsföreståndarens löneställning, 22 lönegraden, förefaller vidare väl hög. Vad slutligen angår förslaget att byta ut 12 aspiranttjänster mot 10 assistenttjänster kunna vissa skäl anföras för en dylik åtgärd. Då denna fråga emellertid har ett intimt samband med förhållandena å landets övriga arbetsförmedlingar, bör förslaget icke upptagas till behandling i detta sammanhang.

Statens lönenämnd har icke funnit anledning till erinran mot de av utredningen framlagda förslagen till lönegradsplacering även om nämnden hyser viss tvekan om den föreslagna uppflyttningen av föreståndartjänsten vid sjömansförmedlingen.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund anser, att varje tal om nedskärning av arbetsförmedlingens resurser i Stockholm borde vara utslutet med hänsyn till befolkningsutvecklingen. Samtliga inspektörstjänster vid arbetsnämnden och arbetsförmedlingen i Stockholm böra inrättas såsom tjänster i 25 lönegraden, varför fyra tjänster i 24 lönegraden böra uppflyttas. Antalet biträdesbefattningar över kontorsbiträdesgraden bör vara nio mot för närvarande tre. Det synes tveksamt om den av utredningen föreslagna indragningen av skriv- eller kontorsbiträdestjänster är möjlig att realisera. Förbundet ifrågasätter, om förslaget till minskning av utlänningsroteln är tillräckligt realistiskt i nuvarande läge. En ny tjänst i lönegrad 19 bör inrättas å den kvinnliga förmedlingen för förstärkning av verksamheten för placering av ensamstående mödrar. Utredningens förslag innebär indragning av en extra assistentbefattning för hemsamaritverksamheten, vilket synes diskutabelt. För artist- och musikerförmedlingen erfordras ytterligare en assistentbefattning samt förstärkning av biträdespersonalen. Antalet 19-gradstjänster är för litet inom ungdomsförmedlingen med hänsyn till arbetsuppgifternas karaktär och kvalitet. Den tjänst i 22 lönegraden å tjänstemannaförmedlingen, som enligt förslaget skall frigöras, bör ägnas andra betydelsefulla arbetsuppgifter vid denna förmedling. Än mera betänksam ställer man sig mot förslaget att dra in en tjänst i 16 lönegraden.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag till personalorganisation inom Stockholms län har tillstyrkts av *arbetsmarknadsstyrelsen*. Med anledning av förslaget att ett deltidskontor i klass 6 skall inrättas i Huddinge har styrelsen emellertid anfört, att förslaget i och för sig är välmotiverat men att verksamheten vore mera betjänt av att ett kontor i klass 5 inrättas i Hallstavik.

Med anledning av utredningens förslag beträffande statistikasistenterna har *arbetsmarknadsstyrelsen* anfört, att förslaget om placering i Ce 15 tills vidare kan godtagas i avvaktan på tjänsteförteckningsrevi-

sionen, om möjlighet lämnas styrelsen att i vissa fall bereda de befattningshavare, som skola handha ifrågavarande arbetsuppgifter, en högre löneställning. Sålunda böra de tjänstemän som nu ha tjänst i Cg 17 i enlighet med utredningens förslag få bibehålla denna. Vidare har det i vissa fall visat sig önskvärt att till hithörande göromål överföra arbetsförmedlingstjänstemän, som på grund av försvagad hälsa eller annan orsak visat sig mindre lämpliga för förmedlingsarbete. Av de tjänstemän, som nu handha statistikgöromål hos nämnderna, äro fem ordinarie tjänstemän i Ca 16 eller Ca 19. Styrelsen hemställer om bemyndigande att vid behov beordra assistent i högst lönegrad Ca eller Ce 19 att med bibehållna löneförmåner uppehålla befattning för statistik- och beredskapsärenden. Den assistenttjänst, vars innehavare erhållit sådant förordnande, bör under tiden få uppehållas med vikariatslöneförordnande. *Statens lönenämnd* har icke funnit anledning till erinran mot vad utredningen föreslagit beträffande statistikassistenterna. *Statskontoret* har uttalat, att om skälen för att tjänsterna ombildas till extra ordinarie anses så starka, att arbetsmarknadsstatistikkommitténs förslag icke böra avvaktas, torde göromålen i varje fall icke kunna motivera högre lönegrad än Ce 13. *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* finner uppenbart, att en placering i 15 lönegraden är orimligt låg med hänsyn till arbetsuppgifternas mångfald och art. Förbundet hemställer, att samtliga ifrågavarande tjänster placeras i 19 lönegraden samt att, om detta icke kan bifallas, tjänsterna tills vidare inrättas som extra ordinarie i de lönegrader, till vilka nuvarande befattningshavare äro hänfödda.

Departementschefen.

Arbetsförmedlingens organisation inom Stockholms stad och Stockholms län erbjuder särskilda problem med hänsyn till att den centrala delen av länet utan tvivel i arbetsmarknadshänseende hör närmare samman med Stockholms stad än med de yttre delarna av länet. En samordning av verksamheten inom Stockholmsområdet är därför angelägen. När arbetsförmedlingens nuvarande organisation fastställdes av statsmakterna år 1947 förelåg förslag att för att säkerställa samordningen förlägga den centrala delen av länet under arbetsnämnden i Stockholm. Förslaget avböjdes med motivering att för arbetsmarknadsfrågorna icke borde skapas en organisation, som avvek från länsindelningen. Samma synpunkt bör enligt min mening fortfarande tillmätas avgörande vikt. Det är icke önskvärt att för förvaltningsuppgifter av sådan natur som de arbetsmarknadspolitiska ha en från länsindelningen avvikande organisation. De svårigheter, som den nuvarande länsindelningen i Stockholmsområdet föranleder, böra lösas i annat sammanhang. Jag ansluter mig därför till arbetsförmedlingsutredningens förslag att en särskild länsarbetsnämnd fortfarande skall finnas för Stockholms län. En samordnad verksamhet beträffande arbetsmarknadsfrågorna inom staden och länet bör givetvis ändock säkerställas. Lämpligt synes

vara, att de båda nämndernas kanslier såsom utredningen föreslagit sammanföras inom en byggnad. Detta kan icke ske för närvarande. Arbetsnämndens lokaler äro splittrade och delvis i hög grad otillfredsställande. Länsarbetsnämnden har nyligen flyttat in i goda lokaler i anslutning till arbetsförmedlingens kontor i Solna. Lokalfrågan bör emellertid upptagas till förnyad prövning när nya lokaler bli tillgängliga för arbetsnämnden i Stockholm. Närmare bestämmelser angående gränsdragningen mellan de båda nämndernas verksamhet och angående samordningen mellan dem böra liksom hittills utfärdas av arbetsmarknadsstyrelsen.

Trots den ökning av folkmängden i Stockholmsområdet, som ägt rum under de senaste åren, har arbetsförmedlingsutredningen föreslagit en viss minskning av personalorganisationen; om de 7 till indragning föreslagna tjänsterna inom krisorganisationen medräknas skulle enligt utredningens förslag antalet heltidstjänster i Stockholms stad och län minskas med 5. I fråga om antalet tjänster kan jag tillstyrka utredningens förslag utom så tillvida, att jag icke beräknar någon tjänst för ett nytt kontor i Huddinge. Vad angår anställningsform och lönegrad kan jag däremot endast delvis tillstyrka förslagen. Avsikten är att statens organisationsnämnd skall fortsätta den granskning av arbetsförmedlingens organisation, som företagits genom arbetsförmedlingsutredningen. Visserligen torde det dröja en avsevärd tid innan resultatet av denna granskning föreligger. Den torde dock få föranleda, att extra anställningsform tillämpas beträffande flertalet av de tjänster som enligt utredningens förslag skola inrättas eller ombildas.

Såsom utredningen föreslagit bör antalet kanslibiträden vid arbetsnämnden ökas med 3 och samtidigt 6 extra befattningar för skriv- eller kontorsbiträden utgå. I fråga om kanslibiträdestjänsterna kan jag tillstyrka extra ordinarie anställningsform. Löneställningen för sjömansförmedlingens föreståndare bör prövas i samband med tjänsteförteckningsrevisionen. I övrigt skulle enligt utredningens förslag beträffande Stockholms stad tillkomma en tjänst i Ce 22 och en tjänst i Ce 19. En tjänst i Cg 19 och 4 tjänster i Cg 16 skulle ombildas till Ce-tjänster. Som ersättning för indragna tjänster inom krisorganisationen skulle ytterligare 3 tjänster i Ce 16 tillkomma. Samtliga ifrågavarande tjänster torde tills vidare få vara extra tjänster. Slutligen skulle 12 aspiranttjänster ersättas med 10 tjänster i Ce 16. Detta förslag kan jag tillstyrka endast såtillvida, att 10 tjänster i Cg 16 inrättas.

Förslaget beträffande Stockholms län innebär, bortsett från den föreslagna kontorsföreståndartjänsten, att en tjänst i Ce 19 och en tjänst i Ce 16 skulle inrättas. Även dessa tjänster böra tills vidare vara Cg-tjänster.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i annat sammanhang anmält, att placeringen av länsarbetsnämndens kansli i anslutning till kontoret i Solna möjliggör ett bättre utnyttjande av personalen, varför en aspirantbefattning och 2 befattningar för skriv- eller kontorsbiträden (den ena inom krisorganisationen) kunna indragas. Medel böra sålunda icke beräknas för dessa tjänster under nästa budgetår.

Arbetsförmedlingsutredningen har föreslagit, att de s. k. statistikassisten-

terna skola — med bibehållande i förekommande fall av sin tjänst i Cg 17 — beredas extra ordinarie tjänst i 15 lönegraden i avbidan på slutlig prövning av tjänsternas lönegradsplacering. Jag biträder detta förslag. Jag har icke något att erinra mot att arbetsmarknadsstyrelsen må, om särskilda skäl föreligga därtill, förordna tjänsteman i högst lönegrad Ca (Ce) 19 att uppehålla dylik tjänst.

V. ANSLAG TILL DEN OFFENTLIGA ARBETSFÖR- MEDLINGEN.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	12 897 000	13 625 179
1951/52 (statsliggaren s. 317)	12 670 000	
1952/53 (förslag)	14 960 000	

Yrkanden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. ^{3/9} och ^{18/12} 1951) hemställt, att anslaget höjes med 2 370 000 kronor på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning	Minskning
1. Arbetsförmedlingsutredningens förslag till personalorganisation i Stor-Stockholm	51 308	
2. Arbetsmarknadsstyrelsens förslag till personalorganisation i Stor-Stockholm utöver utredningens förslag	32 876	
3. Arvoden till kontaktmän	10 000	
4. Arvoden till yrkesvalslärare	15 000	
5. Arvoden till arbetsförmedlingsombud	75 000	
6. Omräkning		
Löneklassuppflyttningar	194 602	
Rörligt tillägg	2 135 274	
Omräkning av anslaget för 1951/52	92 750	
Indragningar föranledda av beslut av 1951 års riksdag		236 810
	<u>2 606 810</u>	<u>236 810</u>
	+ 2 370 000	

7. Ordinariesättning av 157 tjänster.

Motivering.

1.—2. Beträffande dessa punkter torde få hänvisas till vad som anförts under nästföregående avsnitt.

3. Kontaktmännen för yrkesvägledning — lärare som anlitas på orter där ungdomsförmedling icke finnes — erhålla för lektioner i skolan er-

sättning enligt timtaxa i kungörelsen nr 495/1950. Denna ersättning har höjts i samband med att det rörliga tillägget ökats. För tjänstgöring under expeditionstid utgår ersättning med 5 kronor för timme, vilket belopp varit oförändrat sedan år 1945. Det är skäligen att beloppet höjes till 6 kronor för timme.

4. Ett belopp av 10 000 kronor beräknas komma att erfordras för avlöning åt yrkesvalslärare inom försöksdistrikten med nioårig enhetsskola för deras tjänstgöring inom arbetsförmedlingen. De blivande yrkesvalslärarna böra under ca 3 veckor hospitera vid ungdomsförmedling innan de förklaras behöriga såsom yrkesvalslärare. Kostnaderna härför beräknas till 5 000 kronor.

7. Genom beslut av 1951 års riksdag ordinariesattes 66 tjänster i lönegraderna 19—25 utöver de tidigare befintliga tjänsterna. Trots denna förbättring är proportionen mellan ordinarie och extra ordinarie tjänster fortfarande mycket ogynnsam. Arbetsmarknadsstyrelsen föreslår, att ytterligare 142 extra ordinarie tjänster ombildas till ordinarie på sätt som framgår av följande tablå.

Lgr	Befattning	Nuvarande organisation			Arbetsmarknadsstyrelsens förslag		
		Ordinarie	Övriga	S:a	Ordinarie	Övriga	Ökning betr. ordinarie
24	Inspektör	9	4	13	11	2	+ 2
24	Kontorsföreståndare	10	1	11	10	1	.
22	Förste assistent.....	102	51	153	118	35	+ 16
22	Kontorsföreståndare	23	.	23	23	.	.
19	Assistent	114	129	243	162	81	+ 48
19	Kontorsföreståndare	54	6	60	60	.	+ 6
16	Assistent	35	270	305	71	234	+ 36
16	Kontorsföreståndare	16	49	65	50	15	+ 34
		363	510	873	505	368	+ 142

Härjämte böra i enlighet med tillämpade grunder för reglerad befordringsgång 15 befattningar för kontorsbiträde i Ca 8 inrättas.

De 2 till ordinariesättning föreslagna tjänsterna i 24 lönegraden äro inspektörstjänster för kansliärenden i Stockholm och Göteborg.

Av de 16 tjänsterna i 22 lönegraden (förste assistent) äro 2 avsedda för allmänna arbetsförmedlingsuppgifter, 5 för tjänstemannaförmedling, 3 för arbetsvård, 2 för yrkesvägledning, 2 för artistförmedling och 2 för expeditioner för industri och hantverk.

I lönegrad 19 ha samtliga kontorsföreståndare utom 6 nu blivit ordinarie. Styrelsen anser, att samtliga ifrågavarande föreståndare böra vara ordinarie. Av assistenterna i nämnda lönegrad böra icke flera än en tredjedel av antalet vara extra ordinarie. 48 tjänster böra vid sådant förhållande ombildas.

I lönegrad 16 kan det fortfarande vara skäl att behålla ett förhållande-

vis stort antal extra ordinarie tjänster. Antalet ordinarie kontorsföreståndartjänster bör dock ökas från 16 till 50 och antalet ordinarie assistenttjänster från 35 till 71.

Yttranden.

Statskontoret vill icke motsätta sig att ett begränsat antal ordinarie befattningar inrättas men finner det av styrelsen föreslagna antalet alltför högt. Icke minst med hänsyn till angelägenheten av att här avsedda organisation har en viss grad av elasticitet synes antalet böra begränsas väsentligt, i varje fall intill dess att organisationsnämnden verkställt sin undersökning av verksamheten.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund anser, att utöver de av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna tjänsterna 29 tjänster i 22 lönegraden böra ombildas till ordinarie.

Departementschefen.

Organisationen inom Stockholms stad och Stockholms län har jag behandlat under nästföregående avsnitt. Med anledning av de av mig därvid förordade förslagen bör anslaget höjas med 27 000 kronor.

Jag har icke något att erinra med anledning av förslagen rörande arvoden till kontaktmän för yrkesvägledningen och ej heller mot att särskilt belopp beräknas för arvoden åt yrkesvalslärare. Riktlinjer för den försöksverksamhet, där sistnämnda lärare anlitas, underställdes riksdagen i propositionen 1951: 136. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om yrkesvalslärarnas arvoden. Det för arvoden till arbetsförmedlingsombud avsedda beloppet minskades för innevarande budgetår med 90 000 kronor (inberäknat 12 % rörligt tillägg). Styrelsen har nu hemställt, att beloppet ånyo måtte ökas med 75 000 kronor (inberäknat 33 % rörligt tillägg). Enligt vad jag inhämtat ha de försök som företagits med skriftliga anmälningar av arbetssökande å orter där arbetsförmedlingskontor eller ombud ej finnes, icke motsvarat förväntningarna. På grund härav och med hänsyn till de numera osäkra förhållandena på arbetsmarknaden anser jag mig icke böra motsätta mig en viss förstärkning av det för ombudsarvoden avsedda beloppet. Förstärkningen bör dock begränsas till 50 000 kronor.

Jag vill icke heller motsätta mig, att ytterligare ett antal tjänster inom arbetsförmedlingen överföres på ordinarie stat. Såsom statskontoret anfört bör dock det av styrelsen föreslagna antalet reduceras. Jag förordar, att ytterligare 80 tjänster (2 i 24 lgr, 16 i 22 lgr, 38 i 19 lgr och 24 i 16 lgr) ombildas till ordinarie tjänster. Härjämte bör antalet befattningar i Ca 8 såsom arbetsmarknadsstyrelsen anfört ökas med 15.

De av mig förordade förslagen föranleda, inberäknat omräkningsposterna, en ökning av anslaget med 2 290 000 kronor. Anslagsposterna beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 5 115 000 (+ 1 123 000) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 229 000 kronor;
 avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 6 037 000 (— 1 178 000) kronor;
 särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän 1 500 kronor;
 rörligt tillägg 3 577 500 (+ 2 345 000) kronor.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	3 515 000	3 467 771
1951/52 (statsliggaren s. 320)	3 450 000	
1952/53 (förslag)	3 978 000	

Yrkanden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. 3/9 1951) hemställt, att anslaget höjes med 556 000 kronor.

	Ökning
1. Sjukvård m. m.	30 000
2. Reseersättningar	45 000
3. Underhåll och drift av tjänstebilar	15 000
4. Lokalkostnader	163 000
5. Expenser	290 000
6. Utbildnings- och instruktionsverksamhet	13 000
	<hr/>
	556 000

Motivering.

1. *Sjukvård m. m.* Utgift 1949/50 74 924, 1950/51 91 264; anslag 1951/52 60 000.

2. *Reseersättningar.* Utgift 1949/50 282 677, 1950/51 261 774; anslag 1951/52 265 000. Till belastningssiffran för 1950/51 bör läggas ett belopp av 8 000 kronor för utgifter, som icke hunnit verkställas före budgetårets utgång. Den av 1951 års riksdag beslutade reduktionen av arbetsförmedlingens personal torde icke komma att medföra någon minskning av utgifterna för resor, då den friställda personalen företagit resor i mycket begränsad omfattning och ökade kostnader torde uppstå för s. k. ambulatorisk förmedling. Höjningen av biljettpriser och traktamentsersättningar torde medföra en kostnadsökning av i genomsnitt 15 %.

3. *Underhåll och drift av tjänstebilar.* Utgift 1949/50 87 498, 1950/51 85 316; anslag 1951/52 90 000. Till belastningssiffran för 1950/51 bör läggas ett belopp av 3 000 kronor för utgifter, vilka icke hunnit bestridas före budgetårets utgång. Med hänsyn till de avsevärt höjda reparationskostnaderna bör posten höjas med 15 000 kronor.

4. *Lokalkostnader.* Utgift 1949/50 1 158 678, 1950/51 1 182 965; anslag

1951/52 1 180 000. De verkliga kostnaderna för 1950/51 beräknas uppgå till ca 1 197 000 kronor. Av detta belopp utgöra ca 19 700 kronor inrednings- och reparationskostnader, ca 68 100 kronor lokalersättningar till arbetsförmedlingsombud och 1 109 000 kronor utgifter för hyror, bränsle, lyse och vatten. För 1952/53 beräknar styrelsen på grund av prisstegringar ett medelsbehov för inrednings-, ändrings- och reparationsarbeten av 25 000 kronor. Till lokalersättningar åt arbetsförmedlingsombud beräknas 68 000 kronor. Utgifterna för hyror, bränsle, lyse och vatten uppskattas, med reservation för åtskilliga ovissa faktorer, till 1 250 000 kronor.

5. *Expenser.* Utgift 1949/50 1 829 281, 1950/51 1 791 808; anslag 1951/52 1 790 000. De verkliga utgifterna för 1950/51 beräknas till 1 801 000 kronor. Ökningen av medelsbehovet för nästa budgetår betingas huvudsakligen av prisstegringarna.

6. *Utbildnings- och instruktionsverksamhet.* Utgift 1949/50 31 055, 1950/51 53 560; anslag 1951/52 60 000. De fasta utgifterna ha stigit väsentligt. Detta gäller i första hand de största posterna, nämligen rese- och traktamentskostnader samt inackorderingsavgifter. Man torde även få räkna med en viss höjning av föreläsararvodena.

Yttrande.

Statskontoret anser, att anslagsposten till reseersättningar bör fastställas till något lägre belopp än styrelsen beräknat, förslagsvis 300 000 kronor. Anslagsposten till lokalkostnader bör med hänsyn till den av 1951 års riksdag beslutade indragningen av vissa kontor kunna upptagas till lägre belopp än för innevarande budgetår. Höjningen av expensposten bör begränsas till ca 10 % och posten sålunda uppföras med 1 980 000 kronor.

Departementschefen.

Jag har icke något att erinra mot den av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna uppräknningen av anslagsposterna till sjukvård m. m., underhåll och drift av tjänstebilar samt lokalkostnader med resp. 30 000, 15 000 och 163 000 kronor. Anslagsposten till reseersättningar synes böra höjas med 40 000 kronor, anslagsposten till expenser med 270 000 kronor samt anslagsposten till utbildnings- och instruktionsverksamhet med 10 000 kronor. Anslaget bör alltså höjas med (30 000 + 15 000 + 163 000 + 40 000 + 270 000 + 10 000) 528 000 kronor och upptagas till (3 450 000 + 528 000) 3 978 000 kronor.

Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	2 500 000	2 586 116
1951/52 (statsliggaren s. 321)	2 500 000	
1952/53 (förslag)	2 500 000	

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. 3/9 1951) anfört, att avlöningskostnaderna för arbetsförmedlingens krispersonal under budgetåret 1950/51 uppgingo till ca 2 060 000 kronor. Härvid är att märka, att höjningen av det rörliga tillägget endast berörde halva budgetåret. För hela innevarande budgetår gäller ett högre procenttal, vilket innebär, att det anvisade beloppet 1 900 000 kronor icke kommer att visa sig tillräckligt, trots att flertalet utlännings-tjänster indragas senast den 1 januari 1952. Icke heller de ytterligare minskningar i antalet befattningar, som kunna komma att genomföras under budgetåret 1952/53, torde med hänsyn till det rörliga tillägget leda till att kostnaderna komma att understiga 1 900 000 kronor.

Styrelsen, som av Kungl. Maj:t anbefallts att inkomma med utredning angående biträdesbehovet för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation och krisorganisation, anmäler, att statens organisationsnämnd snarast möjligt kommer att företaga en översyn av detta personalbehov. Styrelsen kommer att så snart resultatet av översynen föreligger avge ifrågavarande utredning.

Styrelsen upplyser, att utgifterna under omkostnadsposten uppgingo till 517 700 kronor under budgetåret 1950/51. Med tillägg av kostnader, som bestritts efter budgetårets utgång, uppgick den verkliga belastningen till 545 700 kronor. Med hänsyn till inträffade prisstegringar och avgiftshöjningar bör omkostnadsposten för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 600 000 kronor.

Hela anslaget beräknas alltså till (1 900 000 + 600 000) 2 500 000 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

Statskontoret har icke haft något att erinra mot anslagsberäkningen.

Departementschefen.

Under innevarande budgetår har ett antal av de för utlänningsärenden inrättade tjänsterna indragits i enlighet med beslut av 1951 års riksdag. I det föregående har jag tillstyrkt indragning av ytterligare 7 dylika tjänster. Möjligheterna att minska även den för handhavande av byggnadsregleringen avsedda organisationen böra givetvis beaktas. Såsom arbetsmarknadsstyrelsen anfört föranleder emellertid det höjda rörliga tillägget samt prisstegringarna ett ökat medelsbehov. Såsom styrelsen föreslagit bör anslaget för nästa budgetår anvisas med oförändrat belopp 2 500 000 kronor.

VI. ARBETSMARKNADSSTYRELSENS FÖRRÅDS- VERKSAMHET.

Arbetsförmedlingsutredningens förslag.

Arbetsmarknadsstyrelsens förråd omfattar för närvarande i huvudsak materiel, som är avsedd för beredskapsarbeten. Under det senaste kriget anskaffades i stor utsträckning materiel för flyktingläger och för skogsarbete, men dessa förråd ha numera till största delen avvecklats.

För att kunna bedöma behovet av förrådsorganisation inom arbetsmarknadsverket har utredningen nödgats ingå på frågan i vilken utsträckning materiel för beredskapsarbeten bör hållas i förråd av arbetsmarknadsstyrelsen med hänsyn till de av styrelsen drivna arbetena och såsom beredskap för möjlig framtida arbetslöshet.

Beredskapslagringens storlek.

Utredningen anför att arbetsmarknadsstyrelsen har övertagit uppgiften att hålla materiel för beredskaps- och motsvarande arbeten från sina föregångare arbetsmarknadskommissionen och arbetslöshetskommissionen. Beståndet av dylik materiel, omfattande arbetsmaskiner och redskap för anläggningsarbeten ävensom baracker och förläggningsutrustning, hade sin maximala omfattning vid arbetslöshetskrisen under 1930-talets första hälft och motsvarade då behovet för en i statliga reserverbeten sysselsatt arbetsstyrka av cirka 28 000 man (juli 1934). Därefter minskades materielmängden successivt och motsvarade vid arbetsmarknadskommissionens tillkomst i maj 1940 ungefärligen behovet för sysselsättning av cirka 10 000 man.

Förrådshållningens omfattning har sedermera varit föremål för olika överväganden. Härom anför utredningen i huvudsak följande.

Investeringsutredningen (SOU 1946:13) ansåg, att ett beredskapslager borde uppläggas för att bemästra en första ansvällning av arbetsvolymen vid inträdande arbetslöshet samt för att säkerställa tillgången på sådana maskiner, redskap och verktyg, beträffande vilka den inhemska industriens tillverkningskapacitet var otillräcklig att möta den ökade efterfrågan, som kunde befaras vid en arbetsmarknadskris. Utredningen ansåg det ändamålsenligt, att komplettering i första hand företogs av maskinförråden hos arbetsmarknadskommissionen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Denna komplettering borde erhålla sådan omfattning, att förråden ifråga blevo tillräckliga för en ökning av arbetsstyrkan med 15 000 man.

Vidare må erinras om en på uppdrag av statens sakrevision under senare delen av 1947 verkställd granskning av arbetsmarknadskommissionens förrådsverksamhet. Ifråga om avvägningen av förrådets storlek framhöll sakrevisionens utredningsman bland annat, att den omständigheten borde beaktas, att man fick gå så långt tillbaka i tiden som till 1936 för att finna en arbetsstyrka vid beredskapsarbeten i arbetslöshetskommissionens regi uppgående till inemot 10 000 man samt att det kunde antagas, att beredskapshållningen av arbetsmaskiner och redskap med de nya utvägar, som borde kunna finnas, var tillfyllest även om den skulle reduceras till att avse behovet för cirka 7 500 man.

1947 års arbetslöshetssakkunniga konstaterade, att behov dittills ej visat sig föreligga av en beredskapslagring av tidigare ifrågasatt omfattning. Enligt de sakkunnigas uppfattning kunde det ej heller anses lämpligt att verkställa upphandling, förrän behov uppstod. På grundval av dessa överväganden ville de sakkunniga förordade, att beredskapsförråden hos arbetsmarknadsstyrelsen erhöles en sådan omfattning, att de blevo tillräckliga för en arbetsstyrka av cirka 6 000 man.

Vid anmälan av arbetslöshetssakkunnigas förslag i propositionen nr 249 till 1948 års riksdag uttalade föredragande departementschefen, att en beredskapslagring av den storleksordning, som de sakkunniga föreslagit,

kunde anses tillräcklig, om den var avsedd för en säsongarbetslöshet av något större omfattning än den under de tidigare åren vanliga. Enligt departementschefens mening kunde det emellertid anses överensstämna med de grundsatser som präglat bland annat investeringsplanläggningen att sätta målet för beredskapen mot arbetslöshet högre. Han ansåg sig därför icke böra förorda en begränsning av arbetsmarknadsstyrelsens lagerhållning i den föreslagna omfattningen. Ehuru departementschefen å andra sidan icke kunde tillstyrka, att lagerhållningen ökades till den av investeringsutredningen föreslagna omfattningen, ansåg han, att förråden — vilka i fråga om vissa arbetsmaskiner uppskattats förslå för 7 000—8 000 man men icke innehöllo fullgod maskinuppsättning ens för detta antal — borde tills vidare i stort sett bibehållas vid oförändrad storlek.

I fråga om storleken av arbetsmarknadsstyrelsens nuvarande förråd erinrar arbetsförmedlingsutredningen, att styrelsen under 1950 företagit en undersökning i syfte att utröna behovet av materiel för sysselsättning av 7 500 man i beredskapsarbeten. Utredningen har givit vid handen, att väsentliga underskott föreligga beträffande flera olika slag av maskiner hos den befintliga maskinparken samt att därutöver vissa slag av maskiner helt saknas. I lagerhållningen ingående handredskap och förläggingsmateriel ha med hänsyn till nuvarande leveransmöjligheter nedbringats till en genomsnittlig storlek, motsvarande behovet för 7 500 respektive 4 000 man.

Arbetsförmedlingsutredningen konstaterar, att ovisshet för närvarande råder rörande målsättningen för förrådsverksamheten, vilket måste göra sig gällande såväl när det gäller nyanskaffningar och försäljningar som beträffande förrådsväsendets lokal- och personalfrågor. Utredningen anser det angeläget att mera bestämda riktlinjer snarast meddelas för verksamhetens bedrivande.

För att kunna fullgöra den uppgift i fråga om beredskapsarbeten, som utredningen angivit — innefattande att i egen regi driva vissa arbeten — bör arbetsmarknadsstyrelsen disponera maskiner och redskap för anläggningsarbeten. Med hänsyn till beredskapsarbetenas ringa omfattning för närvarande och önskemålet att styrelsen skall kunna ingripa mycket snabbt bör materielltillgången möjliggöra en viss ökning av beredskapsarbetena. Hur högt målet bör sättas eller med andra ord i vilken utsträckning materiel bör hållas i förråd av beredskapsskäl anser utredningen emellertid i hög grad tveksamt. Utredningen anför härom bland annat följande.

Sysselsättningsprogrammen i investeringsreserven för innevarande budgetår innebära, att sysselsättning skulle kunna beredas cirka 96 000 man i genomsnitt under ett år, därav 38 000 inom husbyggnadsprogrammet och 54 000 inom grovarbetsprogrammet samt 4 000 man i industriarbete. Utan en ingående undersökning torde det icke vara möjligt att avgöra, i vilken utsträckning de nuvarande maskinresurserna i landet möjliggöra ett genomförande av detta sysselsättningsprogram vid sidan av den ordinarie verksamheten. Utredningen har icke ansett sig böra företa en sådan undersökning. Emellertid torde maskintillgången ha ökat i icke obetydlig omfattning under senare år. Samtidigt har mekaniseringsgraden stigit avsevärt.

Allmänt sett synes det finnas anledning antaga, att maskintillgången inom landet är utnyttjad för den normala byggnads- och anläggningsverksamheten. Från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har upplysts, att verkets maskinpark, vilken är den största som disponeras av en statlig förvaltning, är underdimensionerad i förhållande till omfattningen av verkets nuvarande verksamhet. Förutom de egna maskinerna disponerar verket för närvarande ett stort antal sådana, tillhöriga entreprenörer och andra utomstående, bland vilka även märkes arbetsmarknadsstyrelsen. Även kommunernas och entreprenadfirmornas materiel torde i stort sett vara fullt utnyttjad. Såsom framgår av det anförda representerar icke ens arbetsmarknadsstyrelsens materiel helt en beredskap, i det att denna materiel delvis är uthyrd och sålunda utnyttjad i den normala anläggningsverksamheten.

Å andra sidan tala enligt utredningen vägande skäl för att den bild av beredskapen, som sålunda framkommit, icke bör tillmätas alltför stor vikt. Vad som sagts om att materielltillgångarna äro i stort sett utnyttjade gäller under förutsättning, att arbetena bedrivs med nuvarande höga mekaniseringsgrad. Det torde åtminstone övergångsvis vara försvarligt att vid en omfattande arbetslöshet minska mekaniseringen, varigenom arbetsstyrkan kan ökas. Vidare bör i beräkningen medtagas, att helt andra förutsättningar än tidigare nu torde föreligga beträffande industriens möjligheter att i en krissituation möta en ökad efterfrågan på maskiner. Härtill kommer, att anläggningsarbeten icke torde komma att ges samma centrala roll som tidigare vid en eventuell framtida omfattande arbetslöshetskris. Slutligen, framhåller utredningen, torde eventualiteten av en sådan icke böra tillmätas någon större sannolikhet. Utifrån nu anförda synpunkter har arbetsförmedlingsutredningen ansett, att arbetsmarknadsstyrelsens lagerhållning i rådande läge på arbetsmarknaden bör kunna begränsas till att avse behovet för drivande av arbeten vid en inom visst område och visst yrke uppträdande arbetslöshet av begränsad omfattning.

Enligt utredningen gör emellertid ovissheten om arbetsmarknadens utveckling det icke möjligt att draga några bestämda slutsatser beträffande den erforderliga storleken av denna lagerhållning. En viss ledning för bedömning av frågan anser utredningen dock kunna erhållas av den omfattning, i vilken beredskapsarbeten hittills förekommit.

Verksamheten hade, anför utredningen, sin största omfattning under arbetslöshetskrisen i början av 1930-talet. Den högsta sysselsättningssiffran uppnåddes som förut nämnts i juli 1934, då antalet i arbetslöshetskommissionens regi sysselsatta arbetare uppgick till cirka 28 000 man. Under den period med början i maj 1940, då arbetsmarknadskommissionen svarade för verksamheten, var sysselsättningen störst under 1944. Maximisiffran uppnåddes i maj nämnda år, då antalet hänvisade arbetare vid statliga och statskommunala beredskapsarbeten uppgick till 6 491. Antalet vid beredskapsarbeten sysselsatta arbetare har härefter starkt nedgått. Under åren 1948—1950, då arbetsmarknadsstyrelsen handhaft verksamheten, har det högsta antalet sysselsatta uppgått till cirka 2 000 man. Verksamheten hade sin maximala omfattning i mars 1950, då 2 035 man sysselsattes vid bered-

skapsarbeten. Antalet sysselsatta arbetare har under 1951 ytterligare nedgått.

Utredningen konstaterar, att med undantag för arbetslöshetskrisen under 1930-talet har behov hittills ej förelegat av materiel för en större arbetsstyrka än cirka 6 500 man, vilken dock är att finna så pass långt tillbaka i tiden som 1944. Arbetsmarknadsläget har emellertid sedan dess undergått en radikal förändring och det synes utredningen därför mera realistiskt att räkna med en lagerhållning motsvarande behovet för den största arbetsstyrka, som sysselsatts vid beredskapsarbeten under de senaste åren eller cirka 2 000 man. Utredningen har dock ansett, att beredskapslagringen av försiktighetsskäl bör givas en omfattning motsvarande behovet för cirka 3 000 man.

Vad angår sammansättningen av den i arbetsmarknadsstyrelsens nuvarande förråd ingående materielen uppvisar maskinparken enligt beräkningar, som företagits inom styrelsen, såväl överskott som underskott i förhållande till en arbetsstyrka av den föreslagna storleksordningen. Vid beräkningarna har hänsyn tagits till behovet av utrangeringar samt väntade leveranser under innevarande budgetår. Utredningen har icke ansett sig böra närmare ingå på prövning av frågan om den erforderliga upprustningen av maskinparken eller kostnaderna härför, då det torde få ankomma på styrelsen att framlägga förslag härom. Emellertid understryker utredningen lämpligheten av att upprustningsprogrammet under rådande förhållanden genomföres successivt och under hänsynstagande till att maskinparken bör kunna tjäna som stomme för en utbyggnad, om situationen på arbetsmarknaden skulle ge anledning därtill. Med hänsyn till denna eventualitet synes tills vidare sådan i den nuvarade maskinuppsättningen ingående omodern men fullt användbar materiel böra behållas, som icke ställer särskilda anspråk ifråga om lagringsmöjligheter. Utredningen förutsätter härjämte, att i förrådsrörelsen ingående arbetsmaskiner skola liksom för närvarande är fallet kunna uthyras i den mån styrelsen icke behöver utnyttja dem för egna arbeten.

Däremot anser utredningen, att lagring av handredskap och förläggningmateriel knappast är påkallad av beredskapsskäl. Då emellertid arbetsredskapen huvudsakligen utgöras av använd materiel, som vid en realisation torde representera ett förhållandevis ringa värde, synes intet vara att erinra mot att vissa mängder av dylik materiel hålles i förråd tills vidare under förutsättning att nämnvärda kostnader härigenom icke uppkomma.

Förrådsorganisationen.

Förrådsorganisationen bestod ursprungligen av materieluppläggningar vid ett antal större arbetsföretag eller komplex av dylika företag. I samband med arbetenas successiva upphörande reducerades antalet av dessa tempö-

rära, under respektive arbetsledningars förvaltning stående materielplatser och ombildades därvid till förrådsorgan med var sin särskilda lokala förvaltning. Rörande de nuvarande organen har utredningen lämnat följande uppgifter.

Dessa organ utgöras numera av de s. k. centralförråden, vilka för närvarande finnas i Tenhult, Gnesta och Långsele. Förrådsplatsernas tomtområden äro förhyrda och byggnadsbestånden är i regel av enkel beskaffenhet. I Tenhult utgöras byggnaderna av en f. d. torvlada jämte ett antal från nedlagda arbetsplatser flyttade skjul och bodar. Huvudbyggnaden i Gnesta på ett av statens järnvägar förhyrt markområde är ett f. d. lokstall och övriga byggnader bestå av baracker och skjulbyggnader. Den i Långsele befintliga enda byggnaden är en f. d. ladugård med stall och fodermagasin. Den för förrådshållningen erforderliga verkstadsrörelsen är koncentrerad till förrådet i Gnesta.

Vid de tre centralförråden finnas för närvarande en ledningspersonal av tre förvaltare, en redogörare och två biträdande redogörare samt en verkstadsförmän. Övrig personal utgöres av nio verkstadsarbetare, tre smeder och en reparatör, en snickare samt tretton förråds- och diversearbetare eller sålunda totalt 34 personer.

Driftkostnaderna för förråden ha under det sistförflutna budgetåret uppgått till cirka 380 000 kronor.

Utredningen erinrar, att arbetsmarknadsstyrelsen i anslutning till den tidigare berörda utredningen rörande behovet av materiel för en arbetsstyrka av 7 500 man även undersökt möjligheterna att samordna en förrådsrörelse av denna omfattning med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förrådsverksamhet, därvid olika alternativ för samordning framkommit. Av utredningens redogörelse inhämtas bland annat, att arbetsmarknadsstyrelsen i framställning till Kungl. Maj:t förordat en lösning i huvudsak innebärande att arbetsmarknadsstyrelsen, vad förrådshållningen för södra och norra Sverige beträffar, i stället för att hålla egna byggnadsbestånd förhyr lokaler inom byggnader, som av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förtidsuppföras. Härvid har förhyrning å tre depåförråd (Skillingaryd, Vännäs och Älandsbro) preliminärt beräknats, medan förrådshållningen för mellersta Sverige fortfarande skulle vara förlagd till centralförrådet i Gnesta. Styrelsen har tillika hemställt om bemyndigande att för förbättringar vid förrådet i Gnesta få disponera 95 000 kronor av tillgängliga medel ur anslaget till styrelsens förrådsverksamhet. Genom remiss har utredningen anbefallts pröva ifrågavarande framställningar.

Arbetsförmedlingsutredningen framhåller, att genom den reducering av lagerhållningen, som utredningen föreslagit, frågan om förrådsorganisationen har kommit i ett annat läge och lämpligen bör lösas efter andra linjer än arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit. Utredningens förslag innebär, att lagerhållningen koncentreras till centralförrådet i Gnesta, vilket är beläget i mellersta Sverige och varifrån transportmöjligheterna med järnväg till olika delar av landet äro goda. Enligt vad utredningen inhämtat hos arbetsmarknadsstyrelsen och genom besök på platsen torde det erforderliga

behovet av olika lagringsutrymmen, sedan vissa förbättringar företagits, i huvudsak kunna tillgodoses inom de nuvarande förrådslokalerna och med anlitan av den av styrelsen begärda medelsanvisningen för förbättringar vid förrådet. För lagerhållningens koncentration till Gnesta talar även att den för de nuvarande förråden gemensamma verkstadsrörelsen finnes där.

Utredningen anser, att det torde vara ändamålsenligt att utöver förrådet i Gnesta upprätthålla en mindre förrådsorganisation i Norrland med hänsyn till det hittills ständiga behovet av beredskapsarbeten i denna landsända. Ifrågavarande uppgift torde tills vidare kunna fyllas av det nuvarande förrådet i Långsele. Emellertid utgår det gällande nyttjanderättsavtalet, vilket omfattar både tomt och byggnader, år 1954 utan möjlighet till förlängning. Med hänsyn såväl härtill som till förrådslokalernas mindre lämpliga beskaffenhet, anses förrådsorganisationen för Norrlands vidkommande med fördel kunna anordnas i anslutning till den länsdepå, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har för avsikt att upprätta i Vännäs. Enligt utredningen kan möjligen det härutöver vara lämpligt med någon upplagsplats för sådan materiel, bland annat decauvillemateriel, som icke erfordrar förrådsbyggnader. Någon personal synes icke behöva beräknas härför.

Genom den föreslagna förrådsorganisationen skulle det nuvarande förrådet i Tenhult, vars verksamhet för närvarande är av relativt ringa omfattning, upphöra. Den vid förrådet tjänstgörande personalen uppgående till en förvaltare, en biträdande redogörare och en förrådsman, torde härigenom kunna inbesparas. Förrådspersonalen vid förråden i Gnesta och Långsele består för närvarande av 25 respektive 6 personer. Genom pensionsavgång anses en minskning möjlig under nästa budgetår med 2 respektive 3 personer. Utredningen har icke funnit det möjligt att nu göra någon mera ingående beräkning av det erforderliga personalbehovet för de båda förråden. Emellertid förutsätter utredningen, att ytterligare minskningar skola kunna göras.

Yttranden över arbetsförmedlingsutredningens förslag.

Beträffande den föreslagna lagerhållningen framhåller *arbetsmarknadsstyrelsen*, att utredningen i alltför hög grad bundit sina hänsynstagen till det rådande läget på arbetsmarknaden och de erfarenheter rörande behovet av beredskapsarbeten, som utmärkt de senaste åren. Det avgörande, som statsmakterna måste träffa, gäller enligt styrelsens mening närmast huruvida beredskapshållningens syfte skall vara att täcka behovet av utrustning å ena sidan vid en mera säsongmässigt betonad och relativt begränsad arbetslöshet eller å andra sidan för ett första skede vid en arbetslöshetskris av större mått. Vid ett sådant val anser styrelsen försiktigheten bjuda, att man avväger beredskapshållningens omfattning så att förutsättningar finnas att möta även en svårare kris. Enligt styrelsens uppfattning

är en beredskapshållning, som möjliggör sysselsättning av cirka 7 500 man, avgjort att föredraga framför utredningens förslag. Styrelsen har i detta sammanhang även hänvisat till att den centrala företagsnämnden för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsrörelse för sin del ansett, att skäl icke framkommit för en ändrad uppfattning angående förrådsrörelsens omfattning. Styrelsens förslag beträffande beredskapshållningen har närmast avsett hållandet av en maskinpark. För ernående av en såväl kvantitativt som kvalitativt tillfredsställande uppsättning måste denna dels utökas och dels förnyas, vilket även gäller vid en begränsning av beredskapshållningen till det av utredningen föreslagna behovet för cirka 3 000 man. Enligt styrelsens uppfattning bör möjlighet omedelbart beredas styrelsen att beställa de maskiner, som erfordras för en sysselsättning av detta antal man. En ökning av behovet för sysselsättning av cirka 7 500 man anses böra genomföras successivt beroende av läget på arbetsmarknaden. I fråga om övrig materiel anser styrelsen, att handredskapen icke böra nedbringas under den nivå, som väljes som riktlinje för beredskapshållningen, och att förläggningmaterielen vid en förrådshållning för cirka 7 500 man utan olägenhet kan hållas vid det nuvarande lagrets storlek motsvarande behovet för cirka 4 000 man, medan den vid en beredskapshållning enligt utredningens förslag kan nedbringas till behovet för cirka 2 000 man.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen delar utredningens uppfattning att anläggningsarbeten icke torde komma att givas samma centrala roll som tidigare vid en eventuell omfattande arbetslöshet. Med hänsyn till ovissheten om den omfattning, i vilken dylika arbeten därvid kunna komma ifråga, är styrelsen dock tveksam om lagerhållningen i fråga om maskiner och materiel kan begränsas så starkt, som utredningen förutsatt. *Överrevisorerna* vid arbetsmarknadsstyrelsen anse, att utredningens beräkning av behovet av förrådshållning är alltför snäv och att densamma därför knappast torde böra läggas till grund för ett beslut i ämnet.

Utredningens förslag beträffande förrådsorganisationen har icke föranlett något särskilt uttalande från *arbetsmarknadsstyrelsens* sida. Icke heller *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* har haft något att anföra i frågan, medan *överrevisorerna* förutsätta, att organisationsfrågan såvitt möjligt löses i samverkan med andra statliga myndigheter, som för sin verksamhet ha tillgång till förrådslokaler.

Arbetsmarknadsstyrelsens anslagsberäkning m. m.

Å riksstaten för innevarande budgetår har till Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet anvisats ett reservationsanslag av 100 kronor. Vid utgången av budgetåret 1950/51 fanns å anslaget en reservation av 4 575 442 kronor.

Kungl. Maj:t har medgivit, att under budgetåret 1951/52 må från anslaget bestridas utgifter intill följande belopp i den mån medel för täckande av utgifterna finnas disponibla å anslaget.

	Kronor
Kostnader för förrådens drift	340 000
Anskaffning av maskiner, redskap och förläggingsmateriel	500 000
Anskaffning av reservdelar	150 000
Kostnader för uppläggning av förråd av rör och rördelar m. m. ...	50 000
	Summa kronor 1 040 000

Kungl. Maj:t har vidare medgivit, att arbetsmarknadsstyrelsen, under angivna förutsättning, må under budgetåret 1951/52 disponera vid utgången av budgetåret 1950/51 outnyttjade medel, vilka genom Kungl. Maj:ts tidigare beslut anvisats till anskaffning av maskiner, redskap och förläggingsmateriel.

Arbetsmarknadsstyrelsen har (skr. $\frac{3}{9}$ 1951) anfört, att uppbördsmedlen under budgetåret 1950/51 uppgått till ca 1 760 000 kronor, varav försäljningsinkomster 1 060 000 kronor, hyror 365 000 kronor och debiteringar på andra anslag 335 000 kronor. Försäljningen av överskottsmateriel har i stort sett slutförts under nämnda budgetår.

Försäljningsinkomsterna under innevarande budgetår beräknas numera till 100 000 kronor. Hyresinkomsterna kunna med hänsyn till höjda hyror och ökad uthyrning beräknas stiga till 400 000 kronor. Debiteringar å andra anslag uppskattas till 250 000 kronor. Uppbördsmedlen beräknas sålunda till 750 000 kronor, varigenom tillgängliga medel under anslaget skulle komma att utgöra (4 575 442 + 750 000) ca 5 325 000 kronor.

I fråga om utgifterna under anslaget har styrelsen, som utgått från att dess förut omnämnda förslag om viss samordning med väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsrörelse skall kunna genomföras före utgången av budgetåret 1952/53, anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till löne- och prisstegringar beräknas driftkostnaderna vid styrelsens centralförråd komma att uppgå till 380 000 kronor. Av anslagsposten till anskaffning av maskiner m. m. beräknas med hänsyn till framskjutna leveranstider endast 250 000 kronor komma att belasta anslaget under budgetåret 1951/52. Kostnaderna för anskaffning av reservdelar och för uppläggning av förråd av rör och rördelar m. m. räknar styrelsen med att kunna begränsa till de härför anvisade beloppen av 150 000 resp. 50 000 kronor. I reservationen från budgetåret 1950/51 ingå 350 000 kronor, vilka tidigare anvisats till anskaffning av maskiner m. m. Beloppet, som styrelsen disponerat genom utlagda beställningar, beräknas komma att ianspråktagas under innevarande budgetår. För förbättringar vid förrådet vid Gnesta räknar styrelsen med att få disponera 95 000 kronor. Slutligen beräknar styrelsen kostnaderna för flyttning av förrådet i Tenhult till Skillingaryd till 30 000 kronor. De sammanlagda utgifterna uppskattas sålunda till (380 000 + 250 000 + 150 000 + 50 000 + 350 000 + 95 000 + 30 000) 1 305 000 kronor.

Utifrån dessa beräkningar skulle vid innevarande budgetårs utgång finnas en reservation å anslaget av (5 325 000 — 1 305 000) 4 020 000 kronor.

För nästa budgetår beräknar styrelsen uppbördsmedlen i anledning av försäljningar, uthyrningar och debiteringar på andra anslag till samma belopp som för innevarande budgetår eller 750 000 kronor. Tillgängliga

medel å anslaget skulle sålunda utgöra (4 020 000 + 750 000) 4 770 000 kronor.

Driftkostnaderna vid styrelsens förråd beräknas till 360 000 kronor. Under hänvisning till tidigare uttalanden om maskinparkens tillstånd och angelägenheten av att styrelsen icke på grund av brist på maskiner hindras från att bedriva beredskapsarbetena på ett ekonomiskt försvarbart sätt beräknar styrelsen medelsbehovet för anskaffning av maskiner — minskat med det belopp av 500 000 kronor, som anvisats för innevarande budgetår — till 2 500 000 kronor. Till anskaffning av reservdelar och kostnader för uppläggning av förråd av rör och rördelar beräknas oförändrat 150 000 resp. 50 000 kronor. Slutligen beräknar styrelsen i enlighet med sitt förslag om samordning med väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsrörelse kostnaderna för flyttning av förrådet i Långsele till nämnda verks förråd i Vännäs till 35 000 kronor.

De sammanlagda utgifterna under anslaget för budgetåret 1952/53 skulle sålunda enligt styrelsens beräkningar uppgå till följande belopp.

	Kronor
Kostnader för förrådens drift	360 000
Anskaffning av maskiner, redskap och förläggingsmateriel	2 500 000
Anskaffning av reservdelar	150 000
Förräntning av förråd av rör och rördelar samt anskaffning av diverse materiel	50 000
Kostnader för flyttning av förrådet i Vännäs	35 000
Summa kronor	3 095 000

Då å anslaget tillgängliga medel för budgetåret 1952/53 i det föregående beräknats till 4 770 000 kronor, föreslår styrelsen, att anslaget endast anvisas med ett formellt belopp.

Styrelsens framställning har icke givit *statskontoret* anledning till annat uttalande än att till anskaffning av maskiner m. m. bör anvisas oförändrat belopp eller högst 500 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har, såsom förut nämnts, i sitt utlåtande över arbetsförmedlingsutredningens förslag hemställt, att möjlighet beredes styrelsen att omedelbart beställa de maskiner, som erfordras för att styrelsens maskinuppsättning skall förslå för sysselsättning av cirka 3 000 man. Kostnaden för denna ökning av maskinparken beräknas till ca 2,7 miljoner kronor, medan återanskaffning, i anledning av utrangering av maskiner inköpta under 1930-talet, beräknas draga en kostnad av ca 2,5 miljoner kronor. Sistnämnda kostnad anses kunna fördelas på de närmaste tre åren. Motsvarande kostnader för fyllande av behovet vid sysselsättning av ca 7 500 man ha beräknats till 6,6 miljoner resp. 3,1 miljoner kronor.

Departementschefen.

För de anläggningsarbeten, som under 1930-talet och början av 1940-talet utfördes av arbetsmarknadsstyrelsens föregångare, statens arbetslöshetskommission och statens arbetsmarknadskommission, anskaffades be-

tydande mängder arbetsmaskiner, arbetsredskap och förläggingsmateriel. Ehuru omfattningen av de anläggningsarbeten, som bedrivits i arbetslöshetsbekämpande syfte, sedermera minskats starkt, har en stor del av materielen behållits såsom en reserv med tanke på ett eventuellt ökat behov av dylika arbeten. Någon klar målsättning för den sålunda uppehållna beredskapen har dock icke funnits. Materielen har under årens lopp blivit föråldrad och starkt försliten. Under de senaste åren har åtskillig materiel uttrangerats och försålts. Nyanskaffning av materiel har under samma tid ägt rum i begränsad omfattning; senast har för ett vart av budgetåren 1950/51 och 1951/52 ett belopp av 500 000 kronor ställts till förfogande för nyanskaffning och återanskaffning av materiel. Sådan materiel som icke tages i anspråk för de i statlig regi bedrivna beredskapsarbetena uthyres i stor utsträckning.

Jag har i det föregående förordat, att arbetsmarknadsstyrelsen fortfarande skall vara utrustad för att driva beredskapsarbeten i egen regi. För dessa arbeten bör styrelsen disponera arbetsmaskiner av så god beskaffenhet, att arbetena kunna bedrivas på ett enligt nutida måttstock ekonomiskt sätt. Även för beredskapsarbeten, som drivas i annan statlig myndighets eller kommuns regi, bör i den mån så erfordras materielltillskott kunna erhållas från arbetsmarknadsstyrelsen. Detta kan vara en förutsättning för att beredskapsarbetena skola kunna komma till stånd. Utöver den sålunda erforderliga maskinuppsättningen — vilken om man tar hänsyn endast till de senaste årens beredskapsarbeten skulle behöva ha en relativt liten omfattning — bör emellertid fortfarande finnas en reserv. Utvecklingen på arbetsmarknaden kan icke med säkerhet förutses. Man bör därför räkna med möjligheten av störningar, som kunna föranleda behov av att öka anläggningsarbetenas sammanlagda omfattning. I ett sådant läge är tillgången till materiel en av de väsentliga förutsättningarna för att åtgärder skola kunna vidtagas snabbt. Även vid ett mycket begränsat behov av nya beredskapsarbeten är snabbheten i åtgärderna beroende av att materiel finnes tillgänglig omedelbart.

När det gäller att fastställa ett mått för den beredskap som sålunda bör upprätthållas föreligga, såsom arbetsförmedlingsutredningen anfört, betydande svårigheter. Utredningen har föreslagit, att beredskapen skall begränsas till att avse arbetsmaskiner för sysselsättande av ca 3 000 man. Arbetsmarknadsstyrelsen har ansett, att beredskapen bör avse materiel för 7 500 man. Även väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har uttalat tvekan angående tillräckligheten av den av utredningen föreslagna materielberedskapen. För egen del är jag böjd för att anse en bättre beredskap än den av utredningen föreslagna önskvärd. Läget är emellertid sådant, att arbetsmarknadsstyrelsens nuvarande maskinpark behöver kompletteras och förnyas i mycket betydande utsträckning redan för att den skall kunna anses utgöra en tillfredsställande beredskap för 3 000 man. Styrelsen har angivit kostnaderna härför till ca 5,2 miljoner kronor. Ehuru de av sty-

relsen härvid förutsatta anskaffningarna torde kunna reduceras något utan att det väsentliga syftet går förlorat, innebär sålunda även en beredskap för 3 000 man ett betydande investeringsbehov. F. n. synes beslut böra fattas om att materielberedskapen under de närmaste åren bör ökas till att avse behovet för sysselsättning av det sålunda av utredningen föreslagna antalet. Sedan detta program genomförts bör med ledning av då föreliggande erfarenheter ställning tagas till frågan om en eventuell ytterligare förbättring av beredskapen.

Vad angår handredskap och förläggingsmateriel delar jag utredningens uppfattning att lagring av sådan materiel knappast är påkallad av beredskapsskäl. I vilken utsträckning nu befintlig materiel av dessa slag fortfarande skall behållas bör bedömas med hänsynstagande till lagringskostnaderna. Avgörandet torde böra få ankomma på Kungl. Maj:t.

Med den målsättning för materielhållningen, som i enlighet med vad jag nu anfört bör gälla under de närmaste åren, bör arbetsmarknadsstyrelsens förrådsorganisation såsom utredningen föreslagit koncentreras till centralförrådet i Gnesta. Ett mindre förråd bör finnas i Norrland. Det nuvarande förrådet i Tenhult bör avvecklas. Möjligen kan det visa sig lämpligt att åtminstone under en övergångstid behålla ett mindre förråd även i södra Sverige. Även i denna del torde avgörandet böra få ankomma på Kungl. Maj:t.

Jag övergår här efter till beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår.

Arbetsmarknadsstyrelsen har beräknat, att vid en begränsning av målsättningen i fråga om arbetsmaskiner till behovet för 3 000 man maskinparken behöver kompletteras för ca 2,7 miljoner kronor samt att maskiner för en kostnad av ca 2,5 miljoner kronor behöva anskaffas såsom ersättning för föråldrade och utslitna maskiner. Förstnämnda belopp torde kunna minskas med ca 0,5 miljon kronor. Det bör närmare undersökas huruvida icke också återanskaffningen kan reduceras något genom att en del av den äldre materielen repareras. På den i beredskapssyfte lagerhållna materielen synes nämligen kunna ställas lägre kvalitetskrav än på den materiel, som beräknas komma till användning även utan en mera betydande ökning av beredskapsarbetenas omfattning. Jag beräknar det sammanlagda medelsbehovet till ca 4,5 miljoner kronor, vilket torde böra fördelas på tre år. Under nästa budgetår bör alltså ett belopp av 1,5 miljoner kronor ställas till förfogande av de medel — försäljnings- och hyresinkomster — som finnas reserverade under arbetsmarknadsstyrelsens förrådsanslag. Vid materielanskaffningen bör givetvis den största hänsyn tagas till andra statliga samt enskilda beställningar.

Mot arbetsmarknadsstyrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt för nästa budgetår har jag icke något att erinra. Till kostnader för förrådets drift böra beräknas 360 000 kronor, till anskaffning av reservdelar 150 000 kronor, till förräntning av förråd av rör och rördelar samt anskaffning av

diverse materiel 50 000 kronor samt till flyttning av förrådet i Vännäs 35 000 kronor. Härtill kommer kostnaden för förbättringsarbeten beträffande Gnesta-förrådet, vilka arbeten tidigare beräknats kosta 95 000 kronor och numera — med hänsyn till prisstegringarna — 110 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet skulle alltså utgöra (1 500 000 + 360 000 + 150 000 + 50 000 + 35 000 + 110 000) 2 205 000 kronor. Härjämte böra medel, som anvisats under tidigare budgetår men icke disponerats eller utbetalats, få ställas till förfogande i mån av behov. Då under anslaget tillgängliga medel beräknas komma att uppgå till 4 770 000 kronor erfordras endast formell medelsanvisning.

VII. HEMSTÄLLAN.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna de i det föregående förordade riktlinjerna beträffande arbetsmarknadsstyrelsens verksamhet och organisation;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningarna för arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen vidtaga de ändringar, som påkallas av vad jag i det föregående förordat;

c) fastställa följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

<i>Avlöningsstat.</i>	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	840 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	65 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 621 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	17 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	799 400

Summa kronor 3 343 000:

d) fastställa följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1952/53:

<i>Avlöningsstat.</i>	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 115 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	229 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal...	6 037 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 577 500
	Summa kronor 14 960 000;

- e) under femte huvudtiteln för budgetåret 1952/53 anvisa
1. till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 343 000 kronor;
 2. till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 761 000 kronor;
 3. till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* ett förslagsanslag av 875 000 kronor;
 4. till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 14 960 000 kronor;
 5. till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 3 978 000 kronor;
 6. till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor;
 7. till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* ett reservationsanslag av 100 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Särnmark.

Befattning	Organisation den 1 juli 1951	Föreslagen organisation	
		1950 års arbets- förmedlingsutred- nings förslag	Departements- chefens förslag
Arbetsförmedlingsbyrån.			
Byråchef	1 Ca 37	1 Ca 37	1 Ca 37
<i>Allmänna sektionen.</i>			
Byrådirektör.....	1 Ca 31	—	—
Förste byråsekreterare	1 Ca 27	—	—
” byråinspektör.....	—	1 Ca 29	1 Ca 29
” ”	1 Ca 27	1 Ca 27	1 Ca 27
Byråsekreterare	1 Ca 24	1 Ca 24	1 Ca 24
Amanuens	2	2	2
Assistent	1 Ca 22	1 Ca 22	1 Ca 22
”	1 Ce 22	—	—
”	—	1 Ce 19	1 Ce 19
<i>Förmedlingssektionen.</i>			
(= tjänstemannaförmedlingens huvud- central + förmedlingssektionen)			
Byrådirektör.....	—	1 Ca 31	1 Ca 31
Förste byråinspektör.....	1 Ca 29	—	—
” ”	1 Ce 29	1 Ce 29	1 Ce 29
” ”	1 Ce 29 ¹	1 Ce 27 ¹	1 Ce 27 ¹
” ”	1 Ca 27	2 Ca 27	2 Ca 27
” ”	2 Ce 27	2 Ce 27	2 Ce 27
Byråingenjör	1 Ce 27	—	—
Byråinspektör	1 Ca 25	—	—
”	2 Ce 25	1 Ce 25	1 Ce 25
Byråsekreterare	1 Ca 24	1 Ca 24	1 Ca 24
Amanuens	2	2	2
Assistent	1 Ca 22	1 Ca 22	1 Ca 22
”	2 Ce 22	1 Ce 22	1 Ce 22
”	1 Ce 19	—	—
<i>Utlänningssektionen.¹</i>			
(= utlänningsbyrån)			
Byråchef	1 Ce 37	—	—
Byrådirektör.....	—	1 Ce 31	1 Ce 31
Förste byråsekreterare	1 Ce 29	—	—
” ”	1 Ce 27	1 Ce 27	1 Ce 27
Byråinspektör	—	1 Ce 25	1 Ce 25
Amanuens.....	7	5	5
Byråassistent	1 Ce 24	1 Ce 24	1 Ce 24
Assistent	4 Ce, Cg 22	2 Ce 22	2 Ce 22
”	2 Ce, Cg 19	1 Ce 19	1 Ce 19
Yrkesvägledningsbyrån.			
Byråchef	1 Ce 37	1 Ca 37	1 Ce 37
<i>Första sektionen.</i>			
Förste byråinspektör.....	1 Ce 27	1 Ca 29	1 Ce 27
Konsulent.....	2 Cg 27	2 Ce 27	2 Ce 27
Byråassistent	2 Ce 24	2 Ce 24	2 Ce 24
Amanuens	2	1	1
Läkare	1 arvode	1 arvode	1 arvode

¹ Krisorganisationen.

Befattning	Organisation den 1 juli 1951	Föreslagen organisation	
		1950 års arbets- förmedlingsutred- nings förslag	Departements- chefens förslag
<i>Andra sektionen.</i>			
Förste byråsekreterare.....	—	1 Ce 27	—
Amanuens.....	4		
Assistent	6 högst Cg 24)	6	7
Arbetsvårdsbyrån.			
(= arbetsvårdssektionen)			
Byråchef	—	1 Ce 37	1 Ce 37
<i>Första sektionen.</i>			
Byråinspektör	1 Ce 25	1 Ce 25	1 Ce 25
Amanuens.....	2	2	2
Assistent	3 Ce 22	6 Ce 22	5 Ce 22
”	3 Ce 19	3 Ce 19	3 Ce 19
<i>Andra sektionen.</i>			
Förste byråinspektör.....	1 Ce 29	1 Ce 29	1 Ce 29
Tekniker	1 arvode	—	—
Byråinspektör	—	1 Ce 25	1 Cg 25
Amanuens.....	1	1	1
Assistent	—	1 Ce 22	1 Ce 22
Försäkringsbyrån.			
Byråchef	1 Ca 37	1 Ca 37	1 Ca 37
<i>Administrativa sektionen.</i>			
Byrådirektör	1 Ce 31	1 Ce 31	1 Ce 31
Förste byråsekreterare.....	1 Ce 27	1 Ce 29	1 Ce 27
”	1 Ca 27	1 Ca 27	1 Ca 27
”	1 Cg 27	1 Ce 27	1 Ce 27
Amanuens.....	1	1	1
<i>Inspektions- och instruktionssektionen.</i>			
Förste byråinspektör.....	1 Ce 27	1 Ce 29	1 Ce 27
Byråinspektör	—	2 Ce 25	1 Cg 25
Amanuens.....	2	2	2
<i>Försäkringsteknisk-statistiska sektionen.</i>			
Förste aktuarie	1 Ce 29	1 Ce 29	1 Ce 29
”	—	1 Ce 27	1 Cg 27
Amanuens.....	1	1	1
Lokaliserings- och utredningsbyrån.			
(Ersätter sociala byrån)			
Byråchef	1 Ca 37	1 Ce 37	1 Ca 37

Befattning	Organisation den 1 juli 1951	Föreslagen organisation	
		1950 års arbets- förmedlingsutred- nings förslag	Departements- chefens förslag
<i>Allmänna sektionen.</i>			
(= sociala planläggningssektionen)			
Byrådirektör	1 Ce 31	—	1 Ce 31
Förste byråsekreterare	1 Ca 27	1 Ca 27	1 Ca 27
" "	—	1 Ce 27	—
Förste aktuarie	—	—	1 Cg 27
Amanuens	4	3	5
<i>Tekniska sektionen.</i>			
(= tekniska planläggningssektionen)			
Byrådirektör	1 Cp 9	1 Cp 9	1 Cp 9
Förste byråingenjör	1 Ce 29	1 Ce 29	1 Ce 29
Amanuens	1	1	1
Kontorsskrivare	1 Ce 19	—	—
<i>Försvarssektionen.</i>			
(= försvarsbyrån)			
Byråchef	1 Ce 37	1 Ce 37	—
Byrådirektör	—	—	1 Ce 31
Förste byråinspektör	1 Ca 29	1 Ca 29	1 Ca 29
" "	1 Ce 27	1 Ce 27	1 Ce 27
Amanuens	2	2	2
Assistent	1 Ce 22	1 Ce 22	1 Ce 22
<i>Statistiksektionen.</i>			
(Från kanslibyrån)			
Förste aktuarie	1 Ce 27	1 Ce 27	1 Ce 27
Amanuens	2	3	3
Extra tjänsteman	1 Cg 15 ¹	1 Cg 15 ¹	1 Cg 15 ¹
Tekniska byrån.			
Byråchef	1 Cp 13	1 Cp 13	1 Cp 13
<i>Sektionen för allmän arbets- löshetshjälp.</i>			
(= sociala byråns sektioner för all- män arbetslöshetshjälp och arkivarbete)			
Byrådirektör	1 Ce 31	—	—
Förste byråsekreterare	—	2 Ce 27	1 Ca 27
Byråsekreterare	1 Ca 24	—	1 Ca 24
Amanuens	2	2	2
Assistent	1 Cg 19 ¹	—	—
<i>Byggnadssektionen.</i>			
Arbetschef	1 Cp 9	1 Cp 9	1 Cp 9
Förste byråingenjör	1 Ca 29	1 Ca 29	1 Ca 29
Byråingenjör	1 Ce 27	1 Ce 27	1 Ce 27
Amanuens	2	1	1
Ing-njör	1 Ce 21	1 Ce 21	1 Ce 21
Kontorsskrivare	1 Ce 19	1 Ce 19	1 Ce 19

¹ Krisorganisationen.

Befattning	Organisation den 1 juli 1951	Föreslagen organisation	
		1950 års arbets- förmedlingsutred- nings förslag	Departements- chefens förslag
Kanslibyrån.			
Byråchef	1 Ca 37	1 Ca 37	1 Ca 37
<i>Juridisk-administrativa sektionen.</i>			
Byrådirektör.....	—	1 Ce 31	1 Ce 31
Förste byråsekreterare.....	1 Ca 29	—	—
” ”	1 Ce 29 ¹	1 Ce 29 ¹	—
” ”	1 Ca 27	—	1 Ce 27
” ”	2 Ce 27 ¹	2 Ce 27 ¹	3 Ce 27 ¹
Redaktör	1 arvode	1 Ce 27	1 arvode
Byråsekreterare	1 Ca 24	1 Ca 24	1 Ca 24
Amanuens.....	6 (därav 2 ¹)	4 (därav 3 ¹)	2 (därav 1 ¹)
Assistent	1 Cg 19	—	—
Registrator	1 Ce 18	1 Ce 18	1 Ce 18
<i>Personalsektionen.</i>			
Byrådirektör.....	1 Ca 31	—	—
Förste byråsekreterare.....	—	1 Ca 29	1 Ca 29
” ”	—	1 Ca 27	1 Ca 27
” ”	1 Ce 27	2 Ce 27	1 Ce 27
Amanuens.....	2	1	2
Assistent	—	1 Ce 22	1 Ce 22
Kontorsskrivare	1 Ce 19	1 Ce 19	1 Ce 19
Kameralbyrån.			
Byråchef	1 Ca 37	1 Ca 37	1 Ca 37
<i>Kamerala sektionen.</i>			
Kamrerare.....	1 Ca 29	1 Ca 29	1 Ca 29
Biträdande kamrerare	1 27 lgr	1 27 lgr	1 27 lgr
Revisor	2 Ca 24	3 Ca 24	2 Ca 24
Amanuens.....	1	1	1
Assistent	1 Ce 22	1 Ce 22	1 Ce 22
Bokhållare.....	1 Ca 21	—	1 Ca 21
Kassör	1 Ce 18	1 Ce 18	1 Ce 18
Kontorsskrivare	1 Cg 17	1 Ce 19	1 Ce 17
<i>Revisionssektionen.</i>			
Förste revisor	1 Ca 27	1 Ca 27	1 Ca 27
Revisor	1 Ca 24	1 Ca 24	1 Ca 24
”	1 Cg 24 ¹	1 Cg 24 ¹	1 Cg 24 ¹
Amanuens.....	3	3	3
<i>Intendentursektionen.</i>			
Byråintendent	1 Ca 29	1 Ca 29	1 Ca 29
Förste byråsekreterare.....	—	1 Ca 27	1 Ca 27
Byråingenjör	1 Ce 27	—	—
Ingenjör.....	1 Ce 24	1 Ce 24	1 Ce 24
”	1 Ce 21	—	—
Förrådskontrollör	1 Ce 22	—	—
Assistent	2 Ce 22	3 Ce 22	2 Ce 22
Materialförvaltare	1 Ce 19	—	1 Ce 19

¹ Krisorganisationen.

Befattning	Organisation den 1 juli 1951	Förslagen organisation	
		1950 års arbets- förmedlingsutred- nings förslag	Departements- chefens förslag
Byggnadstillståndsbyrån.¹			
Byråchef	1 Ce 37	1 Ce 37	1 Ce 37
Byrådirektör	1 Ce 31	—	1 Ce 31
Extra föredragande	1 Cg 31	—	1 Cg 31
Förste byråingenjör	1 Ce 29	1 Ce 29	1 Ce 29
Byråingenjör	2 Ce 27	2 Ce 27	2 Ce 27
”	1 Cg 25	1 Cg 25	1 Cg 25
Byråinspektör	1 Cg 25	1 Cg 25	1 Cg 25
Amanuens	5	1	1
Ingenjör	3 Cg, Ce 23	2 Cg, Ce 23	3 Cg, Ce 23
Assistent	1 Cg 21	1 Cg 21	1 Cg 21
”	6 högst Cg, Ce 19	6 högst Cg, Ce 19	6 högst Cg, Ce 19
Biträdespersonal m. fl.			
Kansliskrivare	9	11	9
Kontorist	10 (därav 3 ¹)	11 (därav 2 ¹)	13 (därav 2 ¹)
Kanslibitråde	40 (” 14 ¹)	39 (” 8 ¹)	39 (” 8 ¹)
Kontorsbiträde	116 (” 22 ¹)	96 (” 14 ¹)	96 (” 14 ¹)
Förste expeditivsvakt	1	1	1
Expeditivsvakt	13 (därav 3 ¹)	12 (därav 1 ¹)	12 (därav 1 ¹)
Förrådsvaktmästare	1 ¹	1	1
Hantverkare	2	2	2
Förrådsman	—	1	1
Expeditivsvakt	2	—	—
Arvodesbefattning	1	1	1

¹ Krisorganisationen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
<i>Propositionens huvudsakliga innehåll</i>	1
<i>I. Åtgärder för näringslivets lokalisering</i>	3
Betänkanudet	4
Yttranden	10
Departementschefen	13
<i>II. Arbetsmarknadsstyrelsens organisation</i>	16
Översikt av organisationen	17
Arbetsförmedlingsutredningens förslag	17
Yttranden	44
Departementschefen	56
<i>III. Anslag till arbetsmarknadsstyrelsen.</i>	
Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar	64
» : Omkostnader	65
» : Krisorganisationen	68
<i>IV. Särskilda frågor rörande den offentliga arbetsförmedlingen</i>	69
Arbetsförmedlingsutredningens förslag	69
Yttranden	76
Departementschefen	79
<i>V. Anslag till den offentliga arbetsförmedlingen.</i>	
Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar	81
» » : Omkostnader	84
» » : Krisorganisationen	85
<i>VI. Arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.</i>	
Arbetsförmedlingsutredningens förslag	86
Yttranden över arbetsförmedlingsutredningens förslag	92
Arbetsmarknadsstyrelsens anslagsberäkning m. m.	93
Departementschefen	95
<i>VII. Hemställan</i>	98
<i>Bilaga</i>	100